

Ung i Agder 2025

AGDER
fylkeskommune

KORUS
sør

ungdata

Rapport: Ung i Agder 2025

Utgitt av:

KORUS sør
www.korus-sor.no

Agder fylkeskommune
www.agderfk.no

Forfattere: Asle Bentsen og Ingvild
Vardheim, KORUS sør

Layout og trykk:

Wera www.wera.no

Infografikk og kartgrunnlag er utformet av:

Andreas Vagnildhaug, Agder
fylkeskommune og Wera

Rapporten kan lastes ned elektronisk fra:

www.korus-sor.no/publikasjoner og
www.agdertall.no

Foto forside og bakside:

Elever ved Sam Eyde videregående skole

Innhold

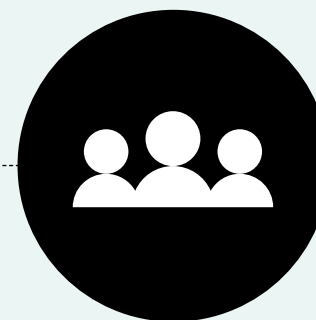
Nøkkeltall	4	3. Helsevaner	25	6. Fritid	51
Sammendrag	6	• Fysisk aktivitet	25	• Digital fritid.....	52
1. Om undersøkelsen	9	• Måltider og kosthold	27	• Organisert fritid.....	54
• Ung i Agder 2025	9	• Søvn.....	30	• Sosiale forskjeller i deltakelse i fritidsaktiviteter	56
• Livet med egne ord	10	4. Familie og venner	33	7. Nærområdet	59
• Elevenes opplevelse av undersøkelsen	10	• Forhold til foreldrene.....	33	• Tilhørighet og trivsel.....	59
• Om denne rapporten	11	• Familieøkonomi.....	34	• Trygghet i nærområdet	60
2. Livskvalitet og helse	13	• Vold i familien	35	• Tilbud i nærområdet.....	61
• Livskvalitet og livsmestring	13	• Venner	35	8. Rusmidler og risikoatferd	65
• Fysisk og psykisk helse.....	16	• Ensomhet	35	• Tobakk.....	65
• Psykiske helseplager.....	17	• Mobbing.....	37	• Alkohol.....	66
• Angstplager.....	20	5. Skole og framtid	41	• Cannabis.....	70
• Press i hverdagen.....	20	• Skolehverdagen.....	41	• Kokain og andre narkotiske stoffer	72
• Sosial ulikhet i helse.....	22	• Skolestress.....	45	• Regelbrudd	74
• Bruk av helsetjenester	23	• Skulking	46	• Seksuell trakassering.....	75
		• Tanker om å fullføre videregående skole.....	47	Referanser	76
		• Tanker om høyere utdanning	48	Vedlegg	78
		• Andre tanker om framtiden	49		

Nøkkeltall Ung i Agder 2025

Fritid

40 %

bruker mer enn fire
timer foran en skjerm
hver dag (utenom
skolen)

55 %

er medlem av et lag,
organisasjon eller
forening

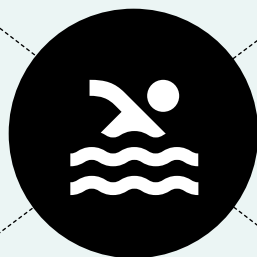
Livskvalitet og helse

91 %

synes livet er bra

16 %

har hatt mange
psykiske plager de
siste syv dagene

77 %

liker seg selv slik de er

77 %

har minst én person å
snakke med dersom de
føler seg triste

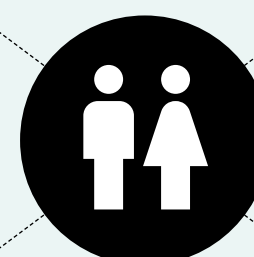
Foreldre og venner

93 %

liker å være sammen
med foreldrene sine

21 %

har vært plaget av
ensomhet sist uke

88 %

har minst én nær venn

10 %

av ungdomsskole-
elevene er utsatt for
mobbing

Nærområdet

67 %

er fornøyd med
lokalmiljøet sitt

72 %

er fornøyd med
idrettsanleggene der
de bor

86 %

føler det er trygt å
være i nærområdet om
kvelden

53 %

er fornøyd med
kollektivtilbudet der de
bor

Helsevaner

51 %

trener på trenings-
studio hver uke

52 %

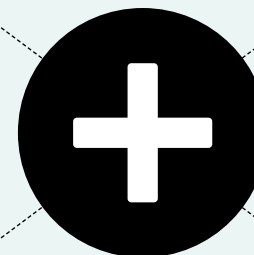
spiser frokost før hver
skoledag

40 %

sov åtte timer eller mer
sist natt

64 %

spiser lunsj på skolen
hver dag

Skole og fremtid

86 %

trives på skolen

37 %

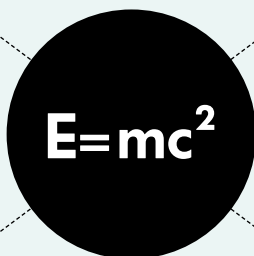
har skulket skolen i
løpet av det siste året

81 %

kjeder seg på skolen

56 %

tror de vil ta høyere
utdanning

Rus- og risikoatferd

18 %

drikker alkohol minst én
gang i måneden

5 %

av elevene på
videregående har
prøvd kokain

22 %

har blitt tilbud cannabis
i løpet av det siste året

16 %

har vært i slåsskamp i
løpet av det siste året

Sammendrag

«Det beste ved å være ungdom er at man vet at man fortsatt vokser. At man er midt i det. Og det synes jeg er deilig. De vennene jeg har og det livet jeg har foran meg. Men det jeg synes er vanskelig og kunne ønske var annerledes er alle følelsene og vanskelighetene man får. Det er dritt å være ungdom, men det er så deilig i tillegg.»

(Jente, videregående, Kristiansandsregionen)

I Ungdata-undersøkelsen i Agder 2025 har over 27 000 skoleelever fra hele Agder svart på spørsmål om hvordan de har det i hverdagen sin. Ungdata utgjør et viktig kunnskapsgrunnlag for politikere, ledere fagpersoner og andre som jobber for å gjøre det enda bedre å vokse opp i Agder. I denne rapporten presenterer vi hovedfunnene fra undersøkelsen, og viser hvordan resultatene har endret seg siden første fylkesundersøkelse i 2016.

De aller fleste har det veldig bra!

Det viktigste funnet fra årets undersøkelse er at de aller fleste unge i Agder har god livskvalitet. Det er flere som er fornøyde med livet sitt i 2025 sammenliknet med forrige undersøkelse i 2022.

Nesten alle svarer at de har et godt og tillitsfullt forhold til foreldrene sine og at de har nære venner de kan stole på. De fleste trives på skolen, føler seg trygge i nærområdet sitt og tror de vil få et godt og lykkelig liv.

Færre med psykiske helseplager

I 2022 så vi for første gang i Agder en nedgang i andelen ungdommer med mange psykiske helseplager. Denne gledelige utviklingen fortsetter i 2025. Nedgangen er størst blant de eldste jentene. Vi ser den samme positive tendensen når det gjelder andel som er plaget av ensomhet.

Samtidig har kjønnsforskjellene økt på noen områder, særlig når det gjelder vurdering av egen helse. Mens de fleste guttene er fornøyde med helsa si, gjelder det samme stadig færre jenter. Det er også klart flere jenter som er plaget av hodepine i 2025 enn i 2016, mens andelen er stabil blant guttene.

Mange har et ambivalent forhold til skolen

De aller fleste skoleelevene i Agder trives godt på skolen. Samtidig viser resultatene at stadig flere elever har et litt mer negativt forhold til skolen, flere oppgir at de kjeder seg på skolen, flere gruer seg til å gå på skolen, og litt færre føler seg integrert i elevmiljøet. Andelen som har skulket skolen har imidlertid bremsset opp, og det er litt færre enn i 2022 som opplever mye stress knyttet til skolearbeidet.

Flere ungdomsskoleelever blir mobbet

Årets resultater viser dessverre en negativ utvikling når det gjelder mobbing på ungdomsskolene. I 2025 svarer 10 % av ungdomsskoleelevene i Agder at de blir mobbet, opp fra 7 % i 2022. Dette er litt over snittet på nasjonalt nivå (9 %). På videregående er mobbetallene stabile (6 %). Omfanget av mobbing er imidlertid høyest på barnetrinnet; 12 % av elevene på mellomtrinnet oppgir at de blir mobbet minst hver 14. dag.

Stadig flere trener jevnlig

Ifølge årets resultater trener Agder-ungdommene som aldri før. Hele 79 % svarer at de trener minst én gang i uka. Dette er det høyeste tallet som er målt siden den første fylkesundersøkelsen i 2016. Det er særlig det å trene på treningsstudio som har blitt mer populært. Andelen som svarer at de er med i en organisasjon, klubb, lag eller forening har også økt fra 2022 til 2025. Samtidig ser vi forskjeller i hvem som deltar etter familiens sosioøkonomiske status, særlig i idrettslagene.

Stabile rustall, men flere vaper

Rusbruk blant unge i Agder har holdt seg relativt stabil de siste årene, både når det gjelder alkohol, cannabis og andre narkotiske stoffer. 5 % av elevene på videregående svarer at har brukt kokain, i 2022 var tallet 4 %. Vi ser imidlertid en tydelig økning når det gjelder bruk av vape/e-sigarett. Blant elevene på Vg1, som er gruppen med størst forbruk, har andelen som vaper ukentlig eller oftere økt fra 8 % i 2022 til 15 % i 2025.

Vi ønsker å sende en stor takk til alle som har gjort det mulig å gjennomføre årets undersøkelse: ungdommene som har deltatt, kontaktpersoner i kommunene og på de videregående skolene, lærere og skoleledere og Ungdata-senteret hos NOVA.

Foto: Elever ved Sam Eyde vgs

1. Om undersøkelsen

«Det beste med å være ungdom i dag er at man kan få si sine meninger og de blir hørt.»

(Jente, ungdomsskole, Østre Agder)

Våren 2025 svarte 27 549 skoleelever i Agder på Ungdata-undersøkelsen. Ungdata dekker mange viktige områder i barn og unges liv og omfatter temaer som venner, foreldre, skole, mobbing, lokalmiljø, framtid, fritidsaktiviteter, helse og livskvalitet. Denne rapporten oppsummerer hovedfunnene fra undersøkelsen.

Hva er Ungdata?

Ungdata er en nettbasert spørreundersøkelse som blir gjennomført hvert tredje år i nesten alle norske kommuner. Deltakerne er elever på mellomtrinnet, ungdomstrinnet og på videregående skole. Målet er å gi et bredt og oppdatert bilde av hvordan barn og ungdom har det, og hva de driver med i fritiden. Resultatene brukes som kunnskapsgrunnlag

i forebyggende ungdomsarbeid og annet arbeid rettet mot ungdom, samt i politikkutvikling og styring lokalt og nasjonalt. I tillegg brukes Ungdata i undervisning og til forskning (Bakken, 2025). Siden 2010 har over 1 million norske skoleelever deltatt i Ungdata.¹

Spørreskjemaet rettet mot elever på ungdomstrinnet og videregående nivå, består av en grunnmodul med spørsmål som brukes i hele Norge, samt en tilleggsmodul med valgfrie spørsmål. I Agder har flertallet av disse blitt valgt ut i fellesskap av en arbeidsgruppe bestående av Agder fylkeskommune, Statsforvalteren i Agder, KORUS sør og representanter for kommunene i fylket.² Agder har tidligere gjennomført Ungdata som koordinert fylkesundersøkelse i 2016, 2019 og 2022.

Datainnsamling og personvern

Ungdata-undersøkelsen foregår i skoletiden og gjennomføres elektronisk. Det er frivillig å svare, og elevene kan hoppe over spørsmål eller velge å trekke seg underveis. Foresatte får informasjon i forkant av undersøkelsen, og foresatte til elever under 18 år kan reservere sin ungdom fra å delta.

Undersøkelsene på barneskolen og ungdomsskolen er anonyme. På videregående skole samles det inn flere bakgrunnsopplysninger, blant annet om hvilket utdanningsprogram eleven går på, landbakgrunn, bosituasjon og foreldrenes tilknytning til arbeidsmarkedet. Selv om verken navn eller andre direkte identifiserbare opplysninger kartlegges, regnes dataene på videregående som indirekte identifiserbare, altså ikke-anonyme. Når vi legger fram resultatene fra undersøkelsen er det imidlertid umulig å gjenkjenne svar fra enkeltpersoner, og vi publiserer kun anonymiserte resultater. NOVA har det overordnede faglige og tekniske ansvaret, og for å sikre at undersøkelsen gjennomføres i tråd med gjeldende lover, regelverk og forskningsetiske retningslinjer.³

Ung i Agder 2025

Alle de 25 kommunene i Agder deltok i Ungdata-undersøkelsen i 2025. På ungdomstrinnet og videregående skole deltok alle offentlige skoler og de fleste private – i alt 18604 elever. Dette gir oss svarprosent på 84 % for ungdomstrinnet og 74 % på videregående. Svarprosentene er høyere enn snittet på nasjonalt nivå i perioden 2023-2025 (83 % og 71 %), og særlig på videregående er

¹ Se www.ungdata.no

² Ungdata på mellomtrinnet, Ungdata junior, har et standardisert spørreskjema som er likt for alle kommuner.

³ Les mer om publiseringsregler her: www.ungdata.no/publiseringsregler

svarprosenten klart høyere enn ved forrige gjennomføring i Agder i pandemiåret 2022 (68 %).

22 av 25 kommuner i Agder valgte også å gjennomføre Ungdata junior på mellomtrinnet. Her deltok i alt 8945 barn, noe som gir en svarprosent på hele 87 %. Dette er også høyere enn det nasjonale snittet på 85 %. Et så høyt antall deltagende kommuner gir for første gang grunnlag for å presentere fylkestall for Ungdata junior for Agder, men vi har ikke tidstrender for 2016, 2019 og 2022, slik vi har for ungdomstrinnet og videregående.⁴

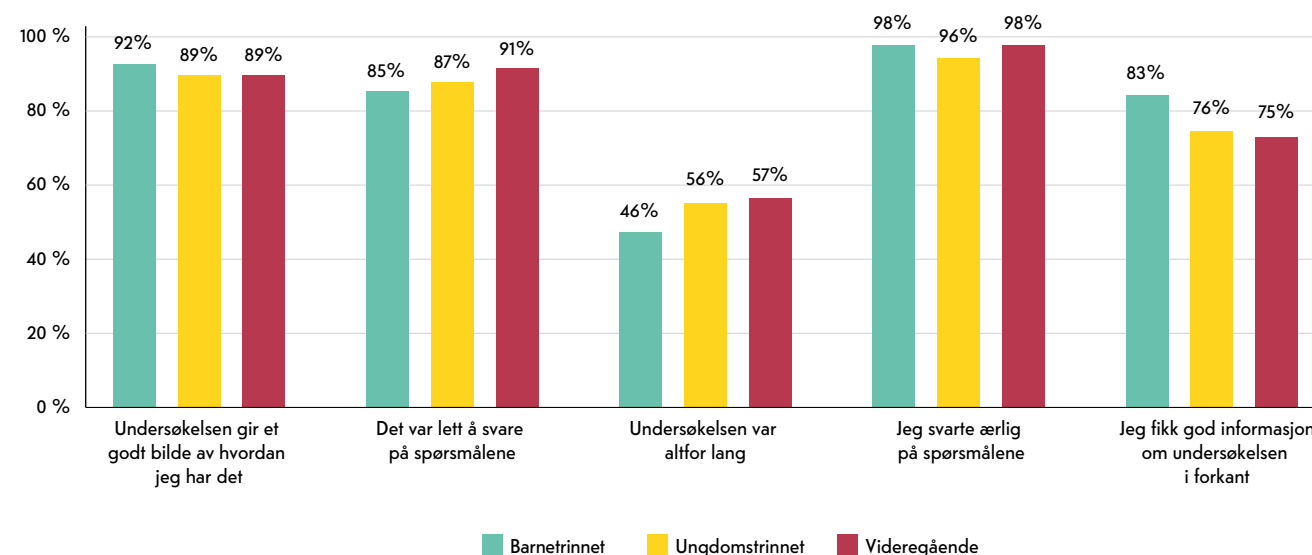
Se bakerst i rapporten for oversikt over antall svar og svarprosjenter for hver enkelt kommune.

Livet med egne ord

I årets undersøkelse i Agder har vi, som i 2016 og 2019, inkludert et åpent spørsmål i spørreskjemaet til et utvalg elever på ungdomstrinnet og videregående: «Hva synes du er det beste med å være ungdom i dag? Er det noen ting du gjerne kunne tenke deg var annerledes?». Hensikten med dette spørsmålet er å få mer nyansert forståelse for hvordan det er å være ungdom, og kanskje plukke opp nye trender og holdninger som ikke dekkes godt nok i det ordinære spørreskjemaet. Mange gir også verdifulle tilbakemeldinger om selve undersøkelsen. Sitatene som er med i denne rapporten er hentet fra svarene på dette åpne spørsmålet. Noen av sitatene er delt opp fra lengre svar, og vi har rettet opp skrivefeil, men vi har ikke endret noe på selve

Figur 1.1. Opplevelse av å være med i undersøkelsen

Prosentandel som mener ulike påstander om undersøkelsen stemmer svært godt eller nokså godt. Agder 2025. 5. trinn-Vg3.

innholdet. I alt fikk vi inn 2048 svar, og disse er koblet til kjønn, skolenivå og region.

Elevenes opplevelse av undersøkelsen

For å få mer kunnskap om hvordan elevene opplever å delta i Ungdata, blir alle bedt om å ta stilling til fem påstander mot slutten av spørreskjemaet. Figur 1.1 viser hvordan elevene på barnetrinnet, ungdomstrinnet og videregående skole svarer på disse påstandene. De aller fleste synes

undersøkelsen gir et godt bilde av hvordan de har det. De fleste hevder også at de svarte ærlig på spørsmålene, og at det var lett å svare. Ganske mange, særlig blant de eldre elevene, mener imidlertid at undersøkelsen er altfor lang. Selv om spørreskjemaet har blitt kortere de siste årene, har andelen som mener dette blir høyere, særlig blant guttene. Heldigvis opplevde flertallet å få god informasjon om undersøkelsen i forkant. På dette ser vi en positiv tendens siden den første undersøkelsen i 2016.

⁴ Alle rapporter med resultater på fylkesnivå, også for Ungdata junior, er tilgjengelige her: [Ungdata i Agder - Agdertall](#)

Om denne rapporten

Formålet med denne rapporten er først og fremst å gi en oppsummering av «ungdomsdelen» av Ungdata i Agder, altså resultatene fra ungdomstrinnet og videregående opplæring. Vi viser til resultater fra Ungdata junior i noen tilfeller der spørsmålene er identiske eller tilnærmet like.

Rapporten tar for seg hva ungdommene har svart på et utvalg spørsmål knyttet til syv hovedtemaer: livskvalitet og helse, helsevaner, familie og venner, skole og framtid, fritid, nærområdet, og rusmidler og risikoadferd. For hvert spørsmål viser vi fylkestall fordelt på skolenivå, klassetrinn og/eller kjønn. Resultatene for 2025 sammenlignes med 2016, 2019 og 2022 der dette er mulig. I 2016 deltok kun Vg1 på de videregående skolene og resultatene fra 2016 er derfor ikke direkte sammenlignbare med senere undersøkelser. Noen steder viser vi bare søyler fra 8. trinn til Vg1 når vi viser utvikling over tid.

For å undersøke hvordan ungdom i Agder svarer på undersøkelsen sammenliknet med ungdom i landet som helhet, viser vi til den nasjonale Ungdata-rapporten for 2025 (Bakken, 2025). Her er resultatene basert på Ungdata-undersøkelser gjennomført i 345 kommuner fra 2023 til 2025.

På enkelte spørsmål viser vi forskjeller mellom kommunene i fylket. Her er elevene på videregående skolen fordelt etter bostedskommune, og ikke etter kommunen de går på skole i. På den måten kan resultatene forhåpentligvis være nyttige for alle kommuner, også de som ikke har egen videregående skole.

Når det gjelder alle fremstillinger på kommunenivå er det viktig å være bevisst på at det er svært store forskjeller i antall elever mellom kommunene, og at tolkninger og sammenligninger derfor må gjøres med varsomhet. En ujevn fordeling av elever på de ulike klassetrinnene, eller ujevn kjønnsbalanse, kan ha stor betydning. For eksempel vil en kommune der flere 10. klassinger enn 8. klassinger deltar, sannsynligvis score høyere på alkoholbruk, siden vi vet at dette øker for hvert klassetrinn. I de minste kommunene vil én persons svar utgjøre flere prosent i svarfordelingen, og tilfeldige variasjoner kan gjøre store utslag uten at dette nødvendigvis dreier seg om reelle forskjeller.

Foto: Elever ved Sam Eyde vgs

2. Livskvalitet og helse

«Jeg elsker å være ungdom, beste tiden i livet. Være med venner og alltid ha noe å gjøre, og ikke bekymre seg så alt for mye om det som kommer senere i livet.»

(Jente, videregående, Kristiansandsregionen)

Livskvalitet og livsmestring

Livskvalitet handler om det som gjør livet godt å leve. Alle barn og unge som vokser opp skal oppleve å ha god livskvalitet. Litteraturen deler gjerne begrepet opp i subjektiv og objektiv livskvalitet. Den subjektive livskvaliteten viser til enkeltindividets opplevelser av for eksempel tilfredshet, glede, mestring og mening, samt fravær av psykiske plager og negative følelser. Den objektive livskvaliteten viser til sentrale sider ved livssituasjonen som frihet, trygghet, helse, fellesskap og muligheter for selvutvikling (Nes et al., 2024).

Hovedbildet fra de nasjonale Ungdata-resultatene viser at norsk ungdoms livskvalitet gjennomgående er høy. Flere av spørsmålene rundt denne tematikken er relativt nye, men resultatene for 2025 viser en ytterligere positiv utvikling siden forrige måling (Bakken, 2025). Det samme ser vi i Agder. På en skala som måler tilfredshet med livet, der 0 er dårligst mulig liv og 10 er best mulig liv, plasserer 73 % av ungdommene seg fra syv og oppover. Dette en liten økning fra 2022 da 71 % svarte det samme.

Andre resultater viser også at ungdom generelt er litt mer fornøyd med livet i 2025 enn i 2022. 91 % er enige i utsagnet «livet mitt er bra», 78 % opplever at de har alt de ønsker seg i livet og 77 % svarer at de liker seg selv slik de er. I 2022 var disse tallene henholdsvis 89 %, 77 % og 76 %.

Figur 2.1. Tilfredshet med livet

Prosentandel ungdommer som plasserer seg fra 0 til 10 på en skala som måler tilfredshet med livet, der 0 er dårligst mulig liv og 10 er best mulig liv. Agder 2022 og 2025. 8. trinn-Vg3.

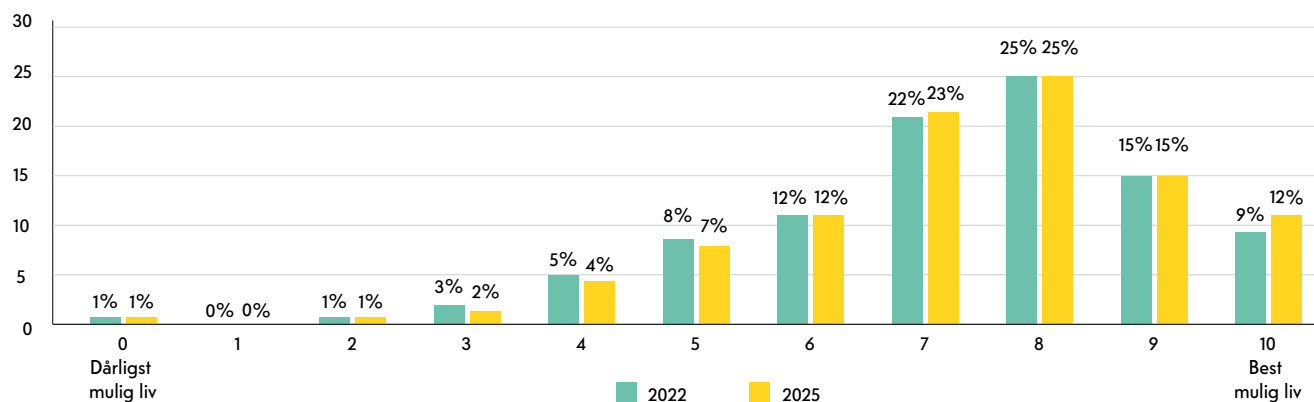
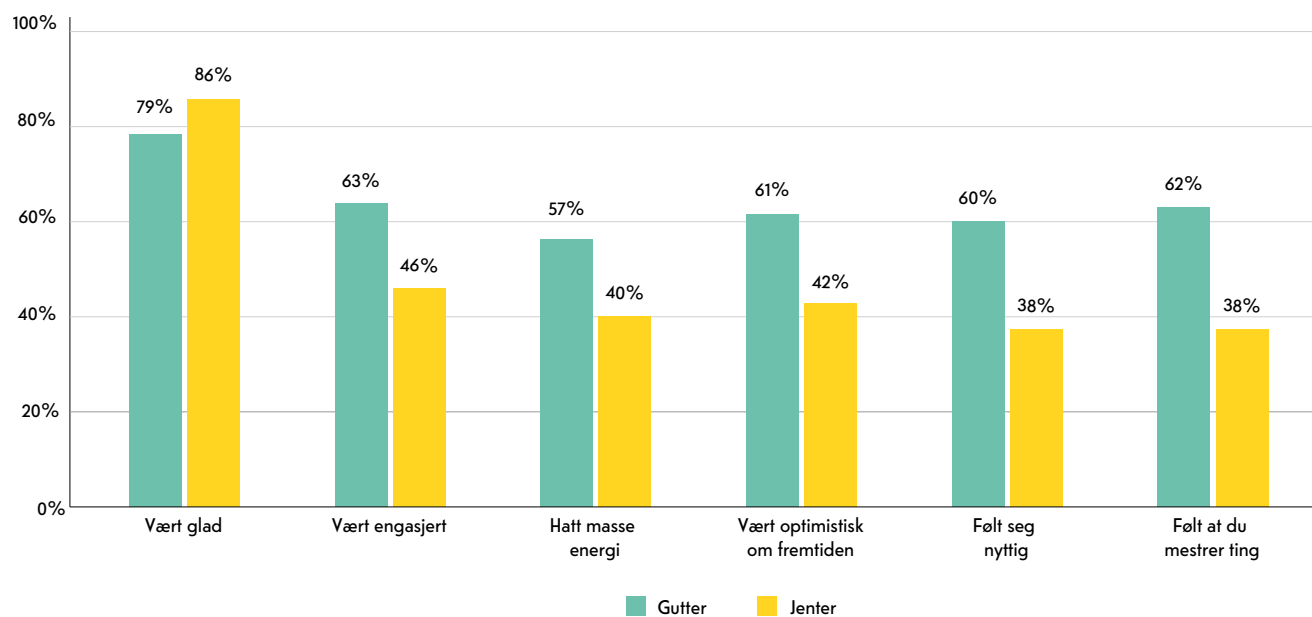

Foto: Unsplash

Figur 2.2. Hvordan har du det?

Prosentandel gutter og jenter som hele tiden eller ofte den siste uka har kjent på ulike følelser. Agder 2025. 8.trinn-Vg3.

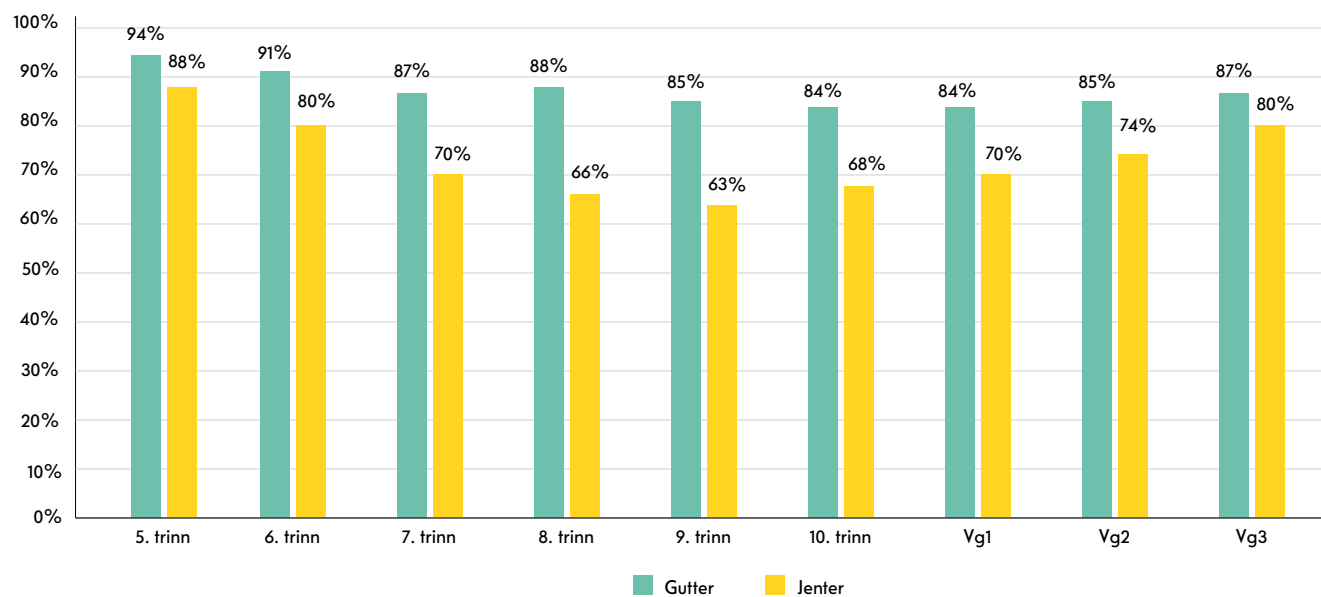
Det er flere gutter enn jenter som er tilfredse med livet. Mens 81 % av guttene plasserer seg fra syv poeng og oppover på «tilfredshetsstigen», gjør 66 % av jentene det samme. Slike kjønnsforskjeller ser vi gjennom hele undersøkelsen, og særlig når det gjelder mer følelsesmessige sider av livskvalitet, som energi og engasjement. Figur 2.2 viser at gutter kjenner på ulike positive følelsene langt oftere enn jenter.

Det er generelt små forskjeller i livskvalitet etter alder. Et unntak er opplevelsen av å ha masse energi, som går tydelig ned jo eldre ungdommene blir.

Påstanden «Livet mitt er bra» er også inkludert i spørreskjemaet til mellomtrinnet. Figur 2.3 viser hvordan andelen som sier seg enig i påstanden fra 5. trinn til Vg3. Guttene har jevnt over mer stabile tall enn jentene, og kjønnsforskjellene er størst på 8. trinn og 9. trinn.

Figur 2.3. Livet mitt er bra

Prosentandel gutter og jenter som er helt eller litt enig i påstanden «Livet mitt er bra». Agder 2025. 5.trinn-Vg3.

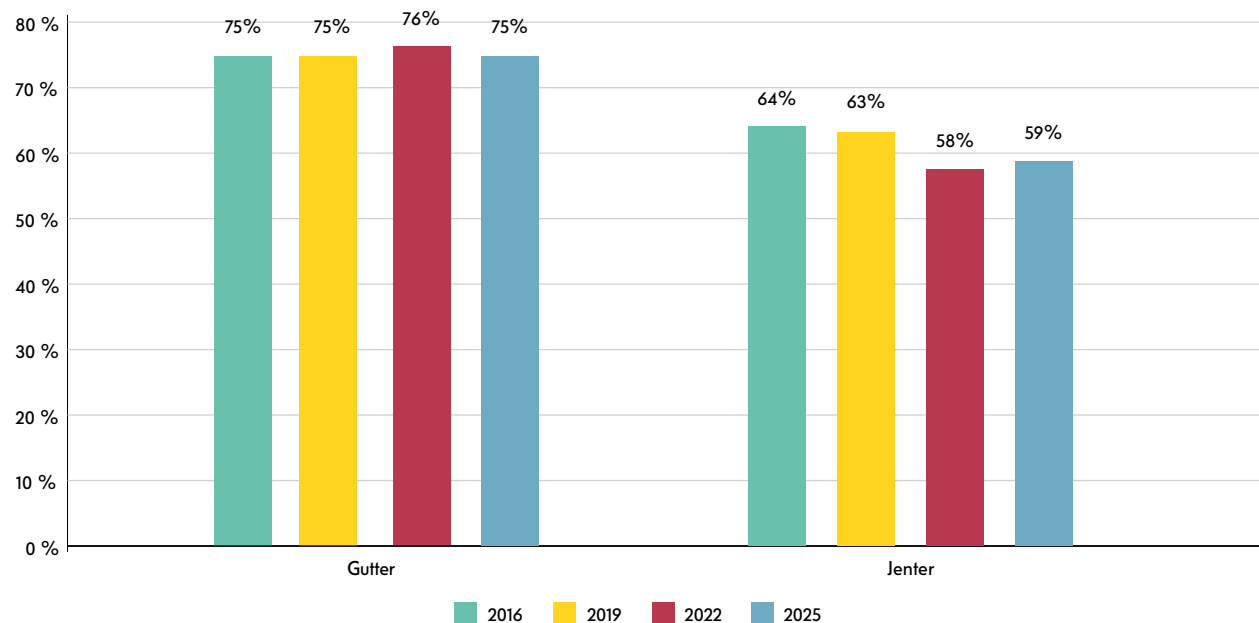

Fysisk og psykisk helse

De aller fleste unge i Agder har god fysisk og psykisk helse. Riktignok er langt flere gutter enn jenter fornøyde med helsa si, og som figur 2.4 viser har disse kjønnsforskjellene økt over tid. Mens andelen gutter som er fornøyde med helsa si har vært relativt stabilt, har den blant jentene gått ned fra 64 % i 2016 til 59 % i 2025.

Figur 2.4. Fornøyd med helsa si

Prosentandel gutter og jenter som er litt fornøyd eller svært fornøyd med helsa si. Agder 2016, 2019, 2022 og 2025. 8. trinn-Vg3 (kun 8. trinn-Vg1 i 2016).

Kjønnsforskjellene er også tydelige når det gjelder fysiske helseplager. I 2025 svarer 42 % av jentene og 18 % av guttene at de mange ganger eller daglig har vært plaget av hodepine den siste måneden. Andelen gutter som rapporterer om hyppig hodepine har vært relativt stabil, mens den blant jenter har økt fra 35 % i 2016.

Nesten dobbelt så mange jenter (50 %) som gutter (27 %) svarer at de mange ganger eller daglig har hatt andre fysiske plager den siste måneden, for eksempel kvalme, vondt i magen, smerter i ledd, nakke eller muskler. Disse forskjellene starter allerede på barneskolen; på mellomtrinnet opplever 52 % av jentene og 35 % av guttene at de ofte har hodepine, vondt i magen eller kvalme.

En god del barn og unge bruker reseptfrie medikamenter, som Paracet eller Ibux. Til sammen svarer 30 % av jentene og 12 % av guttene fra 8. trinn til Vg3 at de har brukt reseptfrie medikamenter ukentlig eller oftere den siste måneden. Blant guttene har bruken holdt seg stabil, mens det har vært en økning hos jentene, fra 22 % i 2016. Resultatene fra Ungdata junior viser at bruken av smertestillende medikamenter er relativt høy allerede på mellomtrinnet. Her svarer 31 % jentene og 25 % av guttene i Agder at de har brukt tabletter mot hodepine eller smerte i løpet av den siste uka.

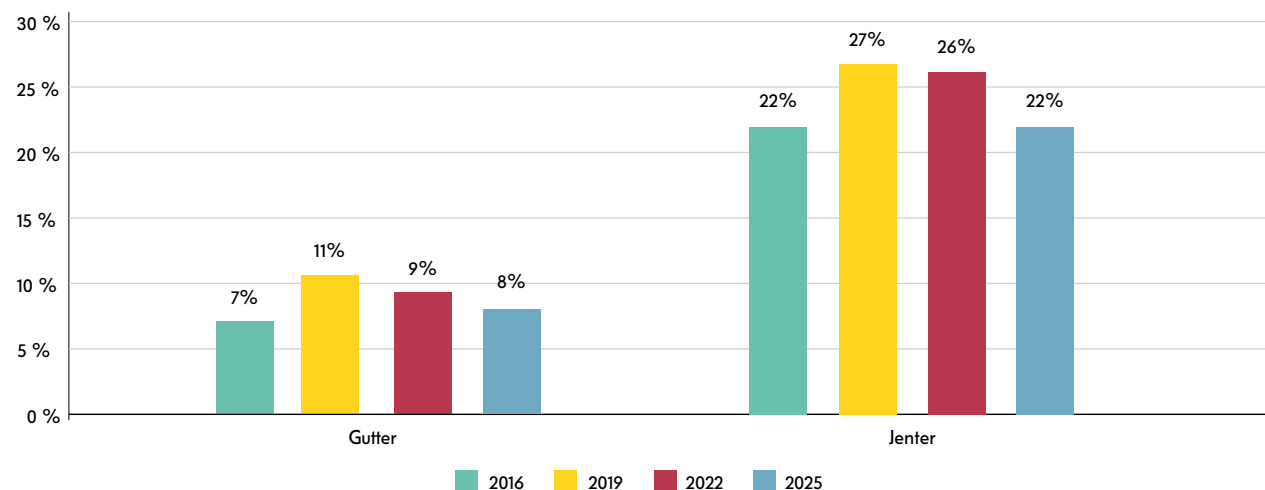
Psykiske helseplager

I Ungdata kartlegges psykiske helseplager ved å regne ut andelen ungdommer som i snitt har vært ganske eller veldig mye plaget av følgende i løpet av den siste uka: Følt at alt er et slit, hatt søvnproblemer, følt seg ulykkelig, trist eller deprimert, følt håpløshet med tanke på framtida, følt seg stiv eller anspent og bekymret seg for mye om ting. Med dette gis det et bilde av hvor mange som for tiden har en del psykiske utfordringer, uten at det nødvendigvis betyr at de har en psykisk lidelse ut fra kliniske kriterier (Bakken, 2025).

Omfanget av psykiske plager økte blant ungdom i Norge gjennom 2010-tallet, men nå er ikke dette lenger en økende trend (Bakken, 2025). I Agder så vi en nedgang i andelen med mange psykiske helseplager i 2022, og denne positive

Figur 2.5. Psykiske plager

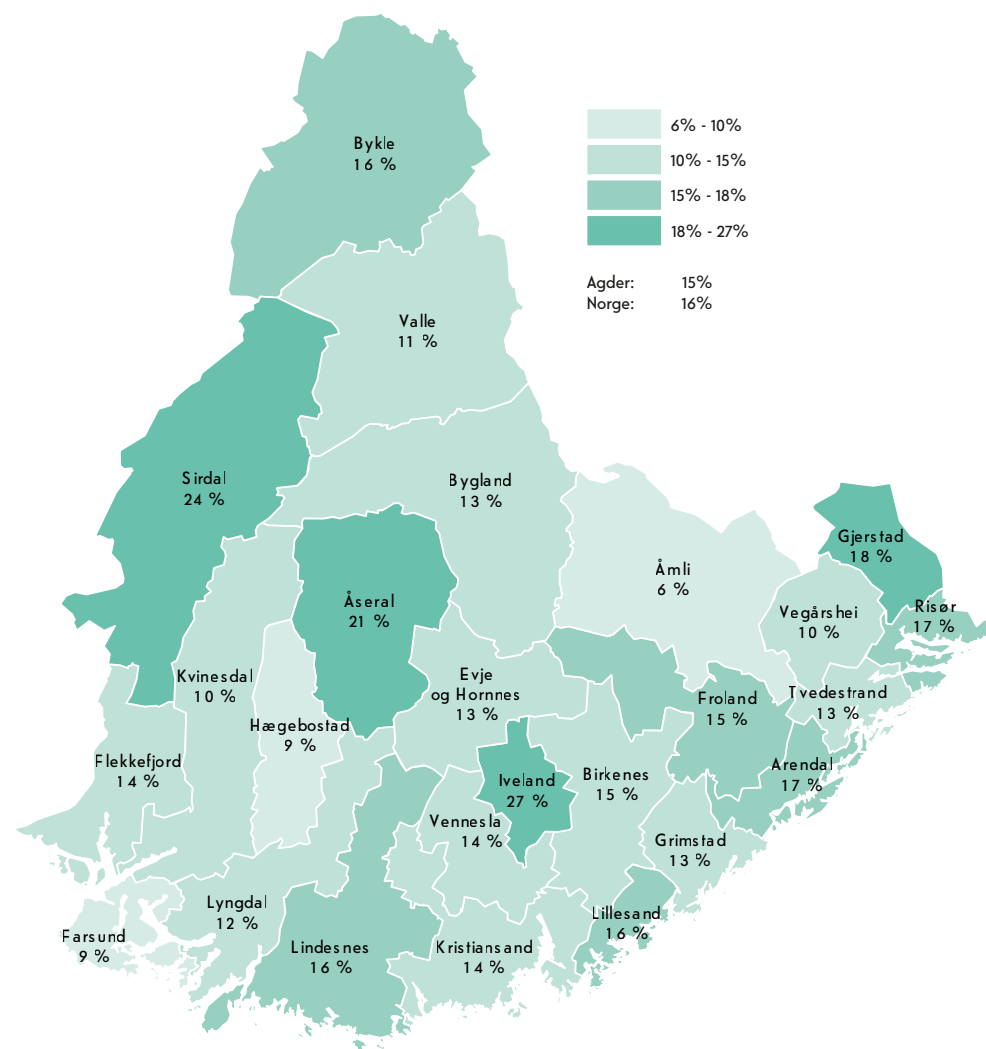
Prosentandel jenter og gutter som har hatt mange psykiske plager sist uke. Agder 2016, 2019, 2022 og 2025. 8. trinn-Vg3 (kun 8. trinn-Vg1 i 2016).

utviklingen fortsetter i 2025. Figur 2.5 viser det utvilsomt er flere jenter enn gutter som har hatt mange psykiske plager den siste uka. Nedgangen siden 2019 er imidlertid klart størst blant jentene. Ser vi nærmere på tallene, finner vi at nedgangen er størst blant de eldste jentene. På Vg3 har andelen sunket fra hele 35 % i 2019 til 23 % i 2025, mens tallet har holdt seg stabilt på 19 % blant jentene i 9. trinn.

Figur 2.6 Psykiske plager

Prosentandel som har hatt mange psykiske plager sist uke. Agder 2025. 8.-10. trinn.

Figur 2.6 viser at andelen ungdomsskoleelever med mange psykiske plager varierer en del mellom kommunene i Agder, fra 6 % i Åmli til 21 % i Iveland. I Iveland er en det en overvekt av jenter som har svart på undersøkelsen, men kjønnsbalansen er jevn i Åmli.

På videregående nivå (figur 2.7) ser vi at andelen med psykiske helseplager er lavest i Hægebostad (7 %) og høyest i Iveland (25 %). For de videregående skolene i Agder samlet er det totalt 17 % som rapporterer om mange psykiske plager. Dette er litt lavere enn i landet som helhet (20 %).

Figur 2.7 Psykiske plager

Prosentandel som har hatt mange psykiske plager sist uke. Agder 2025. Vg1-Vg3.

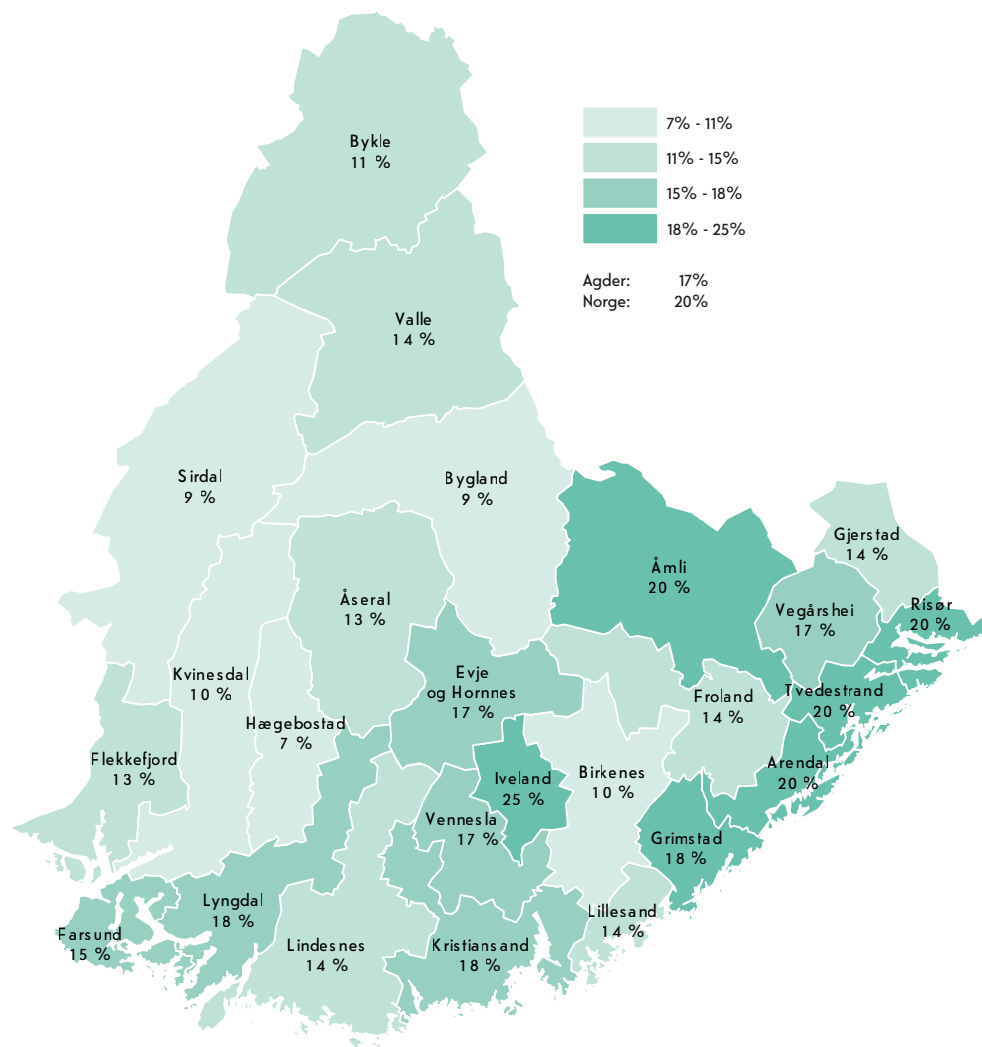

Foto: Unsplash

Angstplager

Elevene på videregående skole i Agder har også blitt spurt om de i løpet av den siste uka vært plaget av andre typer psykiske helseplager, som angst og indre uro. Her viser utviklingen siden 2019 (figur 2.8) en tydelig økning på to av plagene vi spør om: andelen som rapporterer om nervøsitet eller indre uro, og andelen som oppgir at de har lett for å klandre seg selv. For de andre plagene er det en liten nedgang fra 2022 til 2025.

Også her er kjønnsforskjellene store. For eksempel har 45 % av jentene vært plaget av nervøsitet eller indre uro, mens dette gjelder 18 % av guttene. Over dobbelt så mange jenter (22 %) som gutter (10 %) har følt på at de ikke er verdt noe.

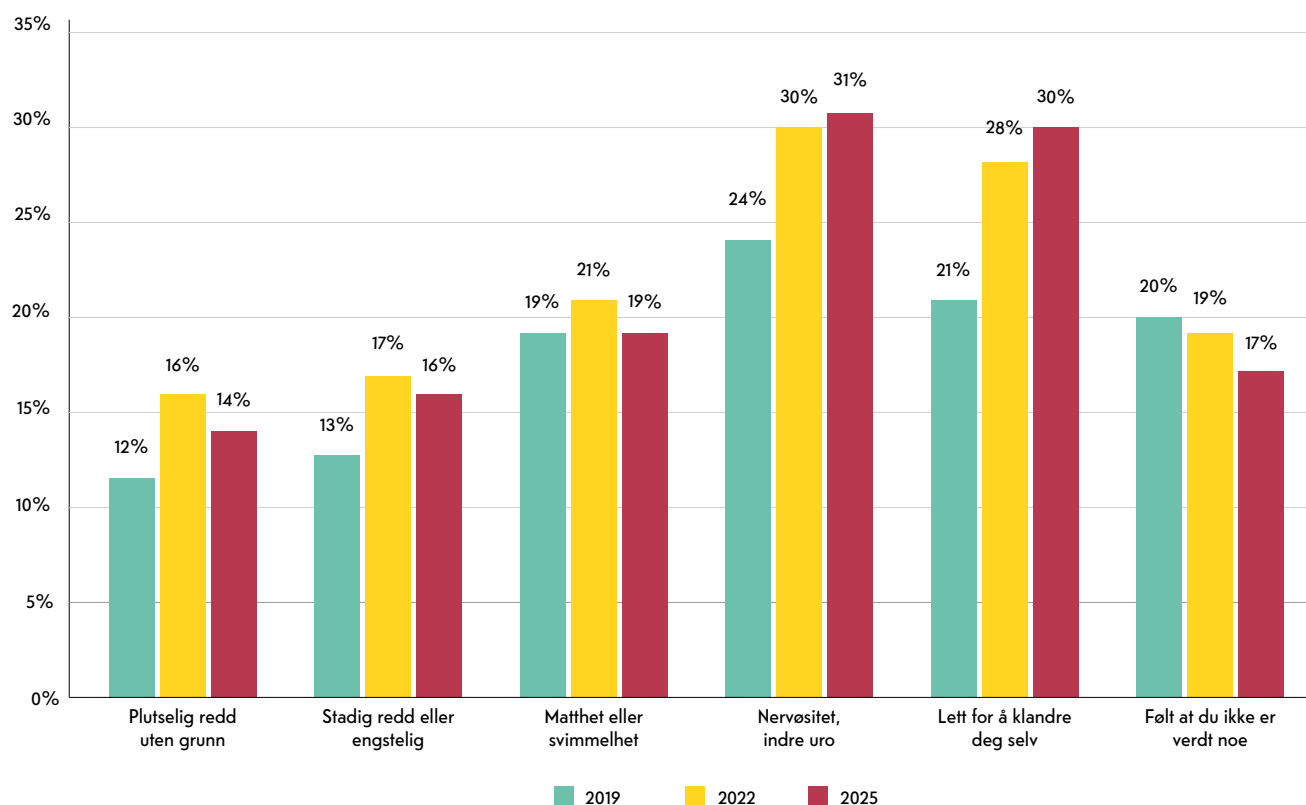
Press i hverdagen

I diskusjoner om hvordan det er å være ung i dag, hører man ofte at mange opplever prestasjonspress og store forventninger. Resultatene fra Ungdata viser at det er betydelig variasjon i hvor mye press ungdom opplever, og på hvilke områder (Bakken, 2025).

I 2025 er det vanligst blant ungdom i Agder å oppleve press om å gjøre det bra på skolen, etterfulgt av press om å se bra ut eller ha en fin kropp (figur 2.10). Jentene opplever generelt langt mer press enn guttene, særlig når det gjelder press om å se bra ut eller ha en fin kropp, og press om å

Figur 2.8 Psykiske plager

Prosentandel som har hatt mange psykiske plager sist uke. Agder 2025. Vg1-Vg3.

gjøre det bra på skolen. Når vi sammenlikner resultatene fra 2025 med 2022 og 2019 finner vi at ungdommenes svar har endret seg relativt lite. Unntaket er at langt færre i 2025 føler press om å ha mange følgere og likes på sosiale medier.

Ungdommene blir også spurt om de har opplevd så mye press den siste uka at de har hatt problemer med å takle det. Til sammen svarer 7 % av guttene og 21 % av jentene at de i stor grad eller svært stor grad har opplevd dette, det er en liten nedgang fra 8 % og 23 % i 2022.

Figur 2.10 Press i hverdagen

Andel gutter og jenter som opplever en god del, mye eller svært mye press i hverdagen sin. Agder 2025. 8. trinn-Vg3.

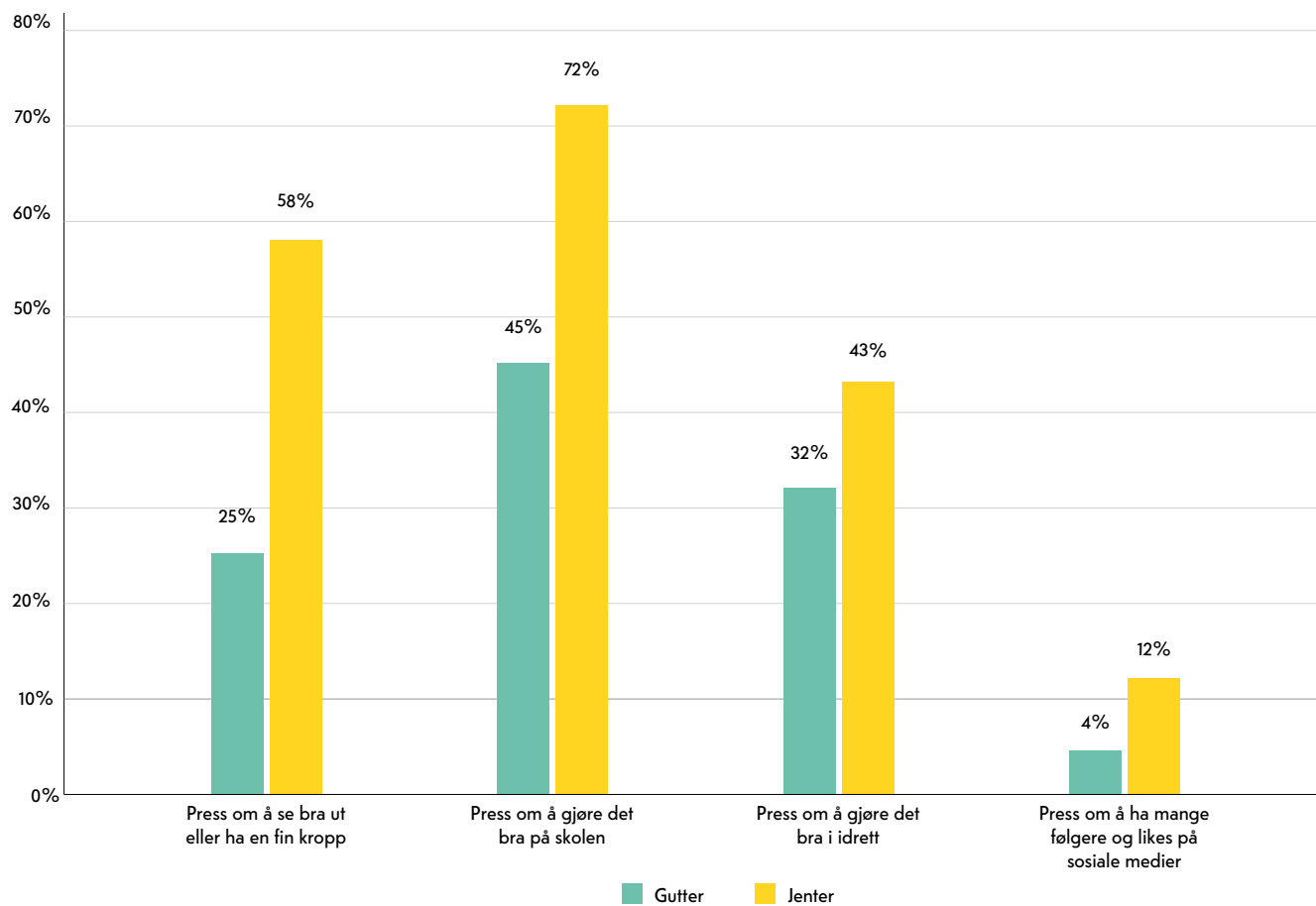

Foto: Elever ved Sam Eyde vgs

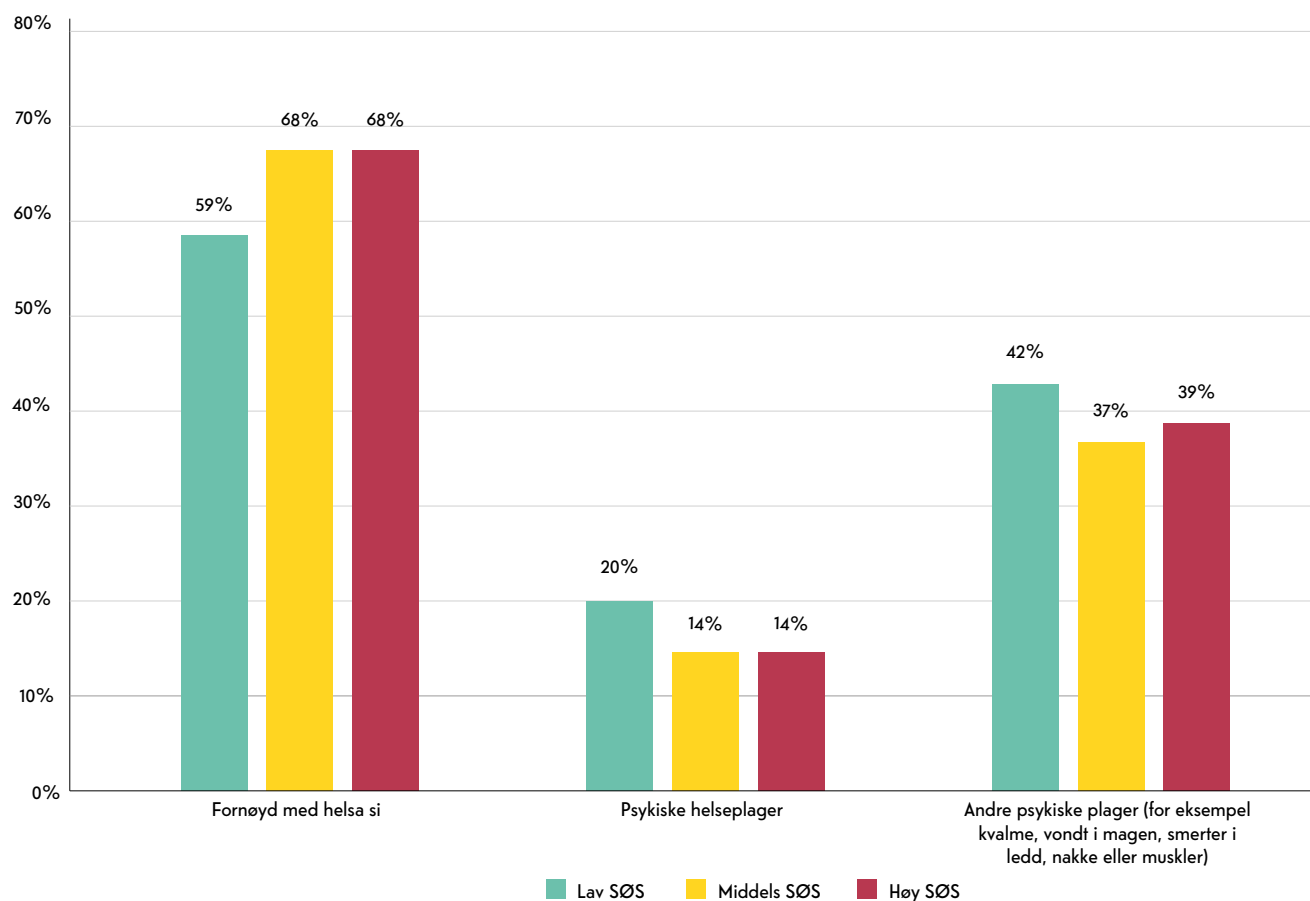
Sosial ulikhet i helse

I Ungdata svarer ungdommene på flere spørsmål om ulike ressurser i hjemmet og familien: om de har eget soverom, hvorvidt foreldrene har høyere utdanning, antall bøker, biler og datamaskiner/nettbrett i familien og hvor mange ganger familien var på ferie i fjor. Ved hjelp av svarene på disse spørsmålene er ungdommene delt i tre grupper: lav sosioøkonomisk status, middels sosioøkonomisk status og høy sosioøkonomisk status. De nasjonale Ungdata-tallene viser at det er systematiske forskjeller i ungdoms levekår og livskvalitet, avhengig av hvilken av disse tre gruppene man «tilhører»: jo høyere sosioøkonomisk status, jo bedre helse og tilfredshet med livet (Bakken et al., 2016).

Ungdata-undersøkelsen i Agder 2025 viser også sosiale forskjeller i helse blant ungdom. Figur 2.11 viser at ungdommer fra familier med middels eller høy sosioøkonomisk status er mer fornøyde med helsa si enn ungdommer med lav sosioøkonomisk status. Det er også flere ungdommer med lav sosioøkonomisk status som har et høyt nivå av psykiske helseplager. Flere i denne gruppen er også plaget av ulike fysiske helseplager (mange ganger eller daglig), men her er ikke forskjellene like tydelige.

Figur 2.11 Sosial ulikhet i helse

Prosentandel som er fornøyd med helsa, har høyt nivå av psykiske helseplager, har vært plaget av hodepine mange ganger eller daglig sist uke. Fordelt etter sosioøkonomisk status. Agder 2025. 8. trinn-Vg3.

Bruk av helsetjenester

«Jeg skulle ønske at noen voksne spurte meg oftere om jeg har det bra.»

(Gutt, videregående, Lister)

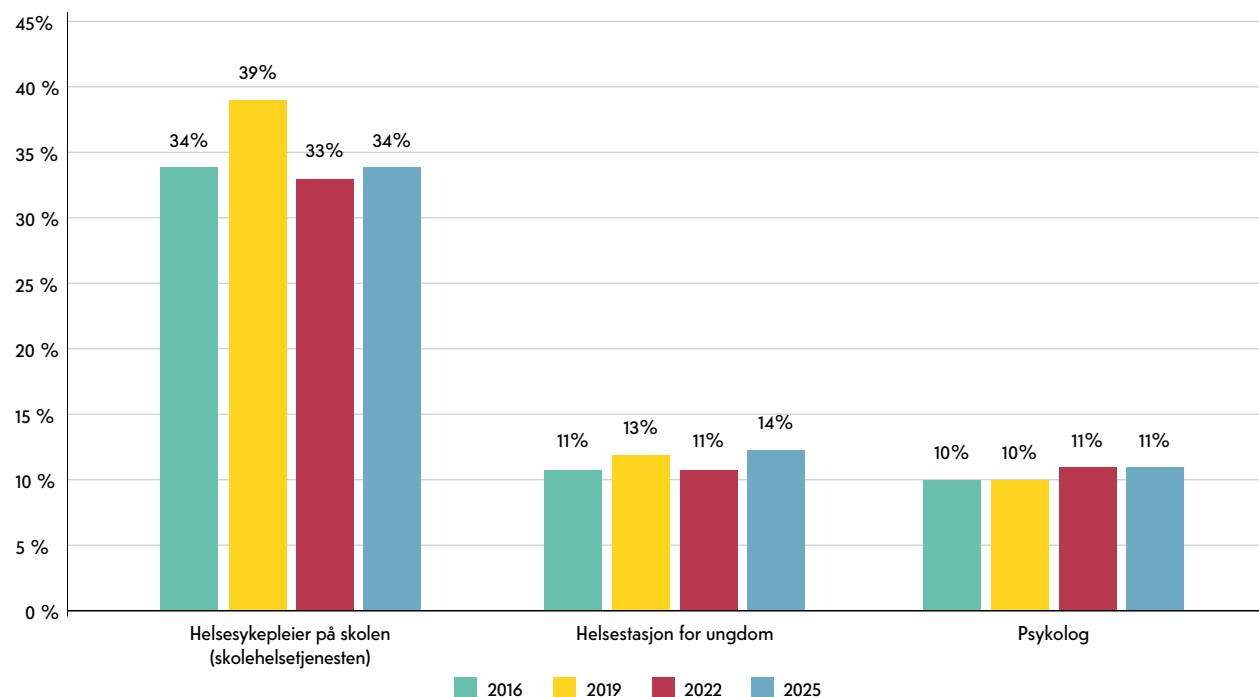
77 % av ungdommene i Agder, litt flere gutter enn jenter, svarer at de helt sikkert har minst én person de kan snakke med dersom de føler seg utenfor eller triste. Dette er en økning fra 71 % i 2022. I Ungdata junior får elevene på mellomtrinnet også spørsmål om hvem de kan snakke med om triste eller vanskelige ting. Her det flest som krysser av for at de helt sikkert kan snakke med mor (84 %) eller far (74 %). 29 % oppgir at de helt sikkert kan snakke med lærer, men 35 % svarer at de kan snakke med helsesykepleier på skolen.

En god del ungdommer bruker ulike helsetjenester.

Figur 2.12 viser at mens bruken av helsesykepleier/ skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom gikk ned i 2022, kanskje som følge av pandemien, har dette økt litt i 2025. Andelen som svarer at de har brukt psykolog har holdt seg stabilt. Jenter bruker disse tjenestene i mye større

Figur 2.12 Bruk av helsetjenester

Prosentandel som har brukt ulike helsetjenester det siste året. Agder 2016, 2019, 2022 og 2025. 8. trinn-Vg3 (kun 8. trinn-Vg1 i 2016).

grad enn gutter, men når det gjelder bruk av helsesykepleier på skolen har det vært en økning blant guttene (fra 21 % til 25 %), men ikke blant jentene (43 %).

3. Helsevaner

«Det jeg synes er best med å være ungdom i dag er det å være ung, mange muligheter, en lang fremtid foran seg og god helse (fysisk aktivitet).»

(Jente, videregående, Lindesnesregionen)

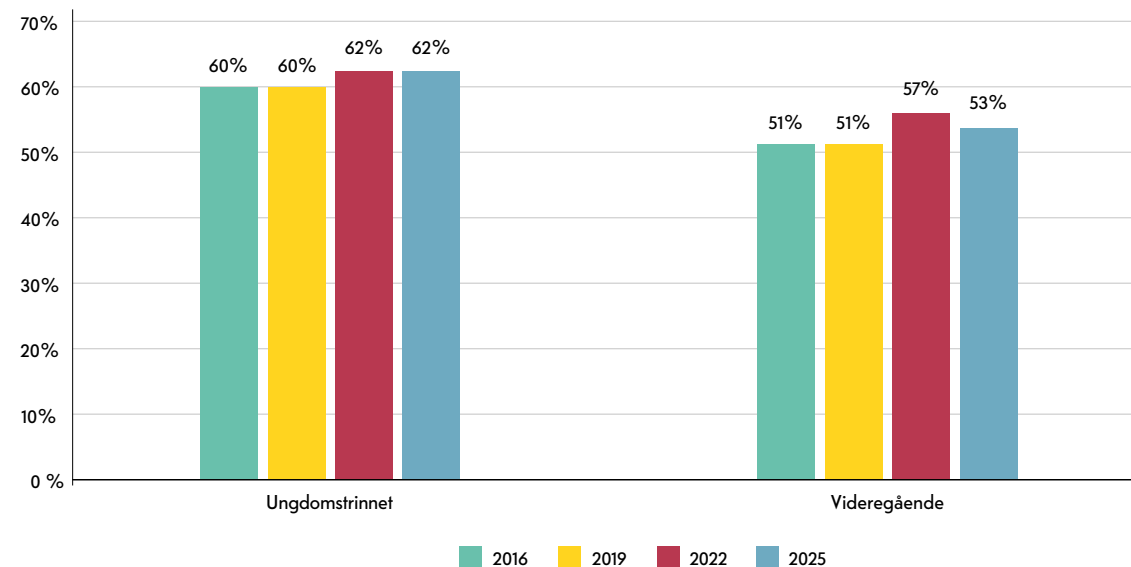
Fysisk aktivitet

Aktiviteter foran skjerm preger ungdoms fritid, og mange er bekymret for at ungdom ikke er nok fysisk aktive. Under halvparten av norsk ungdom tilfredsstiller myndighetenes anbefalinger om 60 minutters fysisk aktivitet hver dag (Bakken, 2025).

Figur 3.1 viser andelen ungdommer i Agder som svarer at de er så fysisk aktive at de blir andpustne eller svette minst tre ganger i uka. Andelen er høyere på ungdomsskolen enn på videregående. Mens andelen har holdt seg stabil blant ungdomsskoleelevene, er det en nedgang blant elevene på videregående siden 2022. Det er flere gutter enn jenter

Figur 3.1. Fysisk aktivitet

Hvor ofte er du så fysisk aktiv at du blir andpusten eller svelt? Prosentandel som er fysisk aktiv 3-4 ganger i uka eller oftere. Agder 2016, 2022 og 2025. 8. trinn-Vg3 (kun 8. trinn-Vg1 i 2016).

som er såpass aktive, og blant elevene på videregående er nedgangen siden 2022 størst blant jentene – fra 51 % til 45 %.

Som med mange andre helsevaner, finner vi store sosioøkonomiske forskjeller i fysisk aktivitet blant

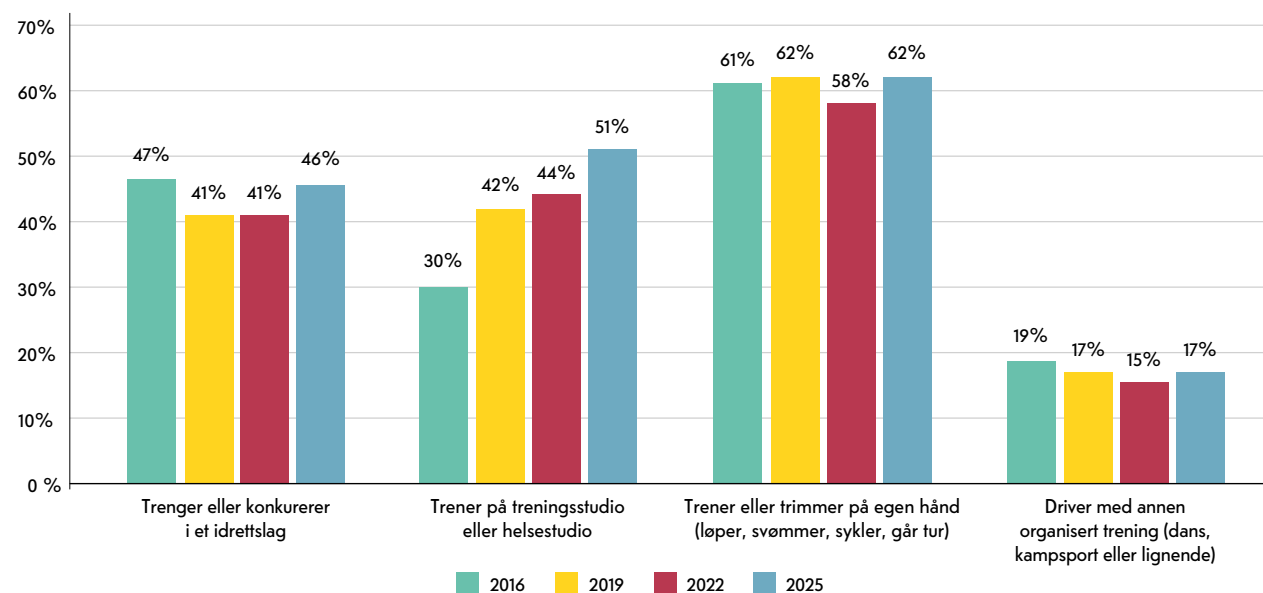
ungdom. Mens 51 % av ungdommene fra familier med lav sosioøkonomisk status svarer at de var fysisk aktive minst tre ganger i uka, svarer 63 % av ungdommene fra familier med høy sosioøkonomiske status det samme.

Foto: Unsplash

Figur 3.2. Trening og aktivitet

Hvor ofte trener du eller driver med følgende aktiviteter? Prosentandel som driver med aktiviteten minst ukentlig. Agder 2016, 2019, 2022 og 2025. 8. trinn-Vg3 (kun 8. trinn-Vg1 i 2016).

Selv om mange til daglig er lite fysisk aktive, har trening en sterk posisjon blant ungdom. Andelen ungdommer som trener minst én gang i uka har økt de siste årene, og det nasjonale tallet for 2025 (81 %) er det høyeste som er registrert siden Ungdata-målingene startet i 2010. Særlig guttene bidrar til å trekke tallet oppover (Bakken, 2025). I Agder ser vi den samme trenden. Hele 82 % av ungdommene svarer at de trenger minst ukentlig, en økning fra 79 % i 2022.

Ungdommenes treningsvaner er relativt stabile over tid (figur 3.2). Unntaket er trening på treningsstudio eller helsestudio som har økt mye. I 2016 svarte 30 % at de trente på helsestudio ukentlig, mens 51 % svarte det samme i 2025. Økningen har vært størst blant guttene. Andelen som trener på helsestudio øker betydelig gjennom tenårene, særlig fra 8. trinn til 10. trinn.

Måltider og kosthold

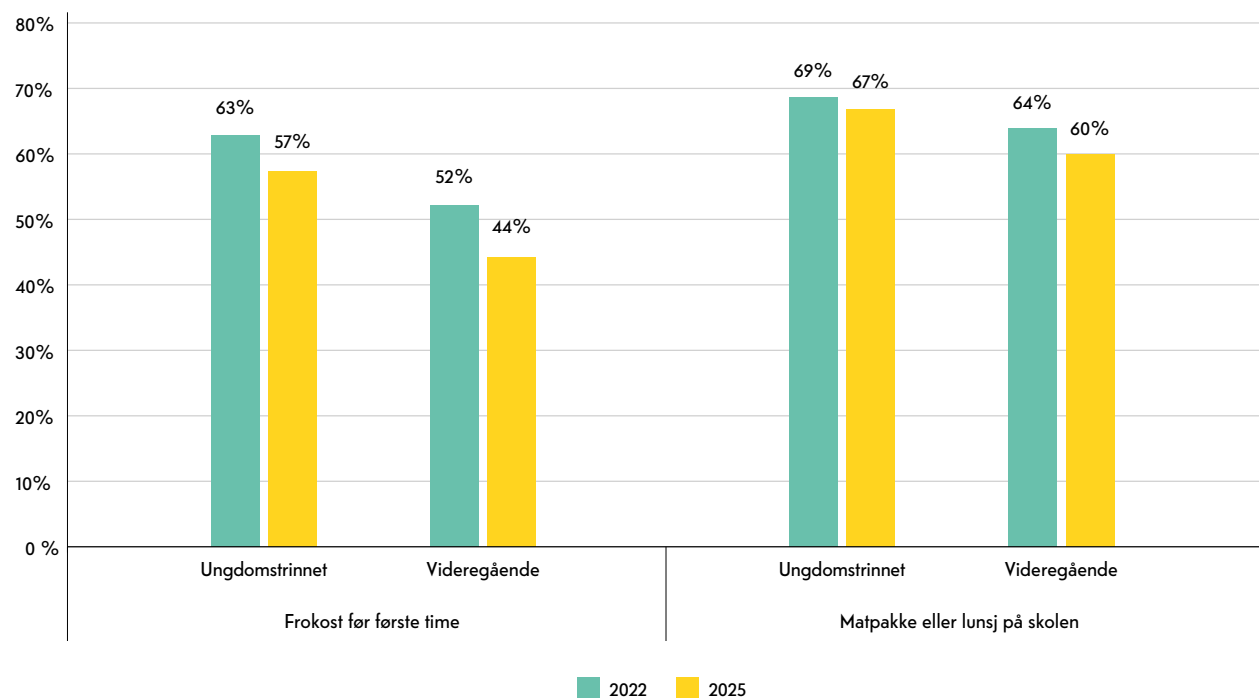
Mat- og måltidsvaner i oppveksten legger grunnlaget for et sunt kosthold og gode måltidsvaner senere i livet. Måltidene har også en sosial og kulturell funksjon og er et sentralt samlingspunkt for mange (Meld. St. 19 (2014-2015)).

I Agder svarer til sammen 57 % av ungdomsskoleelevene og 44 % av elevene på videregående at de spiser frokost før første time hver dag, mens 67 % av ungdomsskoleelevene og 60 % av elevene på videregående spiser matpakke eller lunsj på skolen daglig. Jentene spiser både frokost og lunsj sjeldnere enn guttene, men kjønnsforskjellene er større på ungdomsskolen enn på videregående.

Siden 2022 er det litt færre som daglig spiser frokost før de går på skolen. Det er også litt færre som spiser matpakke eller lunsj på skolen hver dag. Den samme trenden ser vi i de nasjonale Ungdata-tallene.

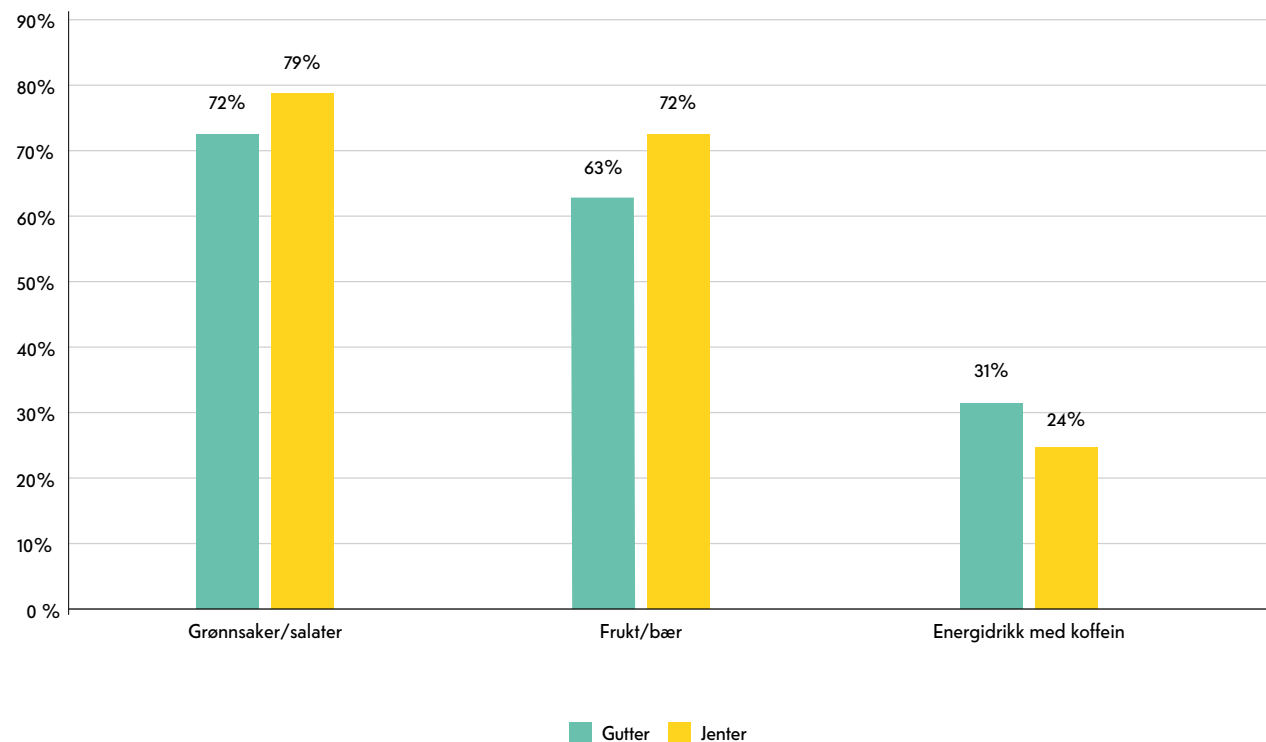
Figur 3.3. Måltider

Prosentandel som i løpet av en vanlig skoleuke spiser følgende hver dag. Agder 2022 og 2025. 8. trinn-Vg3.

Figur 3.4. Kosthold

Prosentandel gutter og jenter som spiser frukt, grønt og energidrikk 3-4 ganger i uka eller oftere. Agder 2025. 8. trinn-Vg3.

Resultatene viser også at det er stor variasjon i hvor ofte ungdom spiser frukt og grønt. De aller fleste svarer at de spiser frukt og grønt ukentlig. 31 % oppgir at de spiser grønnsaker/salater daglig, mens 28 % spiser frukt/bær hver dag. Figur 3.4 viser andelen som spiser frukt og grønt samt energidrikk med koffein 3-4 dager i uka eller oftere. Jenter spiser generelt frukt og grønt litt oftere enn guttene, mens guttene oftere drikker energidrikk. Forbruket av energidrikk øker markant med alder, særlig blant gutter. Mens 14 % av guttene på 8. trinn drikker energidrikk tre-fire dager i uken eller oftere, gjelder dette hele 42 % av guttene på Vg3

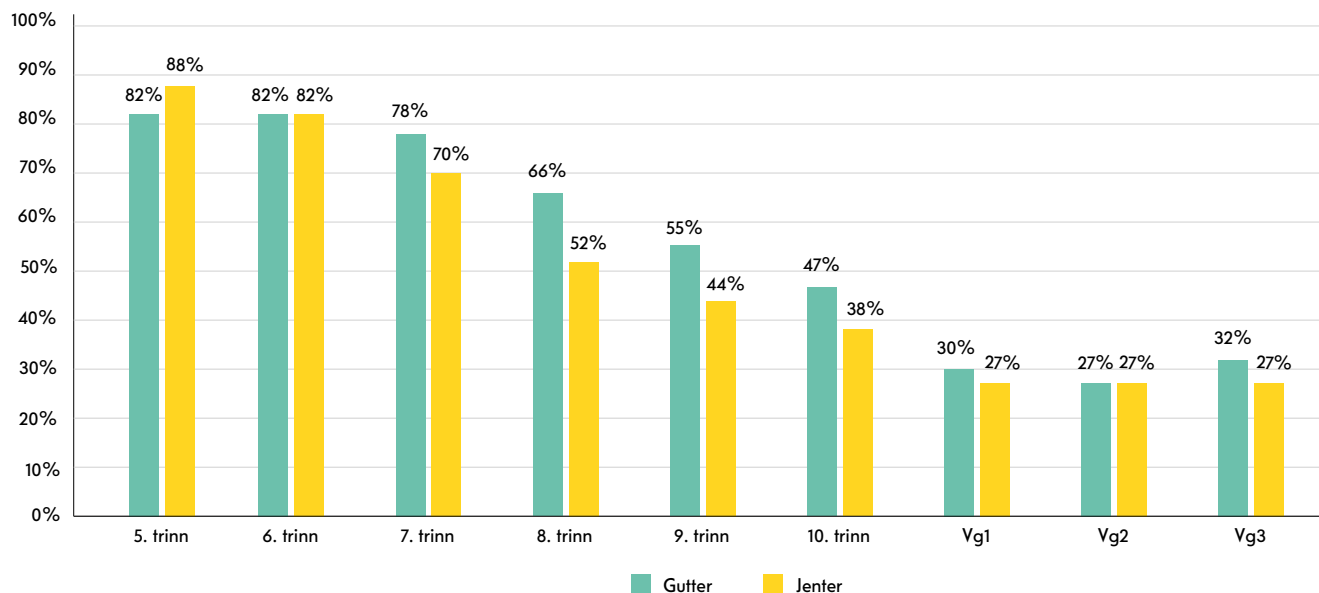
Søvn

God og nok søvn er avgjørende for at vi skal fungere godt i hverdagen. Ungdommer skal lære nye ting hver dag og har en hjerne i rask utvikling, og er samtidig spesielt utsatt for å sove for lite. I løpet av ungdomstiden øker behovet for søvn, og anbefalt søvnlengde for ungdom mellom 14 og 17 år er åtte til ti timer (Lundetræ & Bjorvatn, 2018).

I både Ungdata og i Ungdata junior blir elevene spurt om hvor mange timer de sov sist natt. Som figur 7.5 viser skjer det store forandringer i søvnvanene etter hvert som elevene blir eldre. Andelen som sov åtte timer eller mer synker på hvert klassetrinn, særlig blant jentene. I alt svarer 37 % av guttene og 43 % av jentene på videregående at de sov seks timer eller *mindre* sist natt.

Figur 3.5 Søvn

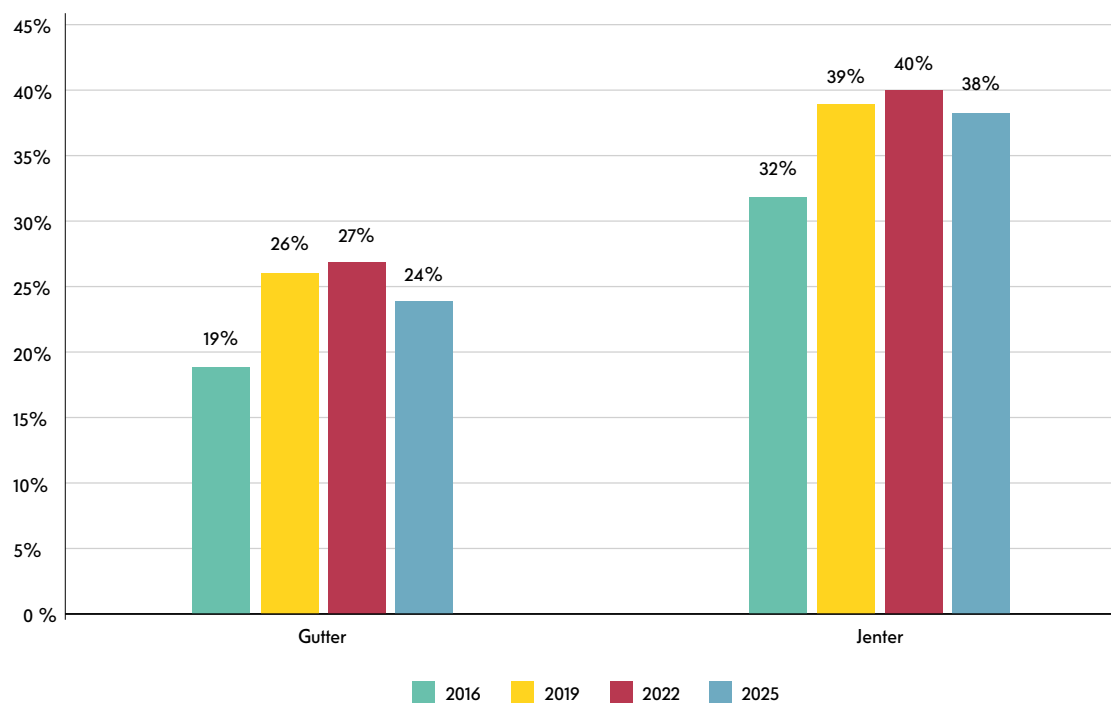
Prosentandel gutter og jenter som sov 8 timer eller mer sist natt. Agder 2025. 5. trinn-Vg3.

Andelen ungdommer med søvnproblemer har økt siden 2016, men har gått litt ned igjen fra 2022 til 2025 (figur 3.6). Dette gjelder langt flere jenter enn gutter: 38 % av jentene oppgir at de var plaget av søvnproblemer uka før undersøkelsen, mens 24 % av guttene svarer det samme. 35 % av jentene og 28 % av guttene svarer at de har vært så søvnige at det har gått utover skole eller fritid minst tre ganger den siste uka.

Figur 3.6 Søvn

Prosentandel gutter og jenter som er veldig mye eller ganske mye plaget av søvnproblemer den siste uka. Agder 2016, 2019, 2022 og 2025. 8. trinn-Vg3 (kun 8. trinn-Vg1 i 2016).

4. Familie og venner

«Elsker at man vokser opp og tar mer ansvar. Man finner ut av venner man kan stole på og venner man ikke burde ha som venner. Du blir nærmere familien og setter mer pris på foreldrene.»

(Jente, videregående, Østre Agder)

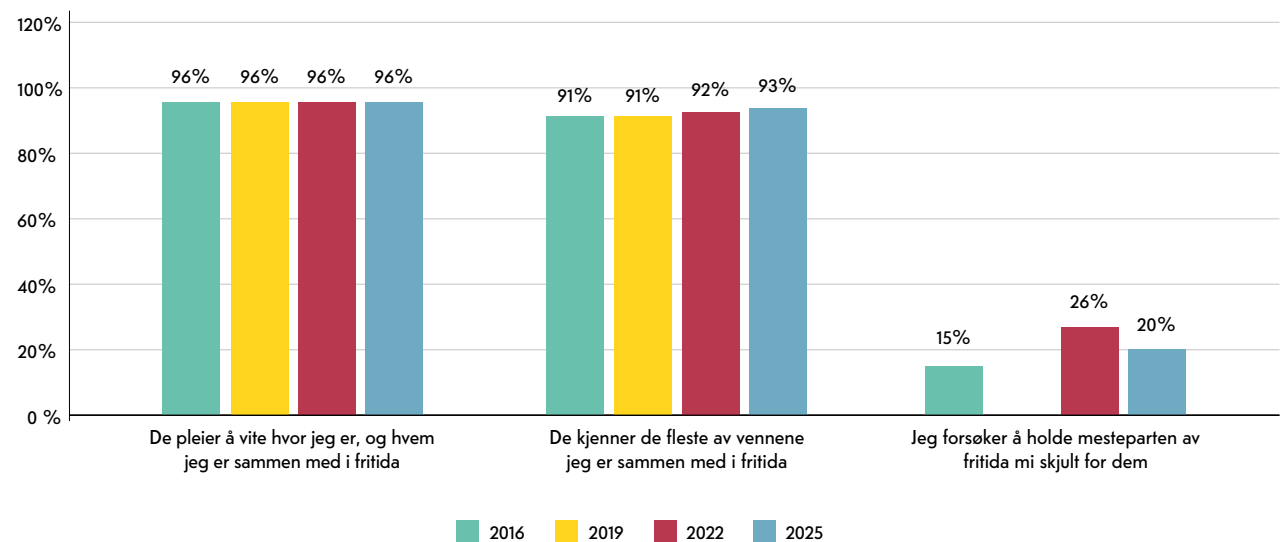
Forhold til foreldrene

De siste årene har vi sett at ungdom rapporterer om stadig tettere forhold til foreldrene. Selv om ungdomstiden også er en tid for løsrivelse, bruker mange ungdom mye tid sammen med foreldrene. I 2025 svarer hele 86 % av alle ungdommene at de er fornøyde med foreldre sine. Det er en økning fra 83 % i 2016 og 2019. Hele 93 % svarer at de liker å være sammen med foreldrene sine, en økning fra 88 % i 2019.

Figur 4.1 viser at ungdommene opplever at foreldrene har god oversikt over hvor de er og hvem de er sammen med, og at de kjenner vennene deres. Disse tallene har vært relativt stabile over tid. At foreldrene har god oversikt er naturlig nok litt

Figur 4.1. Forhold til foreldrene

Prosentandel som svarer at utsagnet passer svært godt eller ganske godt. Agder 2016, 2019, 2022, 2025. 8. trinn-Vg3 (kun 8. trinn-Vg1 i 2016).

vanligere blant elever på ungdomsskolen enn på videregående, men forskjellene er ikke store.

20 % av ungdommene svarer at de forsøker å holde mesteparten av fritiden sin skjult for foreldrene sine. Dette er en liten nedgang siden 2022, men er fortsatt et ganske høyt tall.

Muligens handler dette om at ungdom bruker mye tid på nettet, og at dette er arena der foreldre har mindre oversikt over hva de driver med (Bakken, 2025).

Familieøkonomi

«Det jeg synes burde være annerledes er at ting burde bli mindre dyrt. Veldig kjedelig at foreldrene mine alltid skal snakke om økonomi»

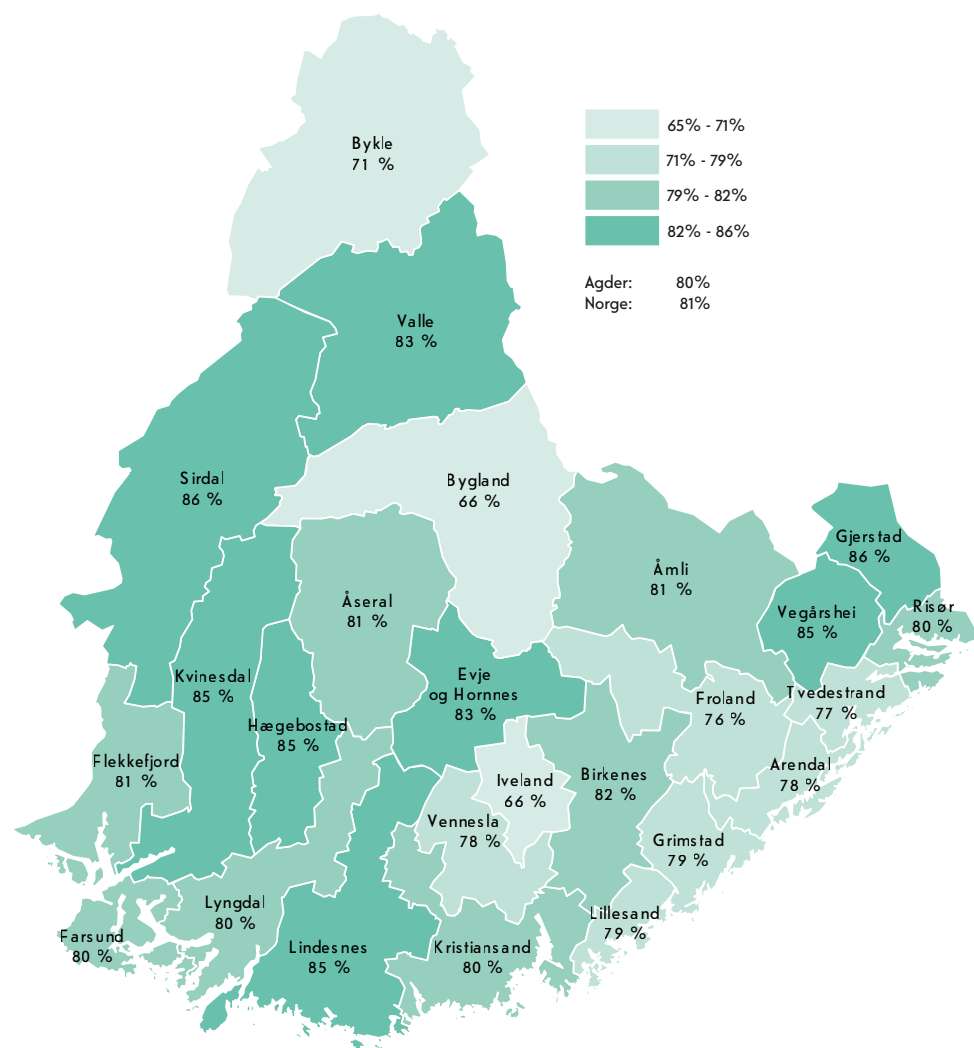
(Jente, ungdomsskole, Lindesnesregionen)

Familiens ressurser påvirker barn og unges oppvekstvilkår. Som vi så i avsnittet om sosial ulikhet i helse har ungdommenes sosioøkonomiske bakgrunn en god del å si for hvordan ungdommene har det. I Ungdata er det også spørsmål om familieøkonomi. I 2025 svarer til sammen 76 % av ungdommene at familien stort sett eller hele tiden har hatt god råd de to siste årene. Dette er litt lavere enn i 2022, da 79 % svarte det samme.

På dette spørsmålet finner vi ganske store variasjoner mellom kommunene: 66 % av ungdomsskoleelevene i Iveland svarer at familien har hatt god råd de siste to årene, mens 86 % i Sirdal svarer det samme (figur 4.2).

Figur 4.2. Familieøkonomi

Prosentandel som svarer at familien stort sett eller hele tiden har hatt god råd de to siste årene. Agder 2025. 8.-10. trinn.

Vold i familien

Vold i nære relasjoner er et betydelig samfunns- og folkehelseproblem. Volden skaper utrygghet, kan gi helseutfordringer og tap av velferd, og begrenser den enkeltes livsutfoldelse og mulighet for en aktiv samfunnsdeltakelse (Prop. 36 S (2023–2024)). I 2025 svarer til sammen 5 % av ungdommene i Agder at de har blitt slått av en voksen i familien, mens 4 % har vært vitne til vold i familien. Tallene har økt litt siden 2022. Da svarte 4 % at de hadde blitt slått av en voksen i familien, og 3 % hadde vært vitne til vold i familien.

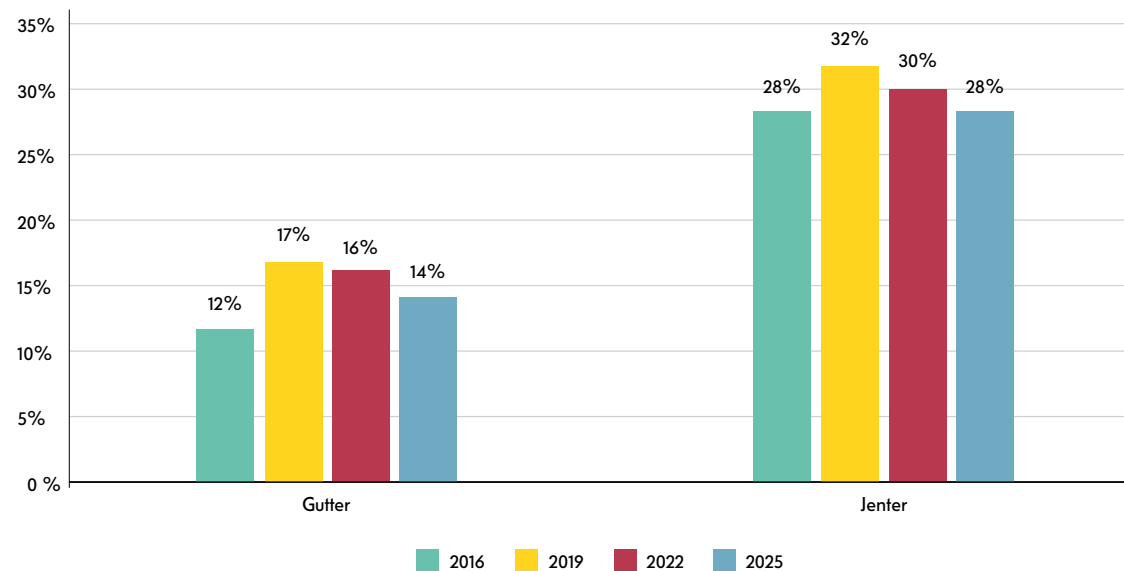
Venner

Vennskap kan være en kilde til sosial og følelsesmessig støtte, og gode vennskap kan beskytte mot mobbing og ekskludering (Aase et al., 2022). Det kan være fysiske vennskap og digitale vennskap, og ungdommene skiller i liten grad mellom disse. Heldigvis opplever de fleste ungdommene uansett at de har venner de kan stole på, og betro seg til.

I 2025 svarer 88 % av ungdommene at de har minst én venn de kan stole på og betro seg til om alt mulig. Rett i underkant av 2800 ungdommer i Agder, 9 %, svarer at de ikke tror de har en fortrolig venn, og 2 % (587 ungdommer) svarer at de ikke har en fortrolig venn. Dette tallet har holdt seg relativt stabilt gjennom alle undersøkelsene. Det er ingen forskjeller i hvordan gutter og jenter svarer på spørsmålet om vennskap.

Figur 4.3. Ensomhet

Prosentandel gutter og jenter som har vært ganske mye plaget eller veldig mye plaget av ensomhet den siste uka. Agder 2016, 2019, 2022 og 2025. 8. trinn-Vg3 (kun 8. trinn-Vg1 i 2016).

De aller fleste opplever at de alltid eller som regel har noen å være sammen med i friminuttet (97 %) og på fritida (94 %). Det er ingen endring i hvordan ungdommene svarer på dette i 2025 sammenliknet med 2022. Tallene er også like blant elevene på mellomtrinnet på barneskolen.

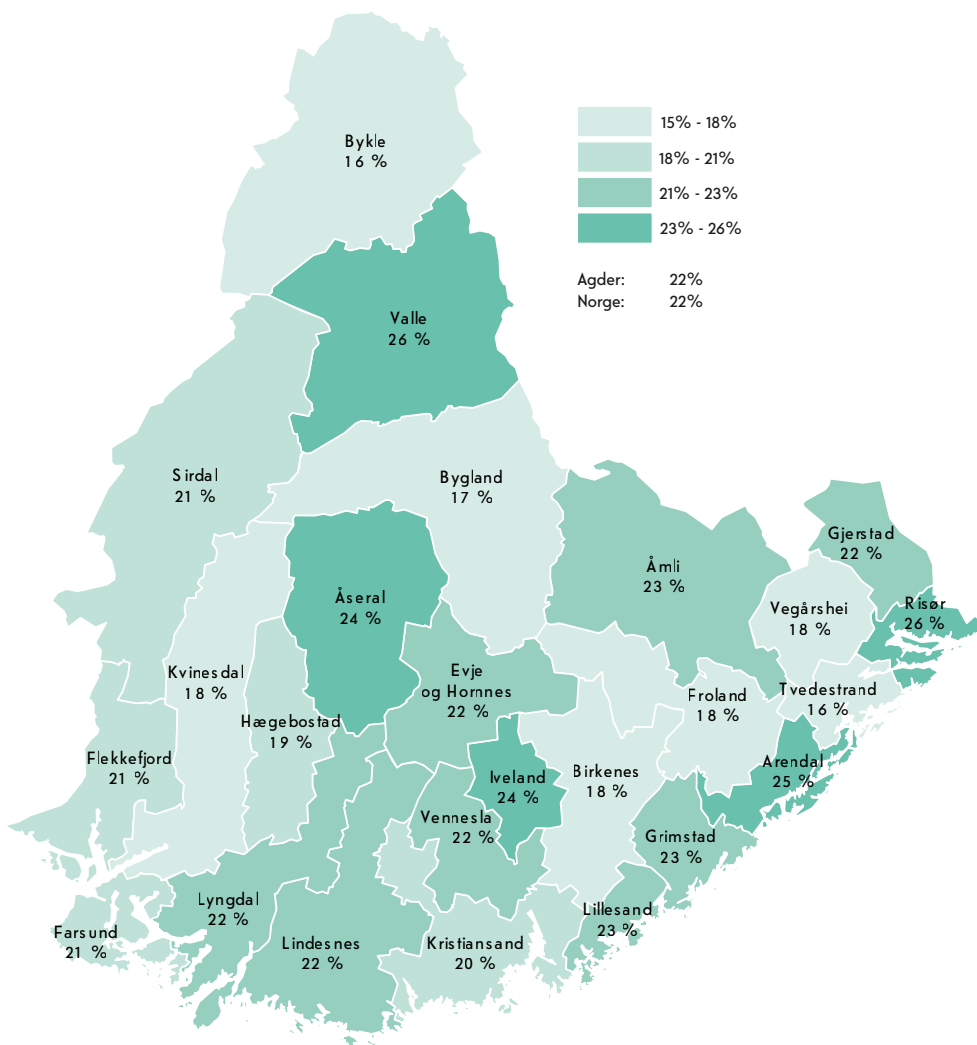
Ensomhet

Ensomhet er en subjektiv følelse, og ikke nødvendigvis det samme som at man ikke har noen å være sammen med. Personer med lite sosialt nettverk eller som ofte er alene har

imidlertid større risiko for å føle seg ensomme (Bakken, 2025). Ensomhetstallene i Ungdata økte gjennom hele 2010-tallet, men viser en tydelig nedgang etter pandemien (Bakken, 2025). Også her ser vi den samme positive utviklingen i Agder. Figur 4.3 viser at andelen gutter og jenter som har vært ganske eller veldig mye plaget av ensomhet var høyest i 2019, men har siden gått ned for begge kjønn. Som for psykiske helseplager er nedgangen i ensomhet størst blant jentene på videregående. Blant jentene i Vg1 har andelen gått ned fra 37 % i 2019 til 26 % i 2025.

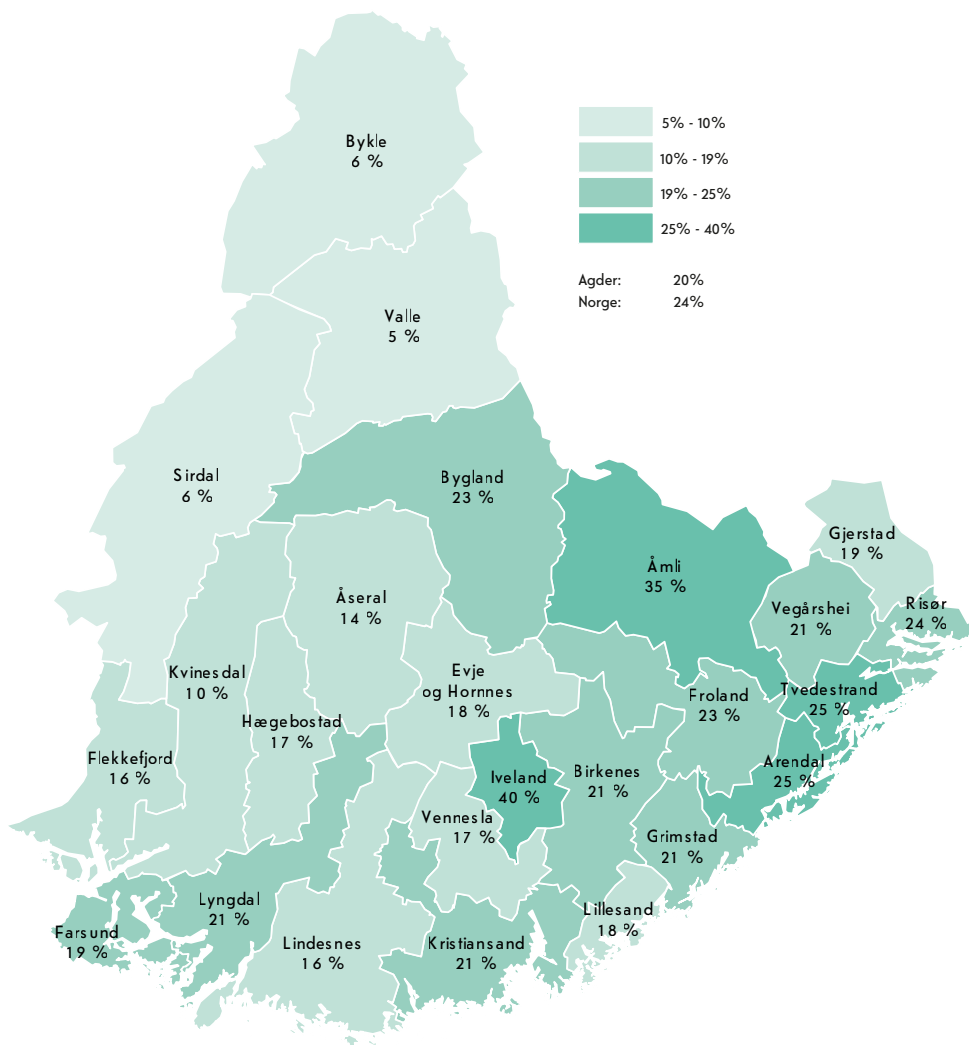
Figur 4.4 Ensomhet

Prosentandel som har vært ganske mye plaget eller veldig mye plaget av ensomhet den siste uka. Agder 2025. 8.-10. trinn.

Figur 4.5 Ensomhet

Prosentandel som har vært ganske mye plaget eller veldig mye plaget av ensomhet den siste uka. Agder 2025. Vg1-Vg3.

Figur 4.4 viser at omfanget av ensomhet varierer en del mellom kommunene på ungdomsskolenivå.

Figur 4.5 viser andelen videregåendeelever plaget av ensomhet. Her ser vi at andelen varierer fra 5 % i Valle til 40 % i Iveland.

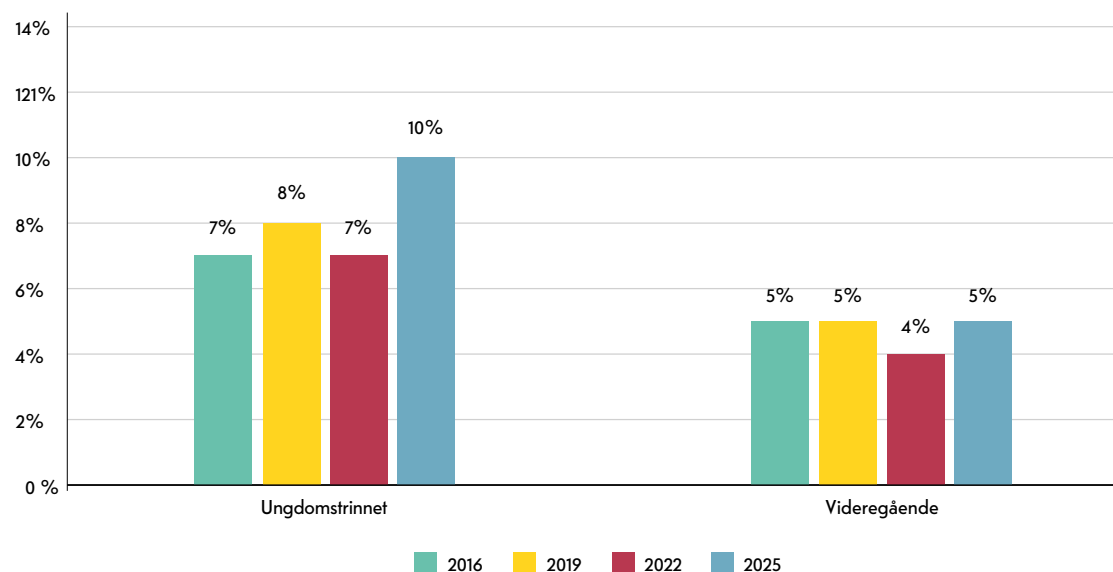
Mobbing

I Ungdata får ikke elevene direkte spørsmål om mobbing, men om de har vært utsatt for eller utsetter andre for plaging, trusler og utfrysing på skolen eller i fritiden. De nasjonale resultatene viser at andelen som blir mobbet regelmessig har økt de siste årene, særlig blant ungdomsskoleelever. I 2025 og 2024 er nivået på ungdomstrinnet (9 %) de høyeste siden målingene startet i 2010 (Bakken, 2025).

Figur 4.6 viser en negativ utvikling i mobbetallene på ungdomstrinnet i Agder. Andelen som er utsatt for mobbing minst hver 14. dag har økt fra 7 % i 2022 til 10 % i 2025. På videregående er tallene litt lavere og mer stabile over tid.

Figur 4.6. Mobbing

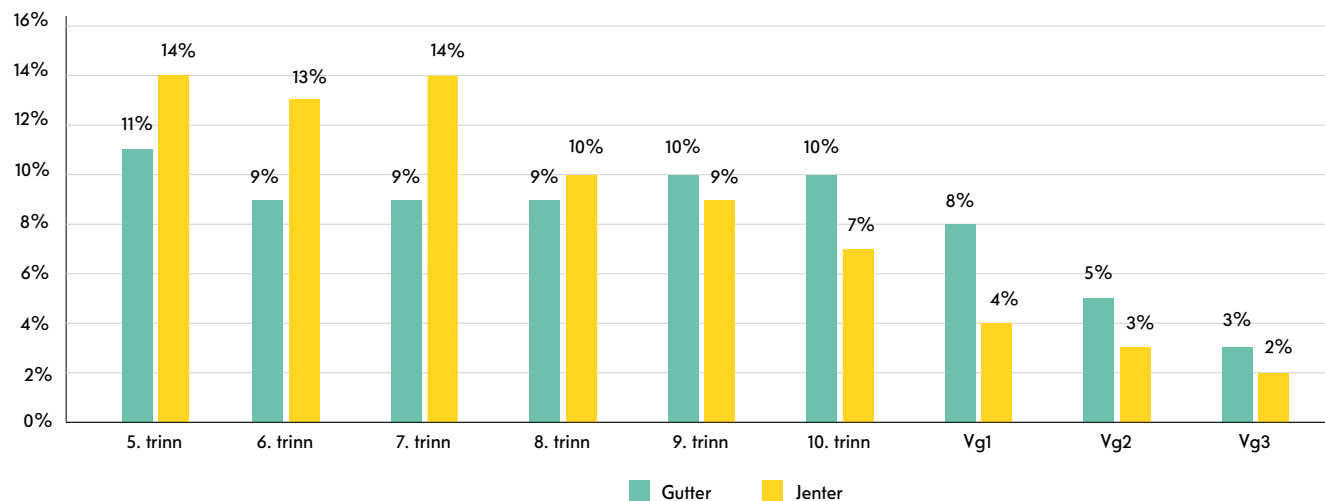
Prosentandel som blir utsatt for plaging, trusler og utfrysing fra andre unge på skolen eller i fritiden hver 14. dag eller oftere. Agder 2016, 2019, 2022 og 2025. 8. trinn-Vg3 (kun 8. trinn-Vg1 i 2016).

I Ungdata junior blir elevene på mellomtrinnet også spurt om mobbing. Figur 4.7 viser andelen gutter og jenter som blir mobbet på hvert klassetrinn fra 5. trinn til Vg3. Vi ser at andelen som blir mobbet er klart høyest på barneskolen, men synker etter hvert som elevene blir eldre. Mens det er flest jenter som blir mobbet på mellomtrinnet, er det flest gutter som blir mobbet på ungdomstrinnet og på videregående skole.

Figur 4.7 Mobbing

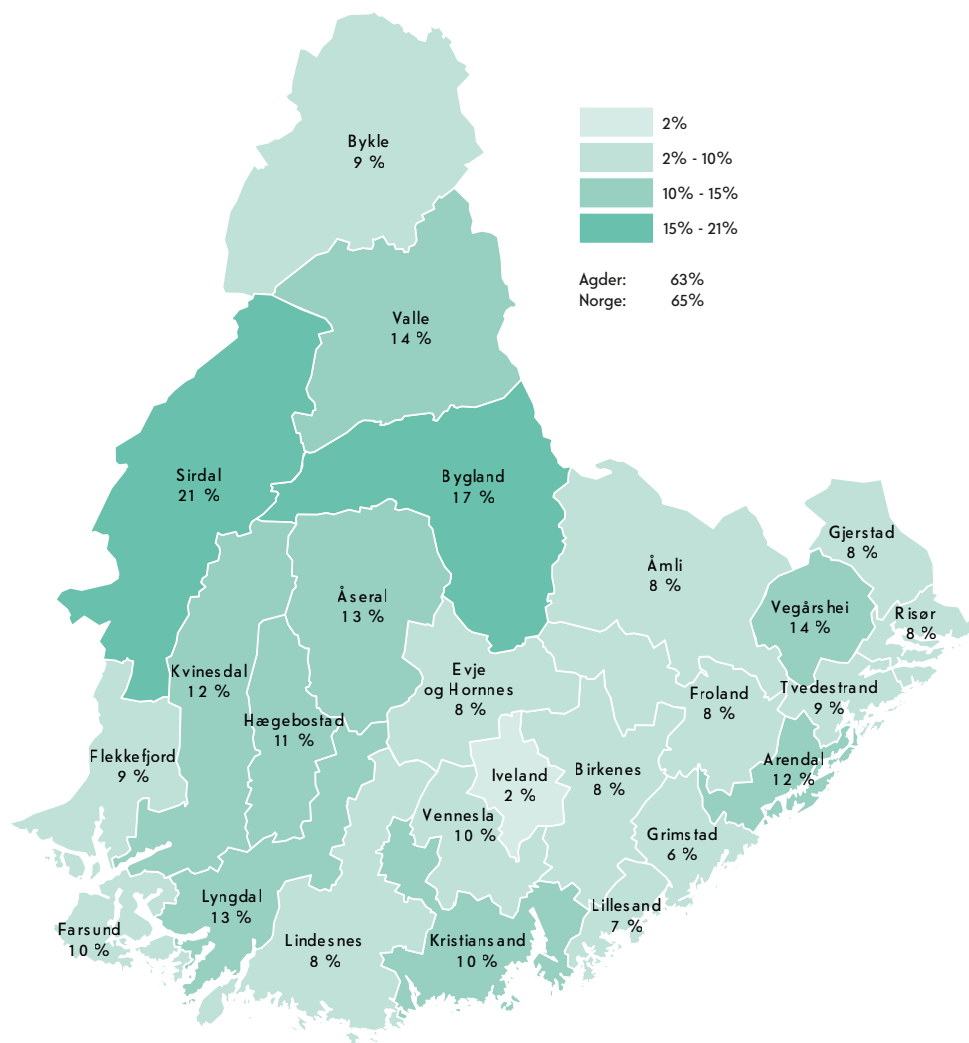
Prosentandel som blir utsatt for plaging, trusler og utfrysing fra andre unge på skolen eller i fritiden hver 14. dag eller oftere. Agder 2025. 5. trinn-Vg3.

Figur 4.8 viser hvordan andelen ungdomsskoleelever som blir utsatt for mobbing varierer mellom kommunene i Agder.

Figur 4.8. Mobbing

Prosentandel som blir utsatt for plaging, trusler og utfrysing fra andre unge på skolen eller i fritiden hver 14. dag eller oftere. Agder 2025. 8.-10. trinn.

5. Skole og framtid

«Elsker å være å være ungdom i dag.
Kanskje litt press på skolearbeidet,
men ellers fint.»

(Gutt, videregående, Østre Agder)

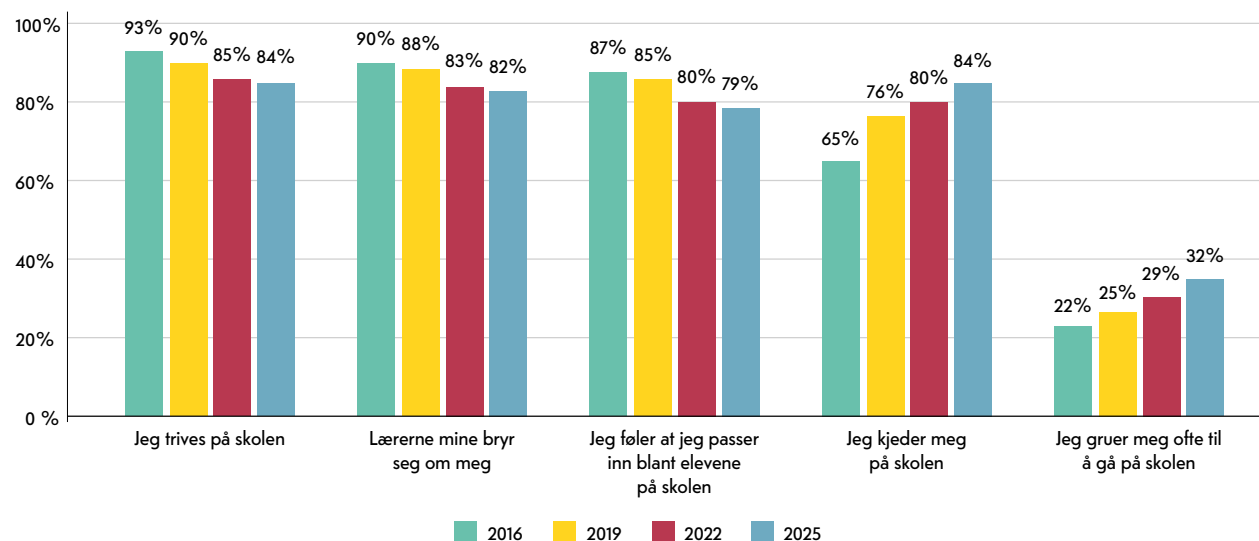
Skolehverdagen

I en tid der det digitale preger mye av ungdoms fritid, utgjør skolehverdagen trolig en enda viktigere faktor i ungdoms sosiale liv enn tidligere. Å ha det bra på skolen blir dermed en viktig indikator på ungdoms livskvalitet (Bakken, 2025).

De aller fleste elevene i Agder trives godt på skolen. På mellomtrinnet svarer hele 89 % at de trives på skolen, mens 84 % på ungdomsskolen og 89 % på videregående skole svarer det samme. Samtidig viser resultatene, både i Agder og på nasjonalt nivå, at stadig flere unge ser ut til å ha et mer negativt forhold til skolen. Denne utviklingen så vi i 2019 og i 2022, og den fortsetter i 2025. Figur 5.1 viser at de aller fleste ungdommene trives, opplever at lærerne bryr seg om dem og føler at passer inn blant elevene på skolen. Mange kjeder seg på skolen, og en god del gruer seg ofte til å gå på skolen. På alle disse påstandene går utviklingen i feil retning, særlig

Figur 5.1. Skole

Prosentandel som er helt eller litt enige i ulike utsagn om hvordan de har det på skolen. Agder 2016, 2019, 2022 og 2025. 8. trinn-Vg3 (kun 8. trinn-Vg1 i 2016).

når det gjelder det å kjede seg på skolen. Dette gjelder både for gutter og jenter, og for elever på alle klassetrinn, men særlig blant ungdomsskoleelevene.

Det er vanskelig å si noe sikkert om hva endringene i ungdoms forhold til skolen skyldes; om det først og fremst

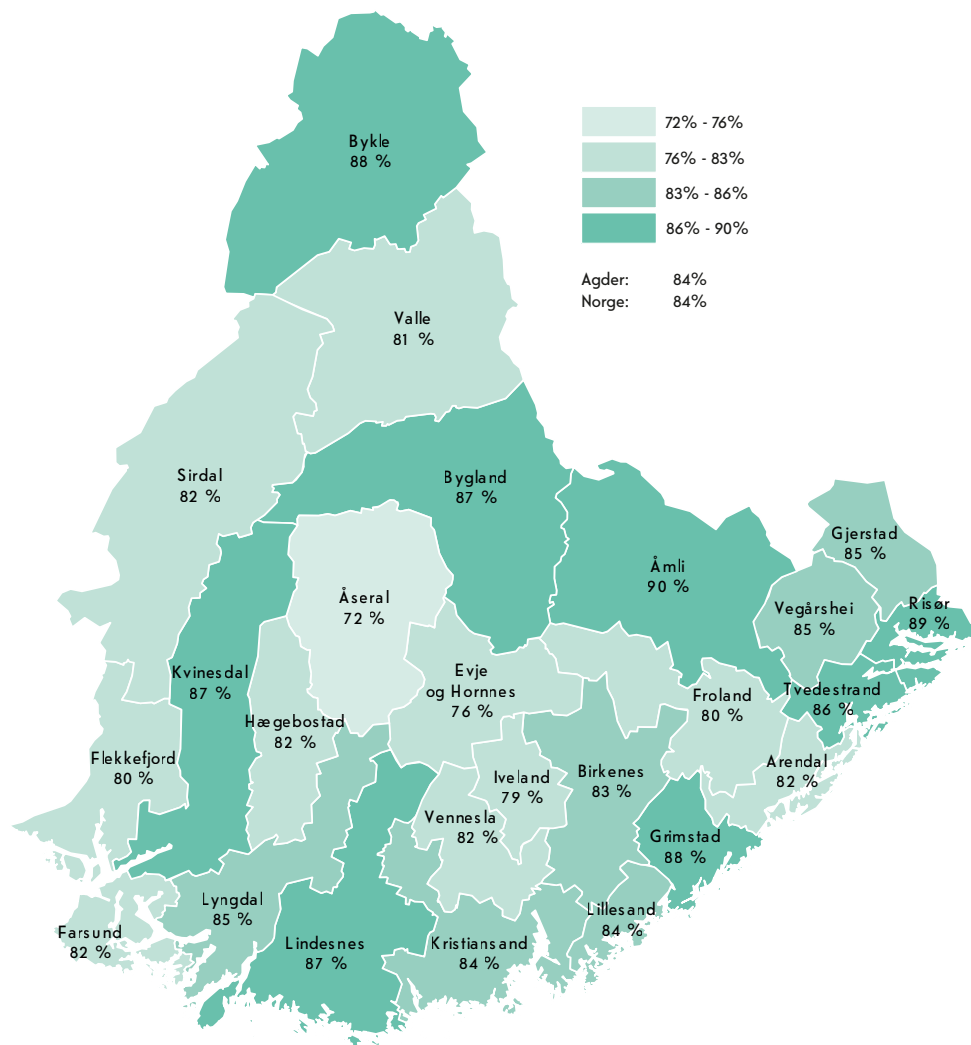
reflekterer lavere skolemotivasjon eller andre forventninger fra skolen. Resultatene viser imidlertid at det for mange ikke er «enten eller» – mange har nok et ambivalent forhold til skolen (Bakken, 2025).

For eksempel svarer 75 % av de som er helt enige i at kjeder seg på skolen, at de samtidig trives på skolen.

Når det gjelder skoletrivsel er det relativt store forskjeller mellom kommunene i Agder, både på ungdomsskolenivå (figur 5.2) og på videregående nivå (figur 5.3).

Figur 5.2 Trives på skolen

Prosentandel som er helt eller litt enige i at de trives på skolen. Agder 2025. 8. trinn-10. Trinn.

Figur 5.3 Trives på skolen

Prosentandel som er helt eller litt enige i at de trives på skolen. Agder 2025. Vg1-Vg3.

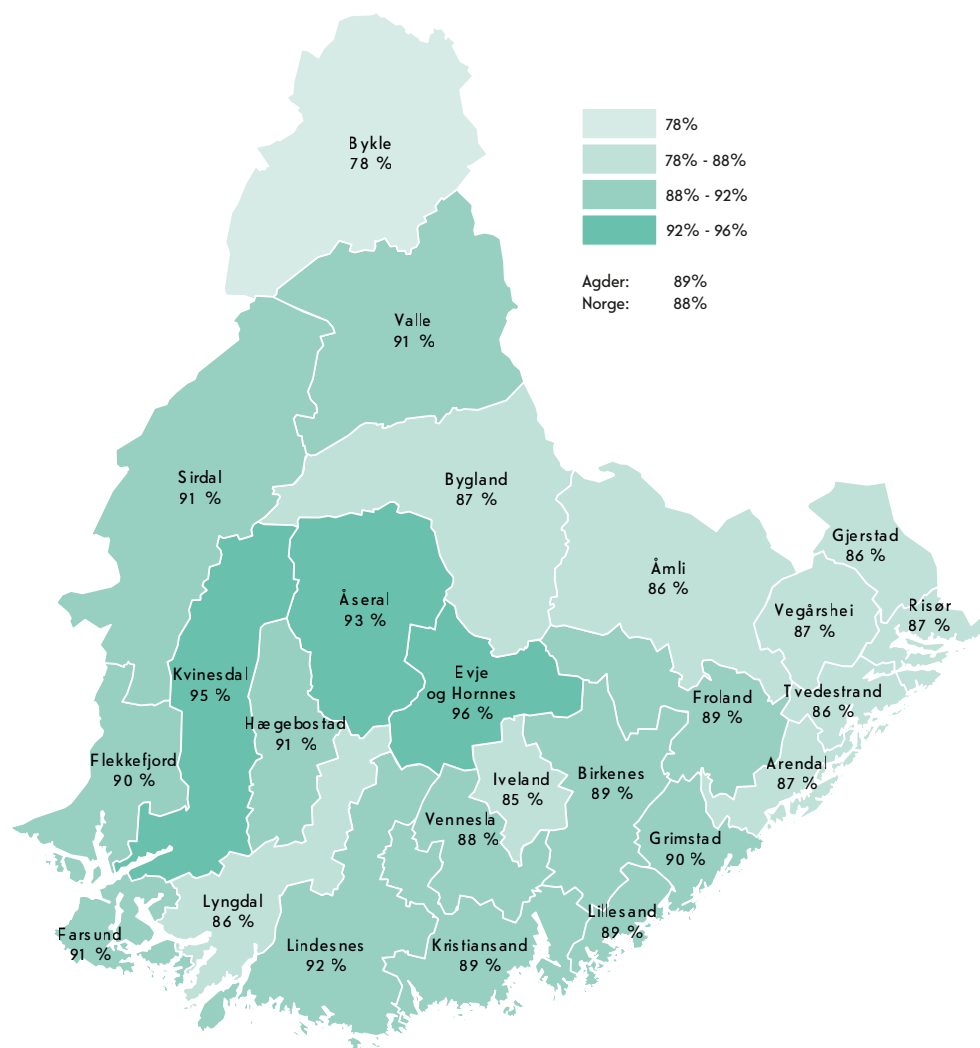
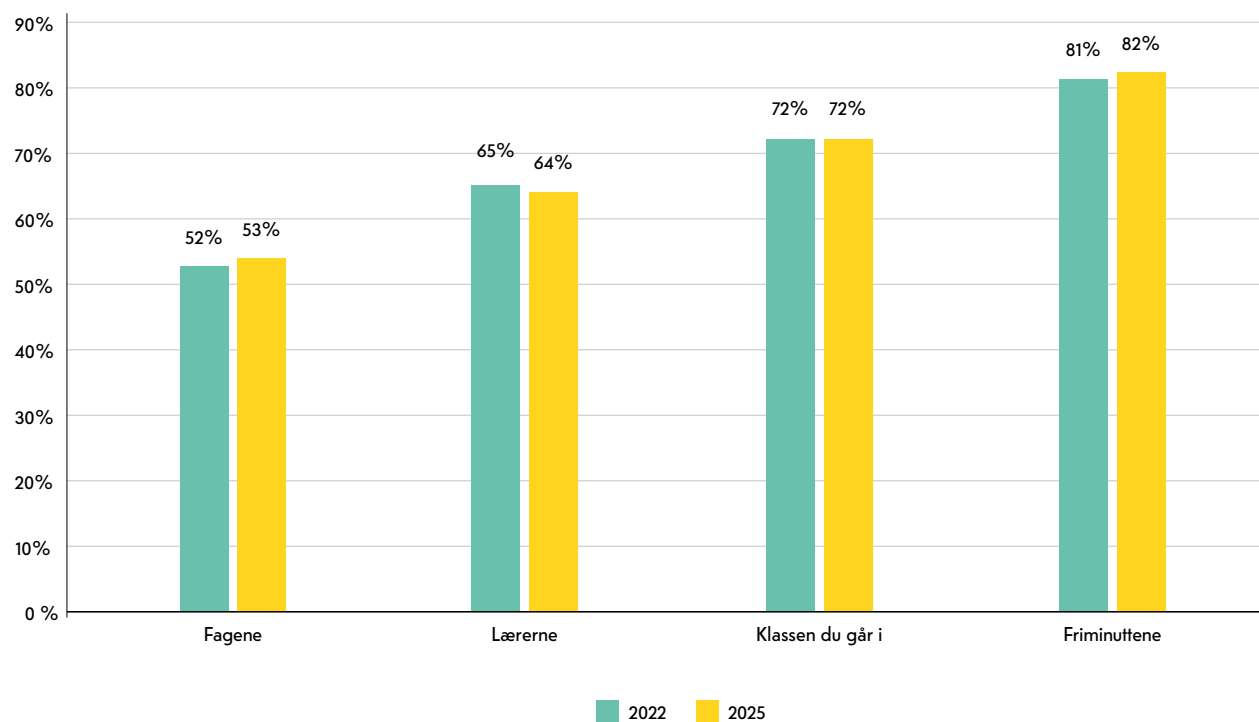

Foto: Elever ved Sam Eyde vgs

Siden 2022 har ungdommene i Agder også blitt spurt om hvor fornøyde de er med ulike sider av skolen. Figur 5.4 viser ungdomsskoleelevenes svar, og vi ser at resultatet er tilnærmet likt som i 2022; ungdommene er mest fornøyd med friminuttene og minst fornøyd med fagene. Guttene svarer gjennomgående mer positivt enn jentene på alle påstandene.

Figur 5.4. Skolehverdagen

Prosentandel som trives godt eller svært godt med ulike sider av skolen. Agder 2025. 8. trinn- Vg3.

Skolestress

En god del unge opplever skolearbeidet som stressende. Positivt stress kan være bra og bidra til at ungdom fokuserer på læringsoppgavene, mens stresset kan også være negativt dersom gapet mellom ytre krav, egen motivasjon og det man får til, blir for stort (Bakken, 2025). Mens vi fra 2019 til 2022 så en økning i andel ungdommer som opplever skolearbeidet som stressende, er tallet lavere i 2025, blant både jenter og gutter. I alt opplever 60 % av jentene og 31 % av guttene mye skolestress, og aller høyest er tallet blant jentene på Vg3 (71 %). Generelt øker skolestresset i løpet av ungdomsskolen, går litt ned på starten av videregående, før det øker igjen på Vg3.

Mindre skolestress kan muligens ha en sammenheng med at elevene bruker stadig mindre tid på lekser. Blant ungdomsskoleelevene har andelen som bruker minst én time på skolearbeid daglig sunket fra hele 51 % i 2016 til 34 % i 2019 og 29 % i 2025.

I det åpne spørsmålet skriver ungdommene mye om skole, og mange av disse kommentarer dreier seg riktignok om skolestress og leksepress:

«Det burde også stoppes med å ha et stort press med karakterer og å gjøre det bra på skolen. Det er helt tullete»

(Jente, ungdomsskolen, Kristiansandsregionen)

«Lekser gjør meg så stresset, svekker selvtillit og selvbilde. Det eneste jeg husker med lekser er hvor mye jeg utsetter de, og hvor stresset jeg blir»

(Jente, ungdomsskolen, Kristiansandsregionen)

«Jeg synes det er ganske mye press om å prestere på skolen og at fokuset blir mer på å huske noe til akkurat den prøven før det blir glemt istedenfor å faktisk kunne huske det man har lært»

(Jente, videregående, Østre Agder)

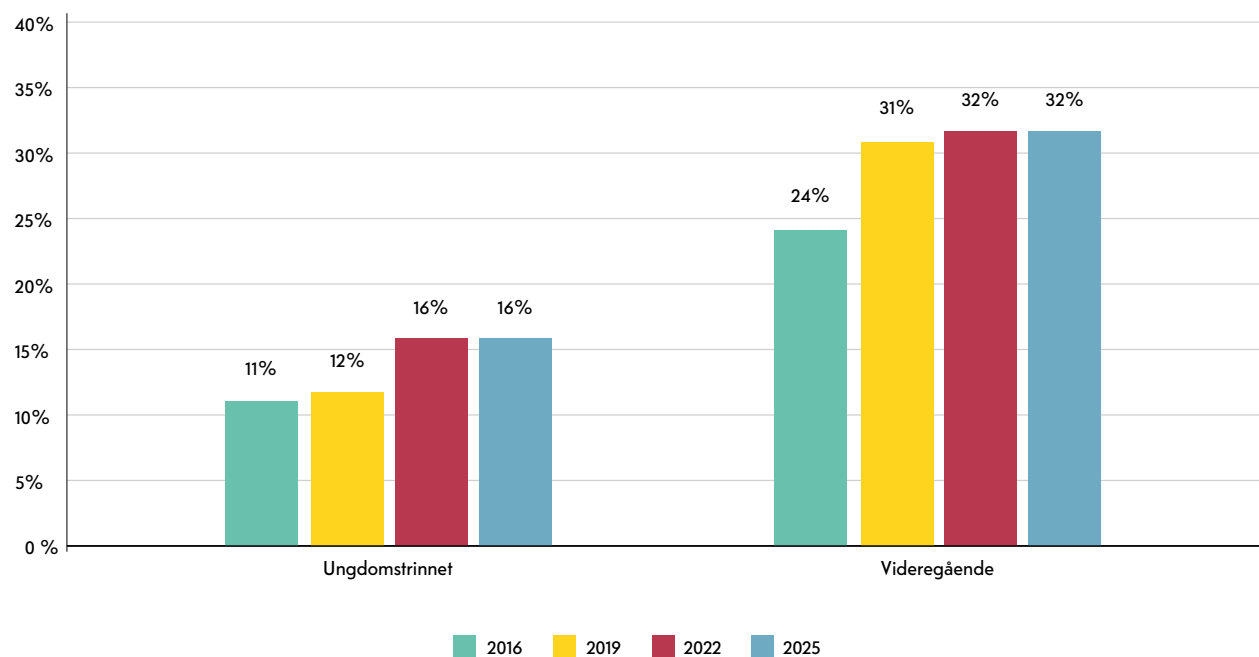
Skulking

De aller fleste ungdommene følger opp skolen på en god måte, men mange har likevel ugyldig fravær eller skulk. Skulk regnes ofte som en risikofaktor som gir økt sannsynlighet for negativ utvikling i ungdomsårene. På nasjonalt nivå har omfanget av skulking økt det siste tiåret, særlig på ungdomstrinnet, men tendensen har bremsset i 2025 (Bakken, 2025).

I Agder har andelen som har skulket skolen to ganger eller mer det siste året har endret seg lite fra 2022 (figur 5.5). 9 % har skulket skolen seks ganger eller oftere. Generelt øker skulkingen i løpet av ungdomstiden, og når en topp på Vg3. Gutter og jenter skulker omtrent like mye.

Figur 5.5. Skulking

Prosentandel som har skulket skolen to ganger eller mer det siste året. Agder 2026, 2019, 2022 og 2025. 8. trinn-Vg3. (kun 8. trinn-Vg1 i 2016).

Tanker om å fullføre videregående skole

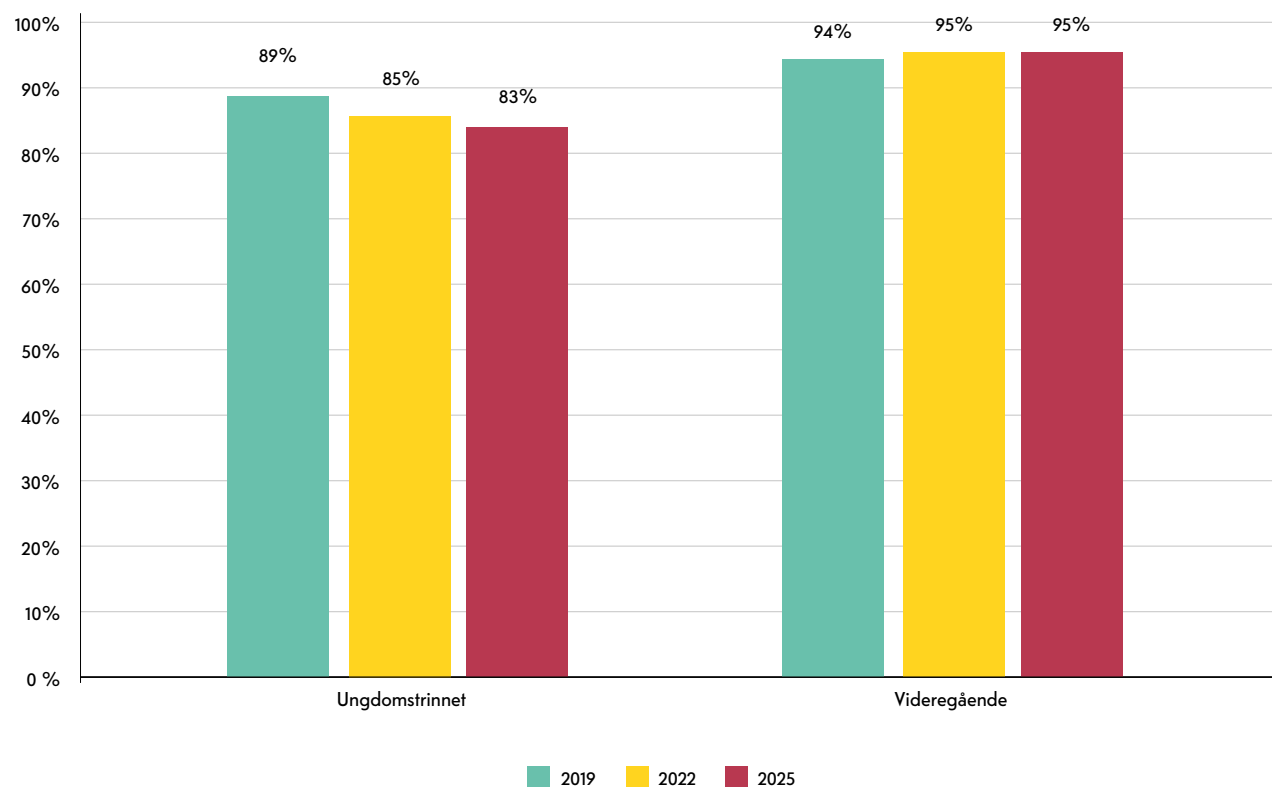
97 % av 16-åringene som avslutter grunnskolen starter videregående opplæring samme år (Utdanningsdirektoratet, 2024a). Det er også en økende andel som fullfører og består videregående opplæring (Statistisk sentralbyrå, 2024).

I Ungdata svarer nesten 9 av 10 ungdommer i Agder at de tror de vil fullføre videregående skole. Figur 5.6 viser at det ikke overraskende er flere som er sikre på at de vil fullføre på videregående enn på ungdomsskolen. Kun én prosent av videregåendeelevene svarer nei på dette spørsmålet. Samtidig ser vi at det blant ungdomsskoleelevene er litt færre enn tidligere som tror de vil komme til å fullføre.

Elevene i videregående skole får også spørsmål om hvorvidt de har hatt tanker om å slutte på skolen i løpet av dette skoleåret. Her svarer 8 % at de har hatt slike tanker «av og til», mens 4 % svarer «ja, ofte». Nærmere 7 av 10 har aldri hatt tanker om å slutte i videregående opplæring.

Figur 5.6. Fullføre videregående skole

Prosentandel som tror de vil fullføre videregående skole. Agder 2019, 2022 og 2025. 8. trinn-Vg3.

Tanker om høyere utdanning

Til sammen svarer 51 % av elevene på ungdomsskolen og 63 % av elevene på videregående at de tror de vil ta utdanning på universitet eller høyskole. Samtidig er det mye usikkerhet: 36 % på ungdomsskolen og 22 % på videregående svarer at de ikke vet. Kjønnsskjellene er store allerede på ungdomsskolen: her svarer 60 % av jentene og 40 % av guttene at de tror de vil ta høyere utdanning.

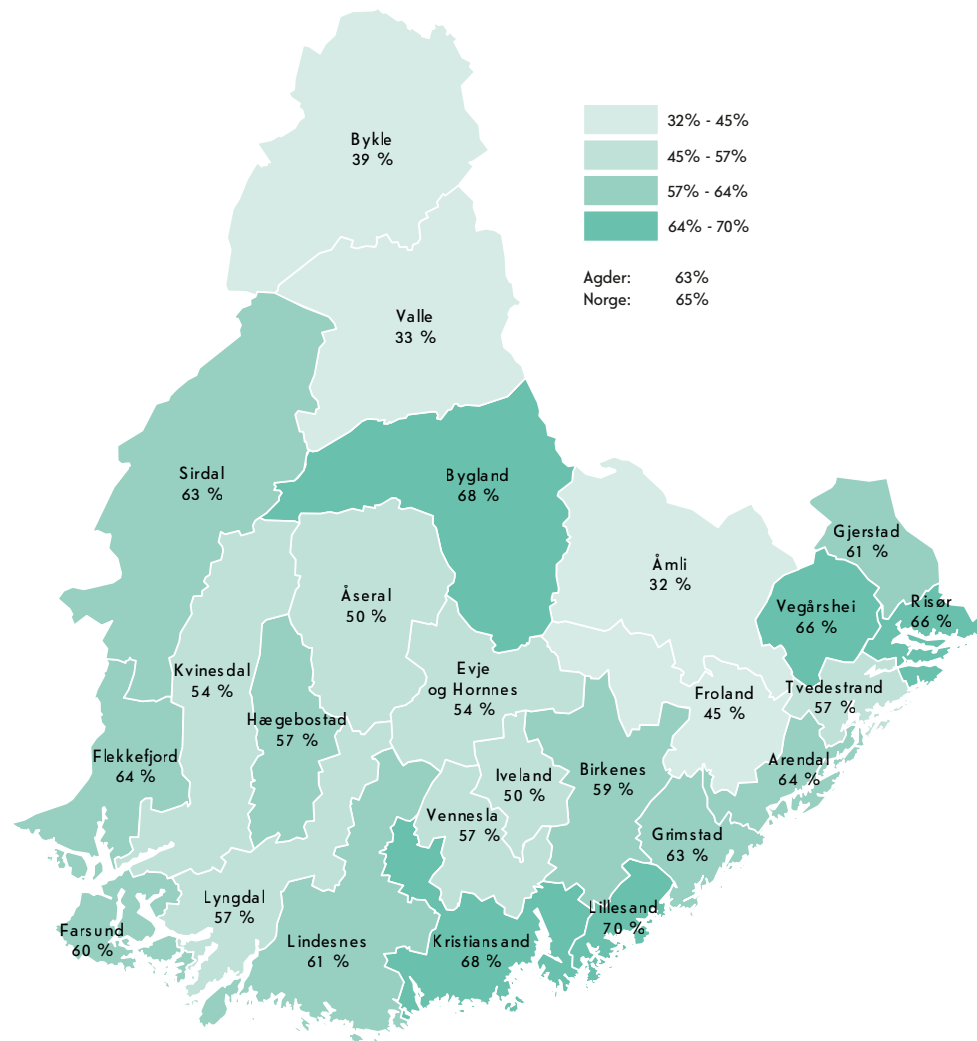
Sammenlikner vi med tidligere undersøkelser ser vi at andelen som tror de vil ta høyere utdanning stadig blir lavere, og flere svarer at de ikke vet. Blant ungdomsskoleelevene har andelen sunket med 12 % siden 2016.

Blant kommunene i Agder er det også relativt store variasjoner. Figur 5.7 viser at andelen videregående elever bosatt i de ulike kommunene som tror de vil ta høyere utdanning varierer mye mellom kommunene, fra 32 % i Åmli til 70 % i Lillesand.

At færre tror de vil ta høyere utdanning henger trolig sammen med økte søkertall til yrkesfaglige utdanningsprogram. I Ungdata ser vi også at det mange ungdomsskoleelever som svarer at de vil begynne på yrkesfag på videregående; 46 % av guttene og 35 % jentene. Dette er en liten økning fra henholdsvis 44 % og 34 % i 2022.

Figur 5.7 Høyere utdanning

Prosentandel elever i videregående skole bosatt i den aktuelle kommunen som tror de vil ta høyere utdanning. Agder 2025. Vg1-Vg3.

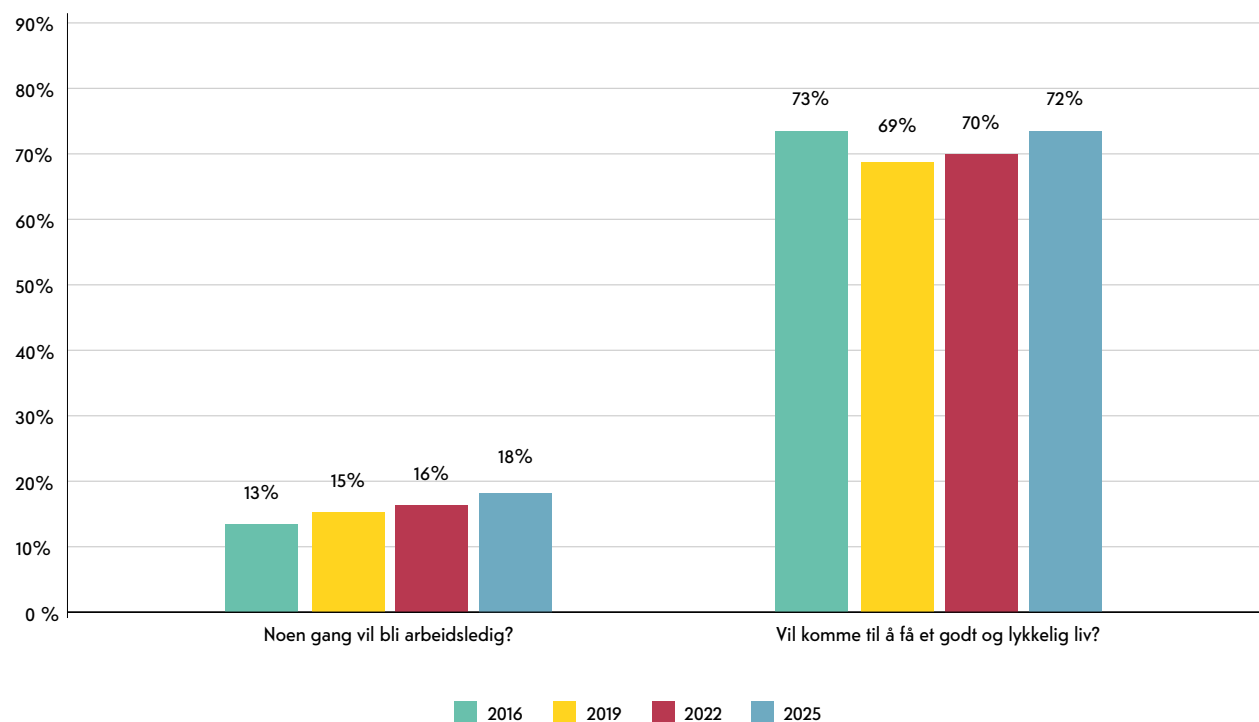
Andre tanker om framtiden

Fra midten av 2010-tallet og noen år fremover var det en trend i retning av litt mindre fremtidsoptimisme blant norsk ungdom, men dette bildet har blitt mer nyansert de siste årene (Bakken, 2025). Selv etter år med pandemi, krig i Europa og dyrtid, ser de fleste ungdom lyst på framtiden, også i Agder.

Figur 5.8 viser at 72 % av ungdommene tror de vil få et godt og lykkelig liv, en liten økning fra 70 % i 2022. Andelen som tror de vil bli arbeidsledige en gang i framtiden har imidlertid også økt, fra 13 % i 2016 til 21 % i 2025. Også her finner vi kjønnsforskjeller. I 2025 svarer 76 % av guttene og 71 % av jentene at de tror de vil få et godt og lykkelig liv, mens 22 % av guttene og 13 % av jentene tror de noen gang blir arbeidsledige.

Figur 5.8. Tanker om framtiden

Hvordan tror du at framtida di vil bli, tror du at du ...? Agder 2016, 2019, 2022 og 2025. 8. trinn-Vg3 (kun 8. trinn-Vg1 i 2016).

6. Fritid

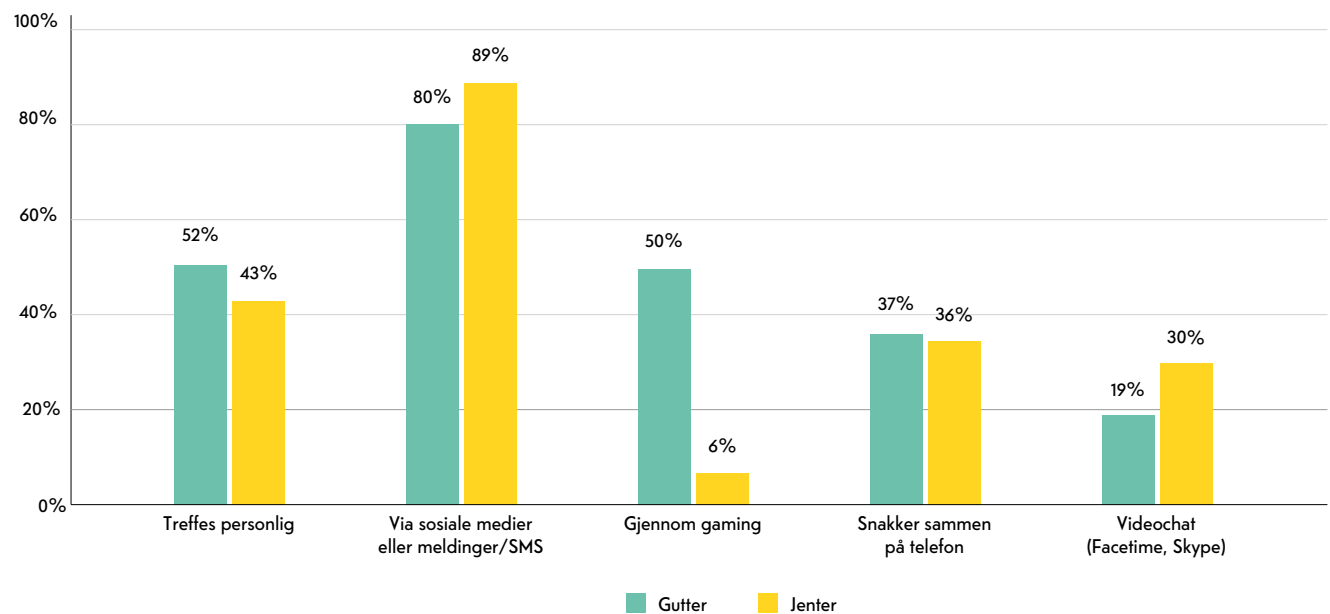
«Jeg synes det beste med å være ungdom i dag er at man har så mange muligheter. Det jeg skulle ønske var annerledes var at teknologi ikke var så stor del av livet vårt, spesielt sosiale medier.»

(Jente, ungdomsskolen, Kristiansandsregionen)

Et tydelig funn fra årets undersøkelse er at de ulike sidene av ungdommenes fritid både har positive og negative sider. Den digitale og fysiske fritiden er sammenvevd, gir uendelige muligheter, men kan samtidig være kilde til utestengelse. Figur 6.1 viser at ungdom holder kontakten med hverandre på mange ulike måter og plattformer. Det er mest vanlig å holde kontakten gjennom telefonen, enten på sosiale medier eller sms, men over halvparten har også møttes personlig med vennene minst tre dager i uka. Jenter bruker litt oftere sosiale medier og videochat for å holde kontakten enn gutter, mens guttene oftere snakkes personlig, eller gjennom gaming.

Figur 6.1. Fritid

Hvordan har du vanligvis kontakt med vennene dine utenom skoletiden? 3-5 dager i uka eller oftere Agder 2025. 8. trinn-Vg3.

Digital fritid

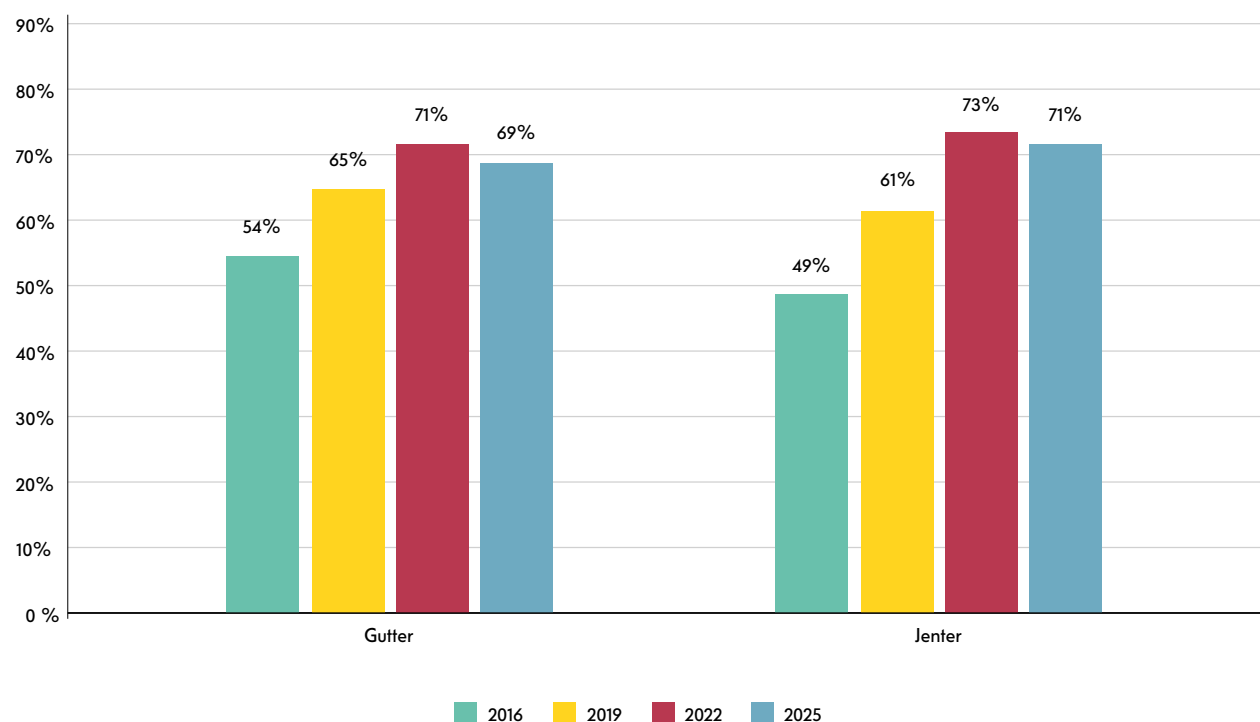
Det siste tiåret har ungdoms tidsbruk foran skjerm økt, forsterket gjennom to år med pandemi. I 2025 viser de nasjonale tallene at tidsbruken har flatet ut, men at ungdom bruker mer tid på skjerm nå enn før pandemien (Bakken, 2025).

I Agder ser vi nå at andelen som bruker 3 timer eller mer foran skjerm utenom skoletid har gått litt ned fra 2022, både for jenter og gutter.

Tidligere brukte guttene mest tid på skjerm, men i 2025 er det litt flere jenter (71 %) enn gutter (69 %) som svarer at de bruker minst tre timer foran skjerm utenom skoletid. Mange kommenterer også hverdagen med skjerm i det åpne spørsmålet, og det er både positive og negative sider som trekkes frem:

Figur 6.2. Skjermtid

Prosentandel som svarer at de har brukt minst tre timer foran skjerm utenom skoletid. Agder 2016, 2019, 2022 og 2025. 8. trinn-Vg3 (kun 8. trinn-Vg1 i 2016).

«Jeg skulle ønske sosiale medier ikke var en ting i dagens samfunn. Det tar tid og krefter og bryter ned mer enn det bygger opp.»

(Gutt, videregående, Lister)

«Beste er at man kan ha god kontakt med vennene sine over nettet. Det hadde vært fint om vi ikke hadde hatt sosiale medier, tiktok, snapchat etc. Føler det tar mye tid av livet mitt. Men jeg kan ikke ikke bruke det, for da går jeg glipp av ting.»

(Jente, ungdomsskole, Kristiansandsregionen)

«Jeg synes det er bra at vi kan kommunisere via sosiale medier.»

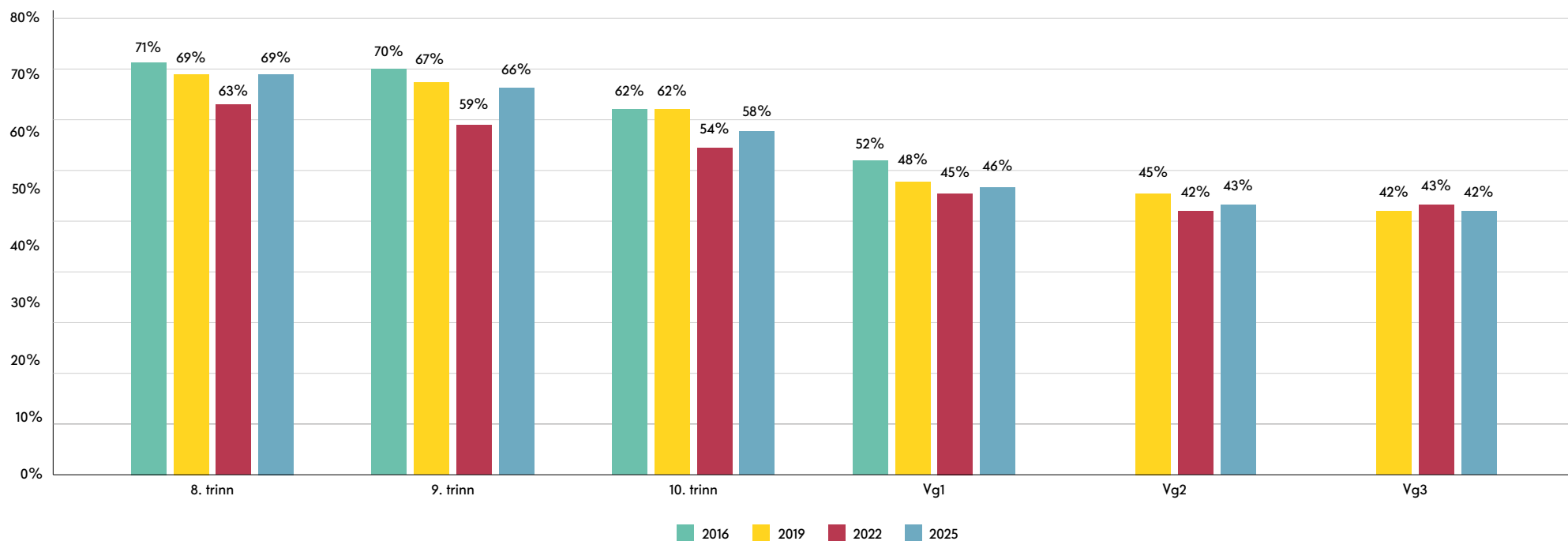
(Jente, ungdomsskolen, Lister)

Foto: Unsplash

Figur 6.3. Organisert fritid

Prosentandel som er med i en organisasjon, klubb, lag eller forening. Agder 2016, 2019, 2022 og 2025. 8. trinn-Vg3 (kun 8.trinn-Vg1 i 2016)

Organisert fritid

De aller fleste barn og unge deltar i organiserte fritidsaktiviteter i løpet av oppveksten. I landet som helhet har det siden 2010-tallet vært en nedgang i andel ungdommer som er organisert i ulike fritidsaktiviteter, ikke minst i pandemiåret 2021. I 2025 viser de nasjonale Ungdata-tallene for første gang på flere år en klar

økning i deltakelse, og vi ser ikke lenger noen tydelig «pandemieffekt» (Bakken, 2025).

Også i Agder deltar de aller fleste i organiserte fritidsaktiviteter i løpet av oppveksten: til sammen svarer 88 % at de er med eller tidligere har vært med i en organisasjon, klubb, lag eller forening etter at de fylte 10

år. Andelen som svarer at de nå er med i en organisasjon, klubb, lag eller forening gikk ned fra 2016 til 2022, men har økt fra 2022 til 2025. Vi ser at 2022 skiller seg mest fra de andre årene, og kanskje var det ettervirkningene av korona-epidemien som var synlige her (figur 6.3).

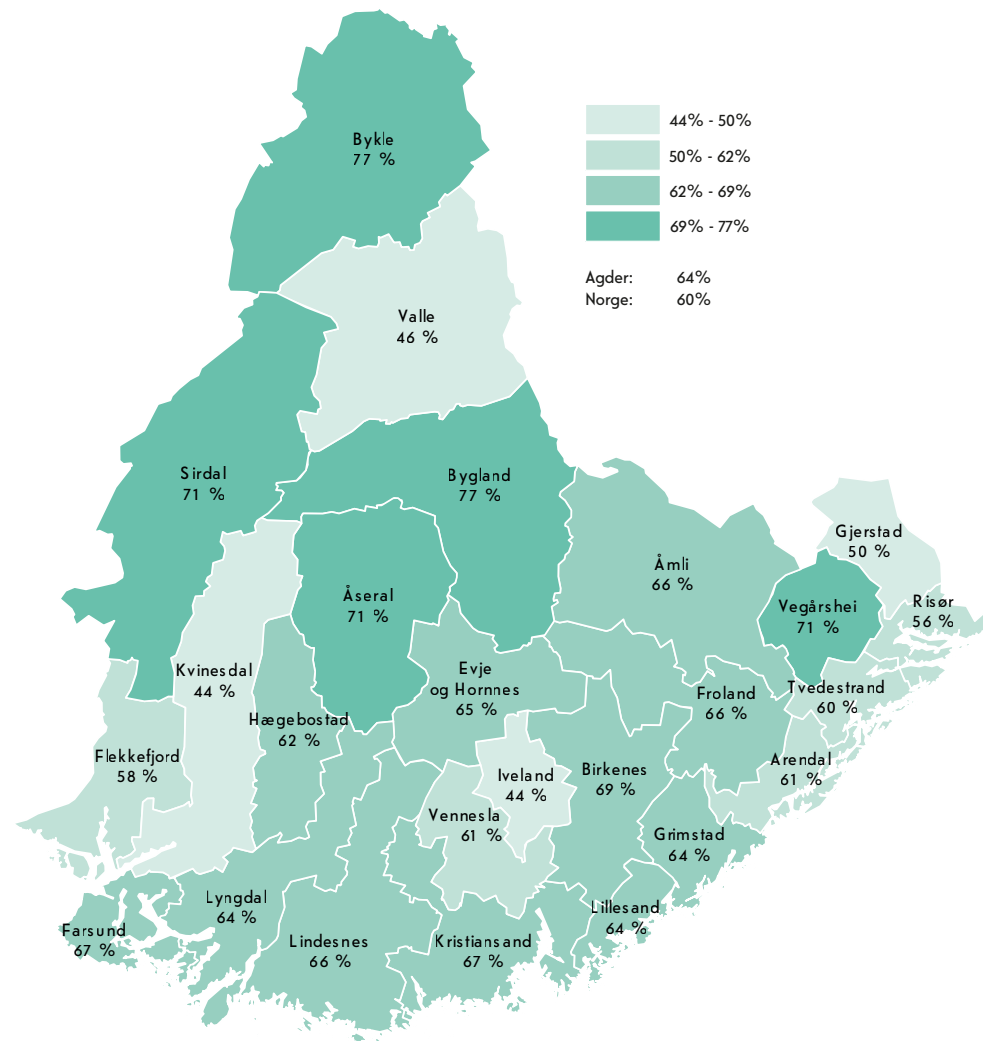
Deltagelse i organiserte aktiviteter varierer en del mellom kommunene. Mens 44 % av ungdomsskoleelevene i Kvinesdal og Iveland er medlem av en organisasjon, lag eller forening, gjelder dette 77 % av ungdomsskoleelevene i Bygland og Bykle (figur 6.4).

Figur 6.5. viser prosentandelen som minst én gang den siste måneden har vært med på aktiviteter i ulike fritidsorganisasjoner. Tallene viser en oppgang siden 2022 både for deltakelse i idrettslag, fritidsklubb og religiøs forening. Over halvparten av ungdommene har vært aktive i et idrettslag den siste måneden, og det er dermed den vanligste organiserte aktiviteten.

Deltagelsen i de fleste typer organiserte fritidsaktiviteter endrer seg mye med alderen. Idrett er den aktiviteten som flest ungdommer deltar i, men nesten halvparten av ungdommene slutter med organisert idrett i løpet av ungdomstiden. Mens nesten 7 av 10 elever på 8. trinn har deltatt på minst én aktivitet i et idrettslag den siste måneden, har kun 4 av 10 elever på Vg3 gjort det samme. I kapittel 3 viste vi at mange ungdommer trener på egenhånd eller på treningsstudio, og selv om deltakelse i den organiserte aktiviteten går ned med alderen, er mange fortsatt veldig aktive.

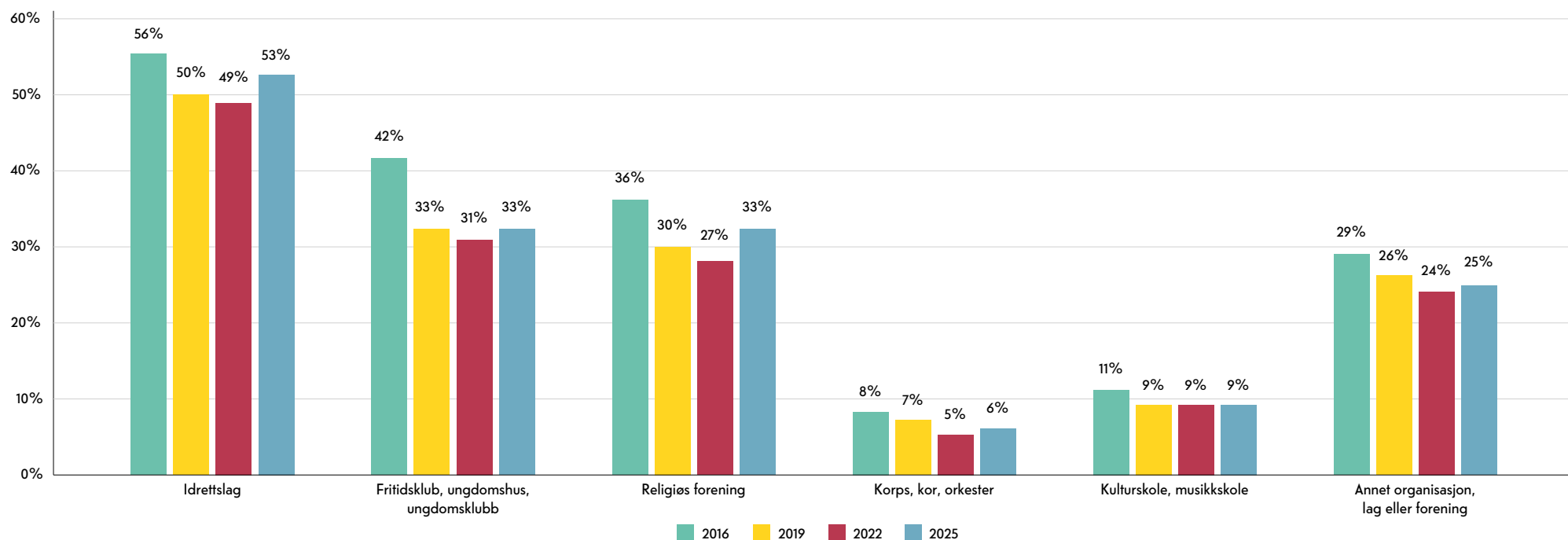
Figur 6.4 Organisert fritid

Prosentandel som er med i en organisasjon, klubb, lag eller forening. Agder 2025. 8.-10. trinn.

Figur 6.5 Organisert fritid

Prosentandel som minst én gang den siste måneden har vært med på aktiviteter i følgende fritidsorganisasjoner. Agder 2016, 2019, 2022 og 2025.
8. trinn-Vg3 (kun 8.trinn-Vg1 i 2016).

Sosiale forskjeller i deltagelse i fritidsaktiviteter

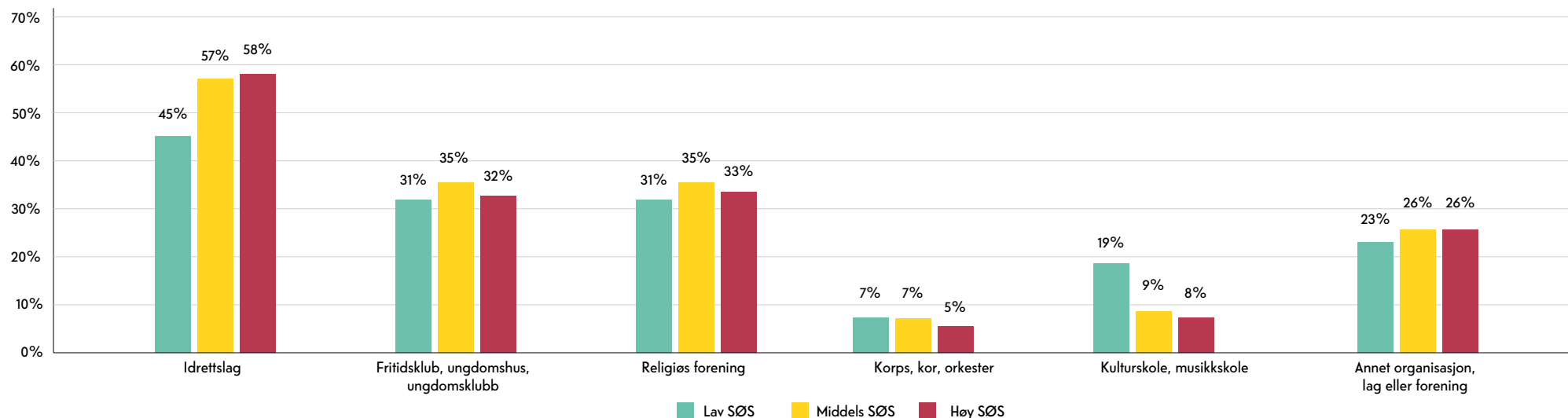
Deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter krever ressurser av foreldrene, både for å følge opp, men også for å kunne

betale (Enstad & Bakken, 2022). I Fritidserklæringen, som er underskrevet av regjeringen, KS og flere frivillige organisasjoner, er det mål om at alle barn og unge skal ha mulighet til å delta i regelmessige fritidsaktiviteter,

uavhengig av foreldrenes økonomiske og sosiale bakgrunn (Bufdir, u.å.).

Figur 6.6 Sosial ulikhet i deltagelse i fritidsaktiviteter

Prosentandel som minst én gang den siste måneden har vært med på aktiviteter i følgende fritidsorganisasjoner etter sosioøkonomisk status. Agder 2025. 8. trinn-Vg3.

Likevel ser vi forskjeller i hvem som deltar og hvilke aktiviteter de deltar på etter familiens sosioøkonomiske status. I 2025 deltok for eksempel bare 45 % av ungdommene fra familier med lav sosioøkonomisk status minst en gang på organiserte fritidsaktiviteter den siste måneden. Blant ungdom fra familier med høy sosioøkonomisk status var andelen 58 %, en differanse på 13 prosentpoeng.

Figur 6.6 viser at idrettslag er den aktiviteten med størst sosial ulikhet i deltagelse. Deltagelsen i aktiviteter i regi av idrettslag er langt høyere blant ungdom fra familier med høy

og middels sosioøkonomisk status (SØS), enn blant ungdom fra familier med lav sosioøkonomisk status. Sammenligner vi disse tallene med undersøkelsen i 2022, ser vi imidlertid at forskjellene mellom de ulike sosioøkonomiske gruppene er blitt litt mindre. Når det gjelder deltakelse i idrettslag, har den økt i alle gruppene, mest i gruppa med middels SØS, fra 48 % til 57 %, nest mest i gruppa med lav SØS, fra 41 % til 45 %, og marginalt i gruppa med høy SØS, fra 57 % til 58%. Vi ser ikke de samme forskjellene i de andre organiserte fritidsaktivitetene, men også her har deltakelsen i gruppa med lav SØS økt.

Til tross for kontingentkasser og liknende ordninger svarer 18 % av ungdomsskoleelevene i Agder at foreldrene av og til eller ofte mangler penger til å betale for fritidsaktiviteter de ønsker å delta i, slik som idrett, kino, bursdager, reiser osv. Dette er en liten økning fra 17 % i forrige Ungdata-undersøkelse.

7. Nærområdet

«Eg syns det er bra at vi har mange aktivitetar og ungdomsklubb, men vi kunne gjerne hatt litt meir plasser der vi kunne henge.»

(Jente, ungdomsskole, Setesdal)

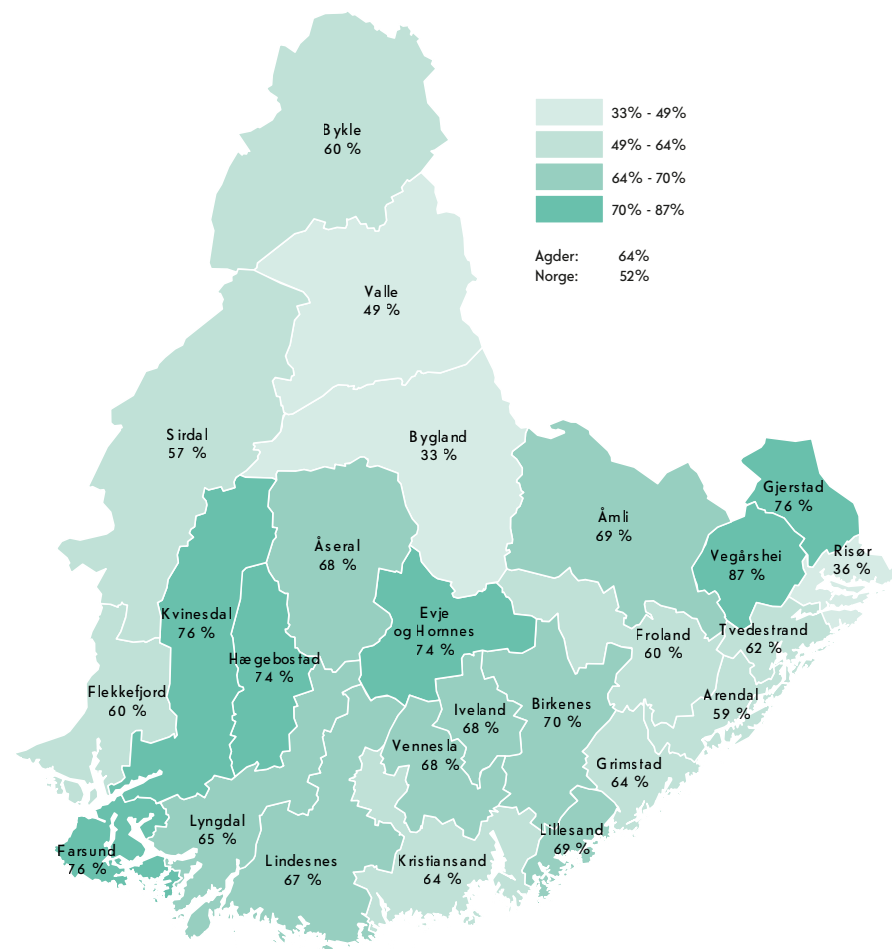
Tilhørighet og trivsel

Trygge nærområder med god tilgang til ulike aktiviteter og møteplasser er viktig for barns velferd og trivsel (Enstad & Bakken, 2022). Det er også en sterk sammenheng mellom hvor hjemme man føler seg der man bor og hvor høy livskvalitet man har (Friesinger et al., 2022).

Ungdata inneholder et spørsmål som forsøker å måle ungdommenes tilhørighet til hjemstedet sitt. Spørsmålet er «I hvilken grad føler du at du hører til på stedet der du bor?». Ungdommene svarer på en skala fra 0-10, hvor 0 er «ingen tilhørighet» og 10 er «sterk tilhørighet». I Agder krysser 86 % av ungdomsskoleelevene og 85 % av elevene på videregående fra seks og oppover på denne skalaen. Guttene føler generelt mer tilknytning til hjemstedet sitt enn det jentene gjør.

Figur 7.1 Fornøyd med lokalmiljøet

Prosentandel som er fornøyd med lokalmiljøet der de bor. Agder 2025. 8.-10. trinn.

67 % svarer at de er fornøyde med lokalmiljøet der de bor. Det er omtrent like store andeler som er fornøyde på ungdomsskolen som på videregående skole, men gutter er mer fornøyde med lokalmiljøet enn jenter: 73 % av guttene at de er fornøyde med lokalmiljøet der de bor, mens det samme gjelder 63 % av jentene.

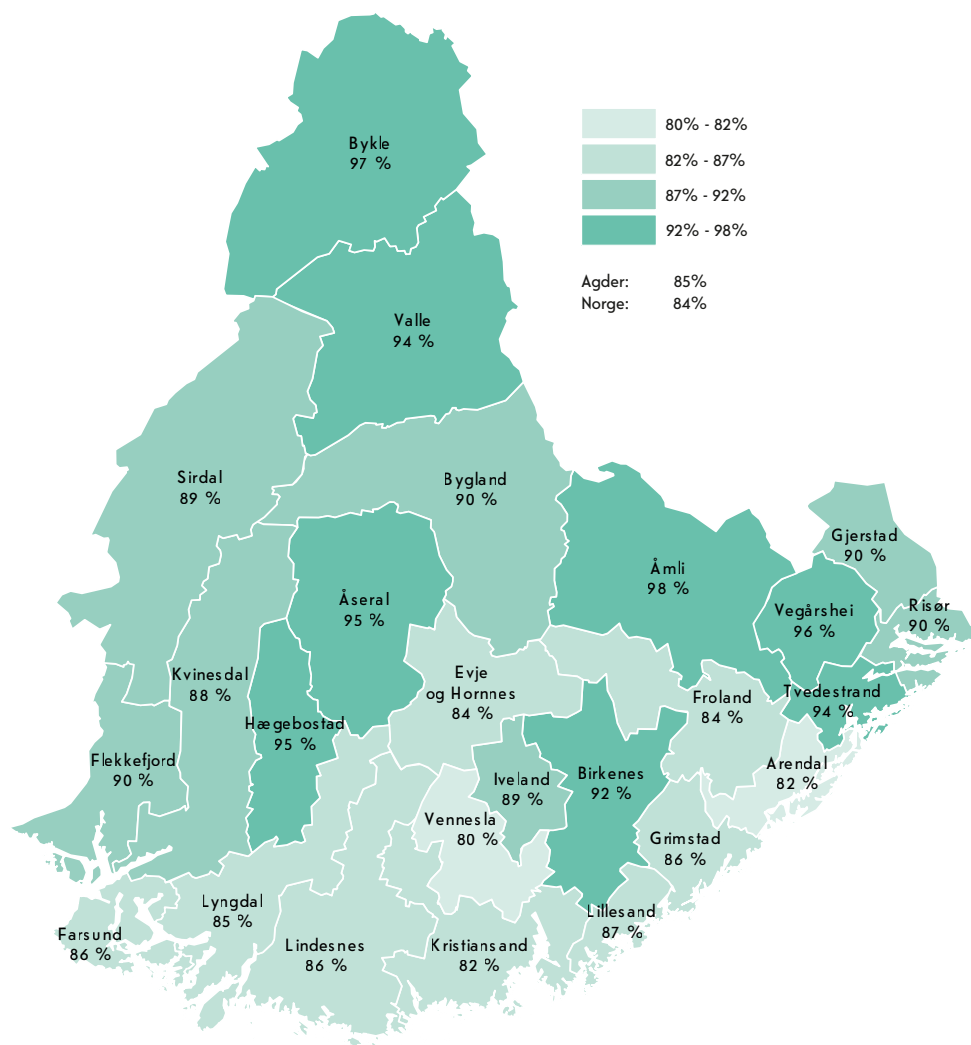
Trygghet i nærområdet

Opplevelse av trygghet i nærområdet er en viktig side ved befolkningens livskvalitet (Nes et al., 2018). De aller fleste ungdommene i Agder opplever nærområdet sitt som trygt. Til sammen svarer 86 % fra 8. trinn til Vg3 at de opplever det som svært trygt eller ganske trygt å ferdes i nærområdet der de bor når de er ute om kvelden. 11 % er usikre, mens 3 % svarer at de føler seg utrygge. Det er langt flere gutter (91 %) enn jenter (82 %) som opplever det som trygt å ferdes ute om kvelden. Andelen som føler seg trygge gikk litt ned fra 90 % i 2016 til 86 % i 2019, holdt seg stabil fra 2019 til 2022 og 2025.

I alle kommuner opplever de aller fleste ungdommene på ungdomsskolen at det er trygt å ferdes ute om kvelden, men det varierer fra 98 % i Åmli til 80 % i Vennesla.

Figur 7.2. Trygghet i nærområdet

Prosentandel som opplever at det er svært trygt eller ganske trygt å ferdes i nærområdet der de bor når de er ute om kvelden. Agder 2025. 8.-10 trinn.

Tilbud i nærområdet

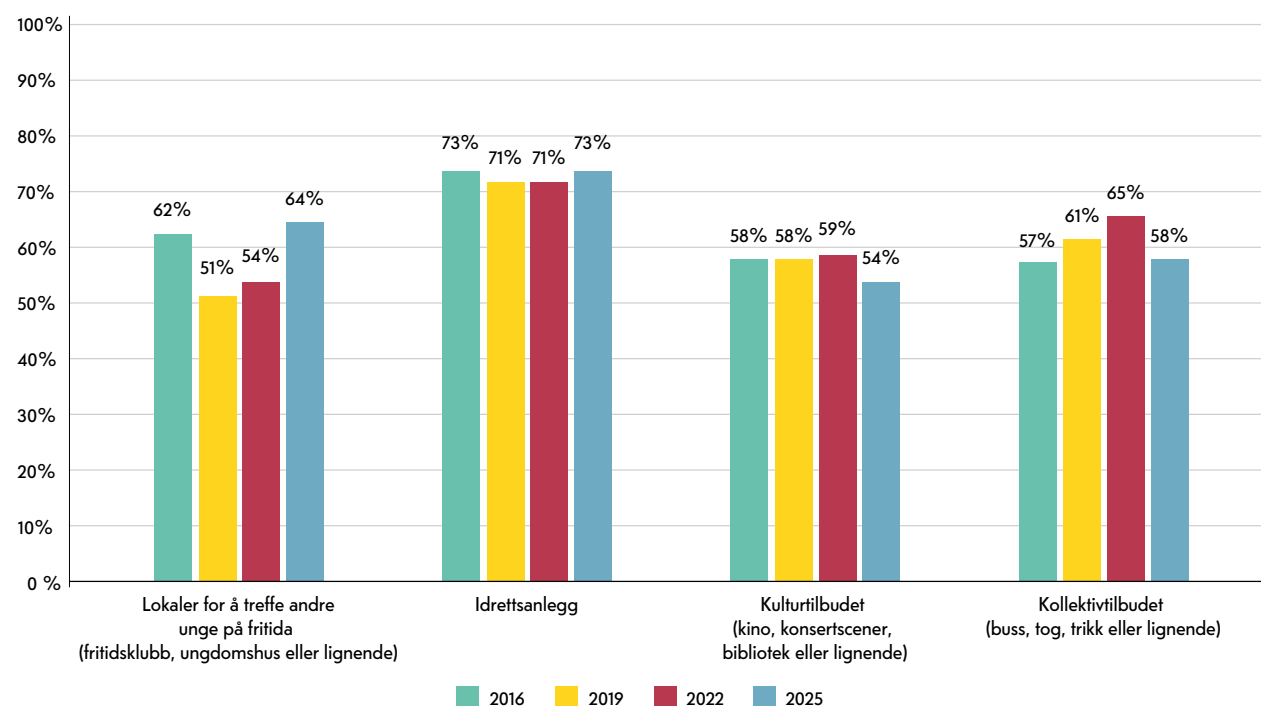
Gode tilbud til ungdom i nærområdet er viktig for trivsel og tilhørighet, og ulike nærmiljø gir ulike muligheter for utfoldelse og sosialt samvær. Både idrettsanlegg, kulturtilbud, lokaler for å treffe andre unge og kollektivtilbud lokalt påvirker hvordan den enkelte ungdom kan utfolde seg, og kan være avgjørende for en god ungdomstid (Bakken, 2022).

Figur 7.3 viser at ungdom i Agder er aller mest fornøyd med tilbudet av idrettsanlegg der de bor, etterfulgt av kulturtilbudet og kollektivtilbudet. Det er ingen store endringer i hvor fornøyd ungdom er med disse tilbudene over tid, bortsett fra en jevn økning fra 2019 i det å være fornøyd med lokaler for å treffe andre. Økningen er størst fra 2022 til 2025 hvor andelen som er fornøyd økte med hele 10 prosentpoeng.

Figur 7.3. Fornøyd med tilbud til ungdom

Prosentandel som synes ulike tilbud til ungdom i området der de borer svært bra eller nokså bra. Agder 2016, 2019, 2022 og 2025.

8. trinn-Vg3 (kun 8.trinn-Vg1 i 2016).

Hva ungdom er fornøyd og misfornøyd med, varierer mye fra kommune til kommune. I mange kommuner er flertallet av ungdommer fornøyd med lokaler der unge kan møtes, som for eksempel fritidsklubber. Andre steder mangler slike tilbud. Figur 7.4 viser at andelen ungdomsskoleelever som er fornøyd med tilbudet av lokaler der unge kan møtes varierer fra 33 % i Bygland til 87 % i Vegårshei.

Figur 7.4 Lokaler for å treffe andre

Prosentandel som synes lokaler for å treffe andre unge på fritida er svært bra eller nokså bra. Agder 2025. 8. trinn-10. trinn.

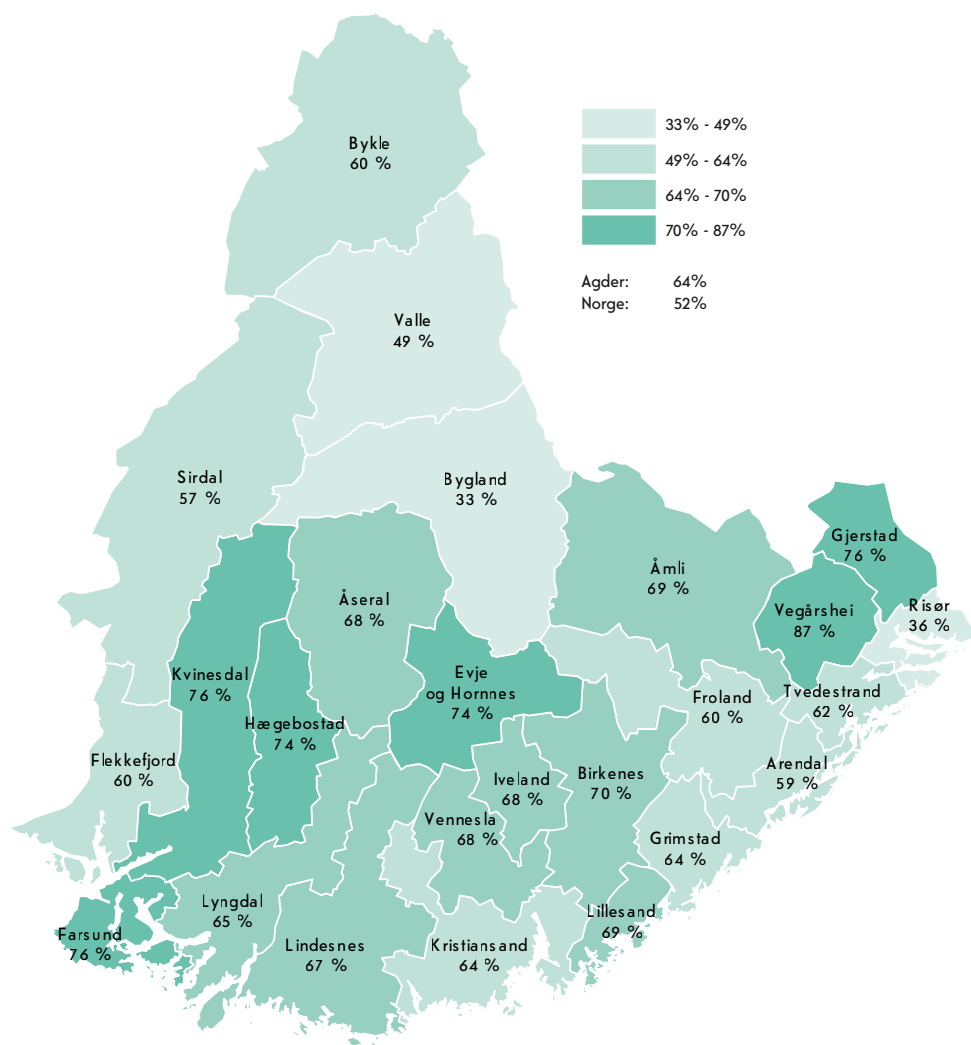

Foto: Elever ved Sam Eyde vgs

8. Rusmidler og risikoatferd

«Det er mange som driver med rusmidler. Eg kunne ha fått tak i det ved å bare skrive en melding til rett person, null problem. Det er litt trist egentlig.»

(Jente, ungdomsskole, Lister)

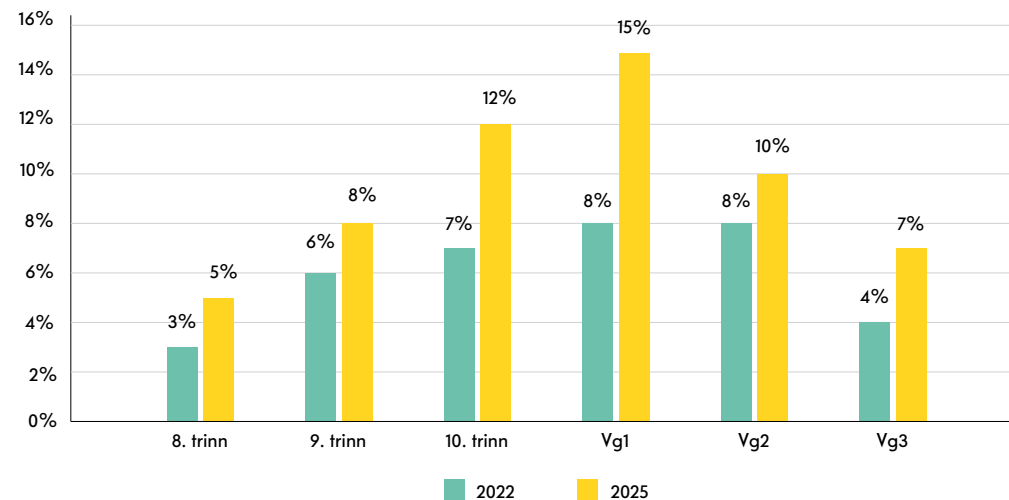
Tobakk

Ser vi det siste tiåret under ett, er røyketallene mer preget av stabilitet enn endring. Det er noen færre på videregående som røyker sigaretter jevnlig, enn for ti år siden. De siste tallene viser imidlertid ingen nevneverdige endringer sammenlignet med forrige undersøkelse (Bakken, 2025).

De samme utviklingstrekkene ser vi i Agder. Svært få ungdommer røyker ukentlig eller oftere: 3 % på ungdomsskolen og 4 % på videregående. Flere gutter enn jenter røyker regelmessig, og ukentlig/daglig sigarettbruk øker i løpet av ungdomsskolen til en topp på 5 % på Vg1 før det går ned på Vg2 og Vg3.

Figur 8.1 E-sigaretter/vape

Prosentandel som bruker e-sigaretter/vape minst én gang i uka. Agder 2022 og 2025. 8. trinn-Vg3.

I likhet med i landet som helhet er snusbruk på vei opp i Agder. Andelen som snuser ukentlig eller daglig er nå på 11 %, mens den tidligere år har vært noe lavere (7 % i 2016, 9 % i 2019 og 8 % i 2022). Økningen har funnet sted både blant jenter og gutter, men andelen er høyest blant guttene. Andelen som snuser øker etter hvert som ungdommene blir eldre.

Bruken av e-sigaretter («vaping») er kartlagt i Ungdata de siste årene. I løpet av denne perioden har det vært en betydelig økning i bruk nasjonalt, og det samme ser vi i Agder. I 2025 svarer til sammen 9 % av ungdommene fra 8. trinn-Vg3 at de bruker e-sigaretter/vape minst ukentlig. I 2022 var det 6 % som oppga det samme. Bruken øker i løpet av ungdomsskolen, og er høyest på 10. trinn og Vg1 før det går ned igjen (figur 8.1). Litt flere jenter enn gutter bruker e-sigaretter jevnlig.

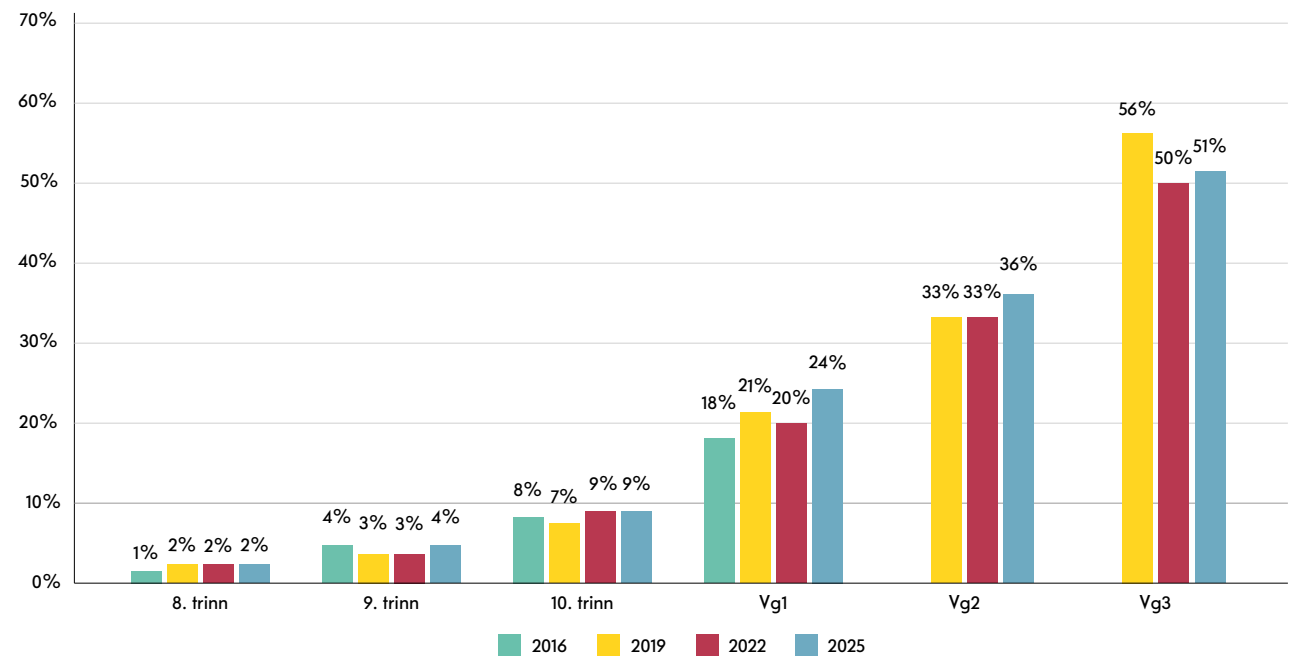
Alkohol

Alkohol er det desidert mest brukte rusmiddelet blant både ungdom og voksne, og i løpet av ungdomstiden etableres drikkevaner som mange tar med seg inn i voksen alder. Alkohol gjør mer skade i samfunnet enn noe annet rusmiddel, delvis på grunn av hvor mange som bruker det, men også på grunn av hvordan det virker på kroppen.⁵ Alkoholbruk, og særlig det å drikke mye på en gang, er også spesielt skadelig for unge hjerner som er i utvikling (Meruelo et al., 2017).

Figur 8.2 viser at alkoholvanene endrer seg mye gjennom ungdomstiden. På ungdomsskolen er det svært få som drikker noe som helst alkohol, men i løpet av videregående blir dette mer og mer vanlig. Det er ingen store forskjeller i jenter og gutters alkoholbruk. Det er litt flere jenter som drikker månedlig eller oftere, mens det er flere gutter enn jenter som drikker ukentlig.

Figur 8.2 Alkohol

Hender det at du drikker noen form for alkohol? Månedlig eller oftere. Agder 2016, 2019, 2022 og 2025. 8. trinn-Vg3 (kun 8.trinn-Vg1 i 2016).

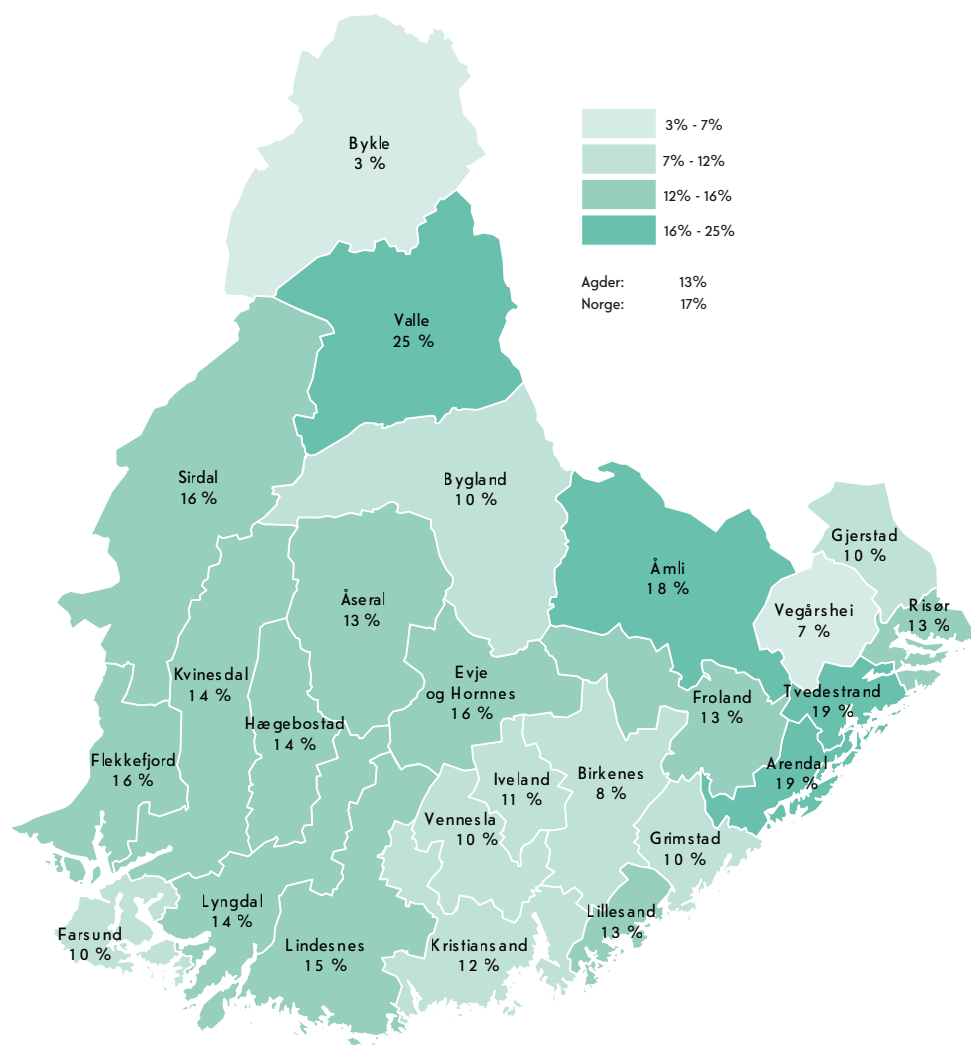
⁵ <https://rusopplysningen.no/alkohol>

I landet som helhet har ungdoms alkoholbruk vært stabilt det siste tiåret. Alkoholbruken gikk noe ned under pandemien, men har nå gått opp igjen, og i større grad blant jenter enn gutter (Bakken, 2024). Den samme utviklingen ser vi i Agder. Sammenlignet med undersøkelsen i 2022 har andelene som drikker alkohol månedlig eller oftere gått litt opp på alle klassetrinn. Andelen som drikker månedlig eller oftere er noe høyere på Vg1 og Vg2 i 2025 sammenlignet med alle tidligere undersøkelser, men samlet sett er tallene relativt stabile.

Selv om det er uvanlig å drikke alkohol på ungdomstrinnet, varierer andelen ungdomsskoleelever som drikker alkohol av og til eller oftere en del mellom kommunene (figur 8.3). Mens 3 % av ungdomsskoleelevene i Bykle svarer at de drikker alkohol av og til eller oftere, svarer 25 % av ungdomsskoleelevene i nabokommunen Valle det samme.

Figur 8.3. Alkohol

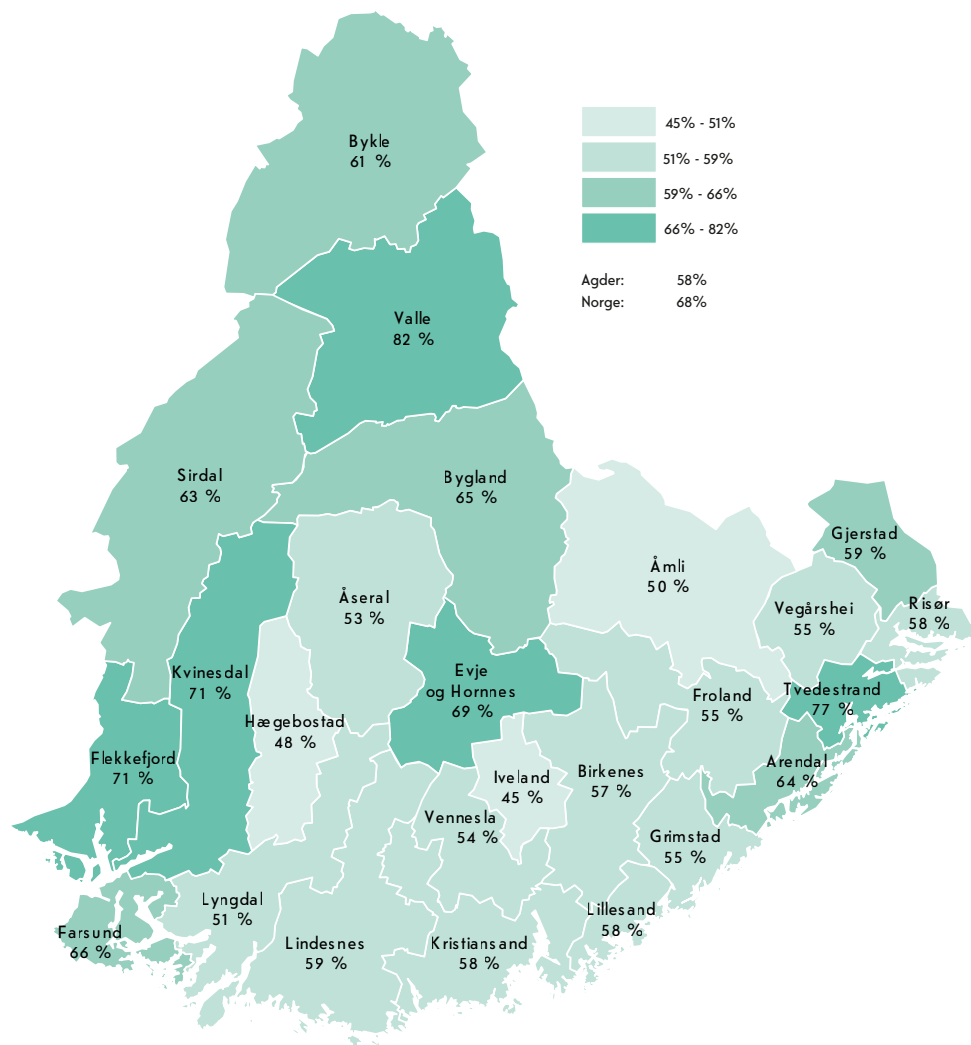
Prosentandel som drikker alkohol av og til eller oftere. Agder 2025. 8.-10. trinn.

Ungdommenes alkoholbruk varierer også en del mellom ungdommene på videregående skole (figur 8.4). Mens 45 % fra Iveland svarer at de drikker av og til eller oftere, gjelder det samme for 82 % i Valle. I hele Agder er det 58 % av elevene i videregående som svarer at de drikker alkohol av og til eller oftere.

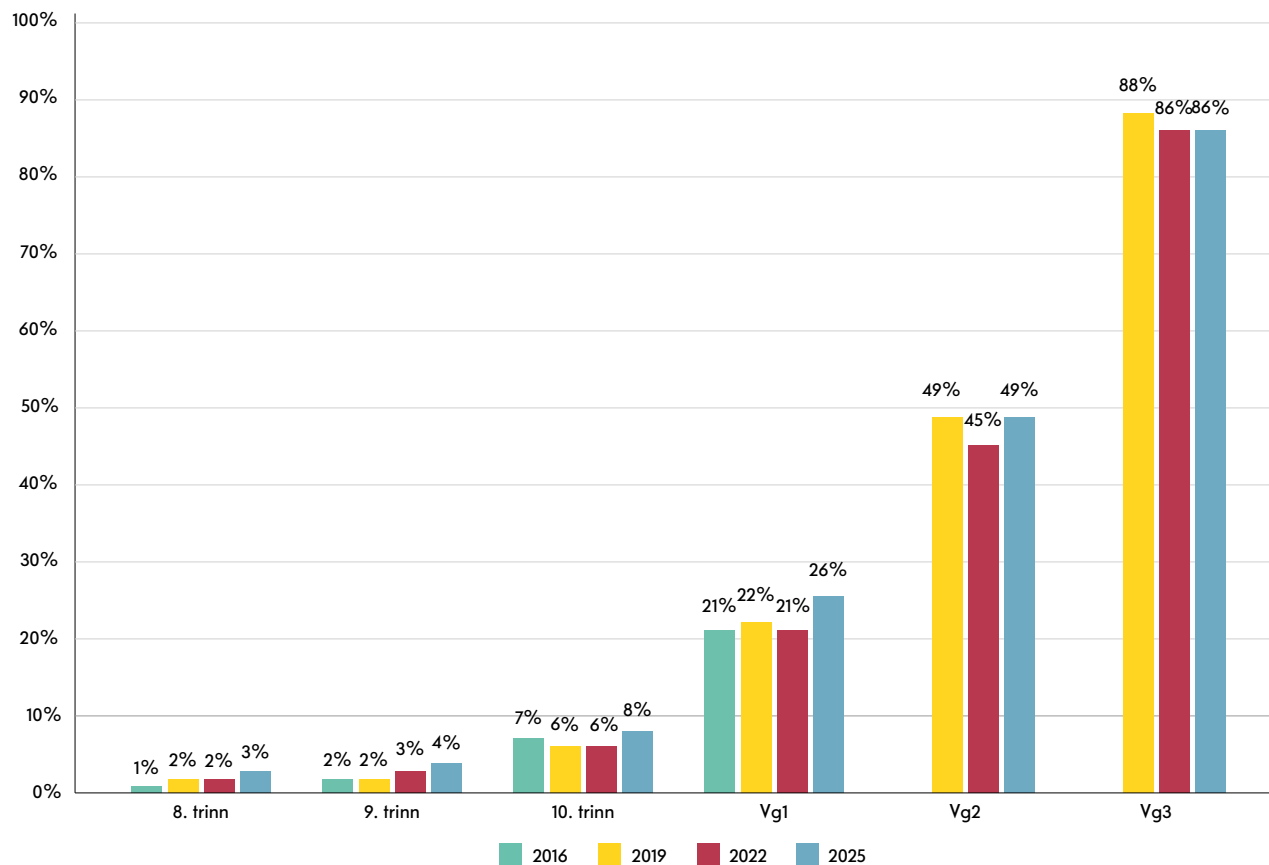
Figur 8.4. Alkohol

Prosentandel som drikker alkohol av og til eller oftere. Agder 2025. Vg1-Vg3.

Figur 8.5 Alkoholregler

Prosentandel som får lov til å drikke alkohol av foreldrene sine. Agder 2016, 2019, 2022 og 2025. 8. trinn-Vg3 (kun 8. trinn-Vg1 i 2016).

Foreldrenes rolle og holdninger til alkohol kan ha betydning for ungdommenes alkoholbruk (Bakken, 2021). Figur 8.5 viser at nesten ingen ungdomsskoleelever får lov til å drikke alkohol av foreldrene sine. På 10. trinn, Vg1 og Vg2 er det imidlertid langt flere som opplever at de får lov til å drikke alkohol, samtidig som andelen som svarer at de ikke vet om de får lov også øker.

Når vi sammenlikner med tidligere Ungdata-undersøkelser, finner vi at andelen som svarer at de får lov til å drikke alkohol av foreldrene sine har gått litt opp på alle klassetrinn fra 2022. Dette sammenfaller også med økt bruk i samme periode.

15 % av guttene og 14 % av jentene på videregående har noen gang vært passasjer når sjåføren har drukket alkohol. 14 % av guttene og 8 % av jentene har noen gang kjørt moped eller annet motorisert kjøretøy når de har drukket alkohol, og 59 % av guttene og 61 % av jentene kjenner noen ungdommer som har kjørt moped eller annet motorisert kjøretøy når de har drukket alkohol.

Cannabis

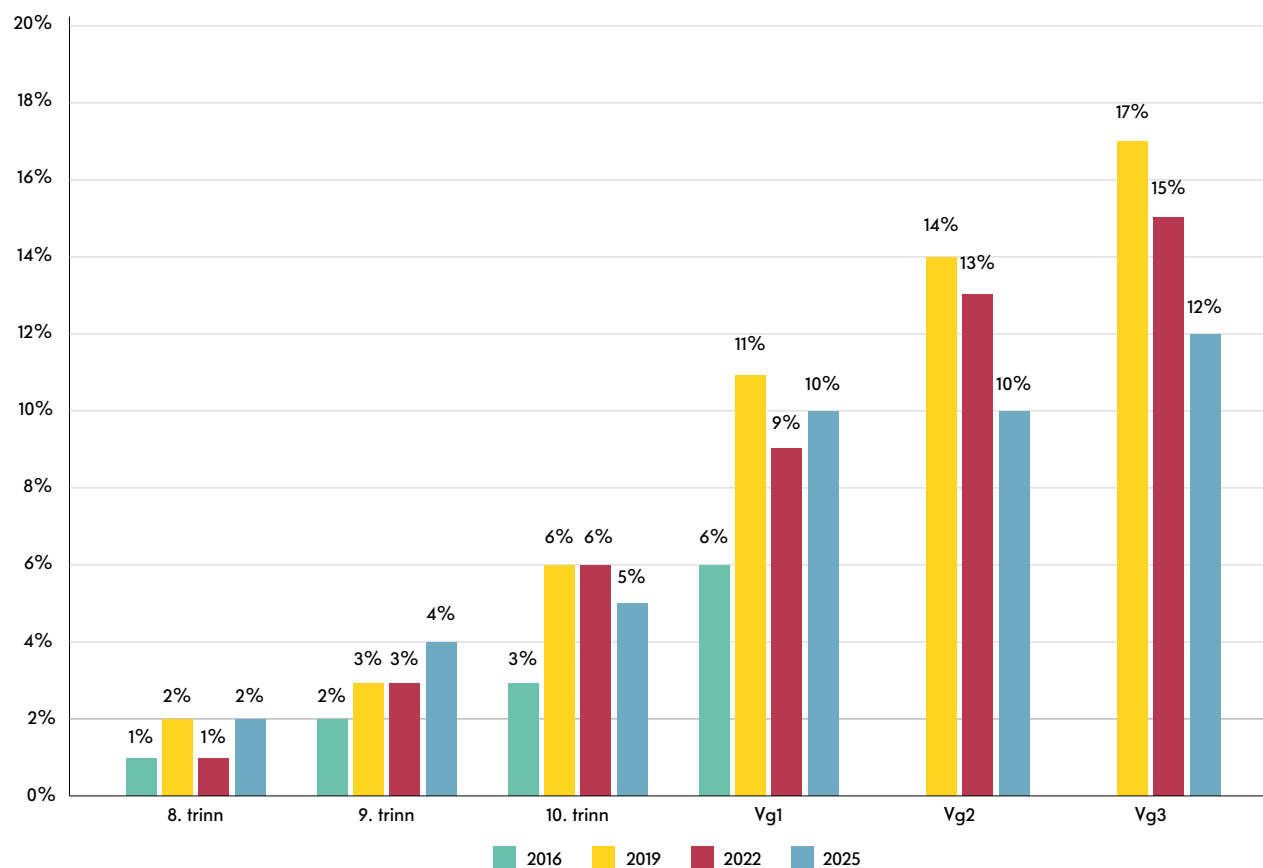
Cannabis/hasj/marihuana er det mest brukte ulovlige rusmiddelet i Norge, også blant ungdom (Lund & Bye, 2022). Den europeiske skole-undersøkelsen ESPAD (The European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs) viser av cannabisbruken er lav i Norge sammenlignet med andre europeiske land, men de siste årene har Norge klatret oppover på lista (ESPAD, 2025).

I Agder svarer 4 % av elevene på ungdomsskolen og 10 % av elevene på videregående at de har brukt cannabis minst én gang det siste året. På ungdomstrinnet er tallet for landet som helhet det samme som i Agder (4 %), mens på videregående er det en høyere andel i landet som helhet (18 %) enn i Agder som har brukt cannabis minst én gang det siste året. De fleste som har prøvd har gjort dette én, eller noen få ganger.

Figur 8.6 viser prosentandelen som har brukt cannabis det siste året i de fire Ungdata-undersøkelsene som har vært gjennomført i Agder, fordelt på klassetrinn. Bruken av cannabis øker betydelig i løpet av ungdomstiden. Mens 2 % av ungdommene på 8. trinn svarer at de har brukt cannabis minst én gang det siste året, svarer 12 % av elevene på Vg3 det samme.

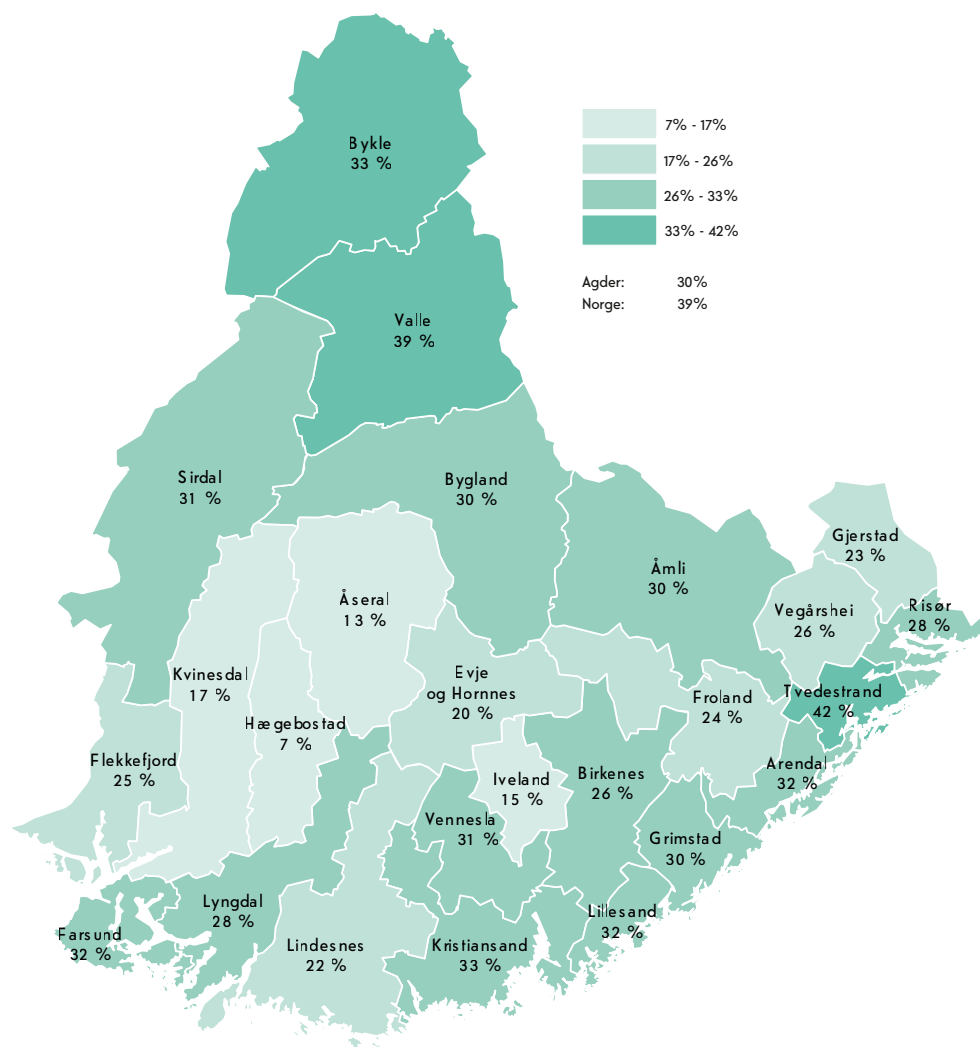
Figur 8.6. Cannabis

Prosentandel som har brukt hasj minst én gang det siste året. Agder 2016, 2019, 2022 og 2025. 8. trinn-Vg3 (kun 8. trinn - Vg1 i 2016).

Figur 8.7. Tilgjengelighet cannabis

Prosentandel som har blitt tilbudt cannabis minst én gang det siste året. Agder 2025. Vg1-Vg3.

Når vi sammenlikner undersøkelsene over tid, ser vi en klar nedgang i bruk fra 2022 til 2025 på Vg2 og Vg3. På 8. trinn til Vg1 er trenden mer stabil. Det er flere gutter enn jenter som har brukt cannabis minst en gang det siste året både på ungdomsskolen og på videregående skole.

Det er langt flere som svarer at de har blitt tilbudt cannabis enn som faktisk bruker det. Til sammen svarer 15 % av ungdomsskoleelevene og 30 % av elevene på videregående skole at de har blitt tilbudt cannabis minst én gang det siste året. Andelen ungdomsskoleelever som har blitt tilbudt cannabis har økt fra 9 % i 2016, til 14 % i 2019, til 16 % i 2022 og ned igjen til 15 % i 2025. For ungdommene på videregående har andelen økt fra 20 % i 2016 til 35 % i 2019, ned til 33 % i 2022, og videre ned til 30 % i 2025.

Figur 8.7 viser andelen videregående elever som har fått tilbud om cannabis i løpet av det siste året, fordelt på kommune i Agder.

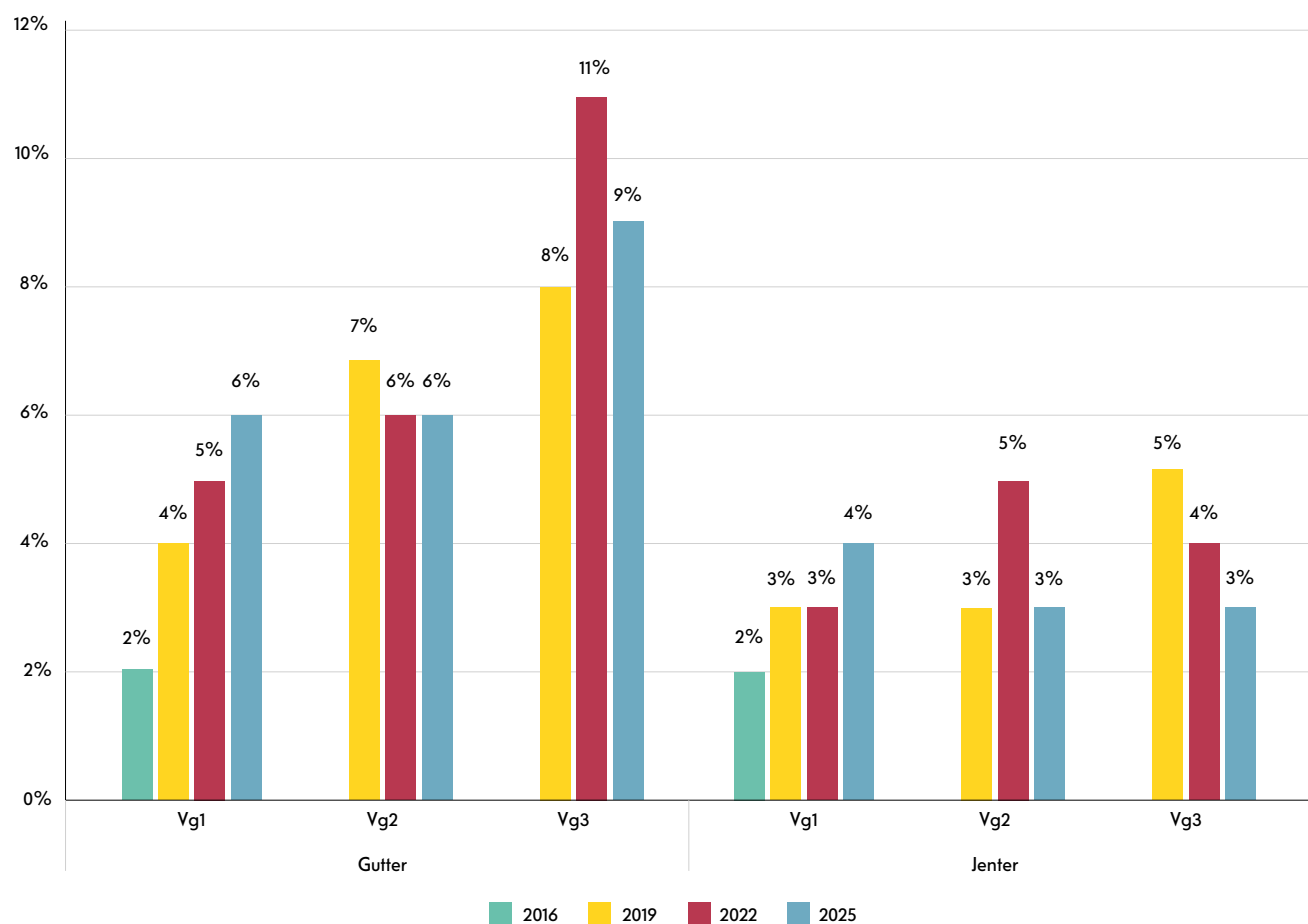
Kokain og andre narkotiske stoffer

I Ungdata er det spørsmål om man har brukt andre narkotiske stoffer enn cannabis det siste året. I 2025 svarer 4 % på ungdomsskolen og 5 % på videregående skole i Agder at de har brukt andre narkotiske stoffer enn cannabis minst én gang det siste året. På ungdomstrinnet er dette en økning fra 3 % i 2022, mens på videregående har andelen økt fra 2 % i 2016, men holdt seg stabil på 5 % i 2019, 2022 og 2025.

Figur 8.8 viser prosentandelen på videregående som har brukt andre narkotiske stoffer minst én gang det siste året, fordelt på klassetrinn og kjønn. Det er flere gutter enn jenter som bruker andre narkotiske stoffer. Det er en større andel gutter på Vg3 enn på Vg1 og Vg2 som har brukt andre narkotiske stoffer, mens det er mindre forskjeller fra trinn til trinn for jenter. Tallene for Agder er litt lavere enn for landet som helhet.

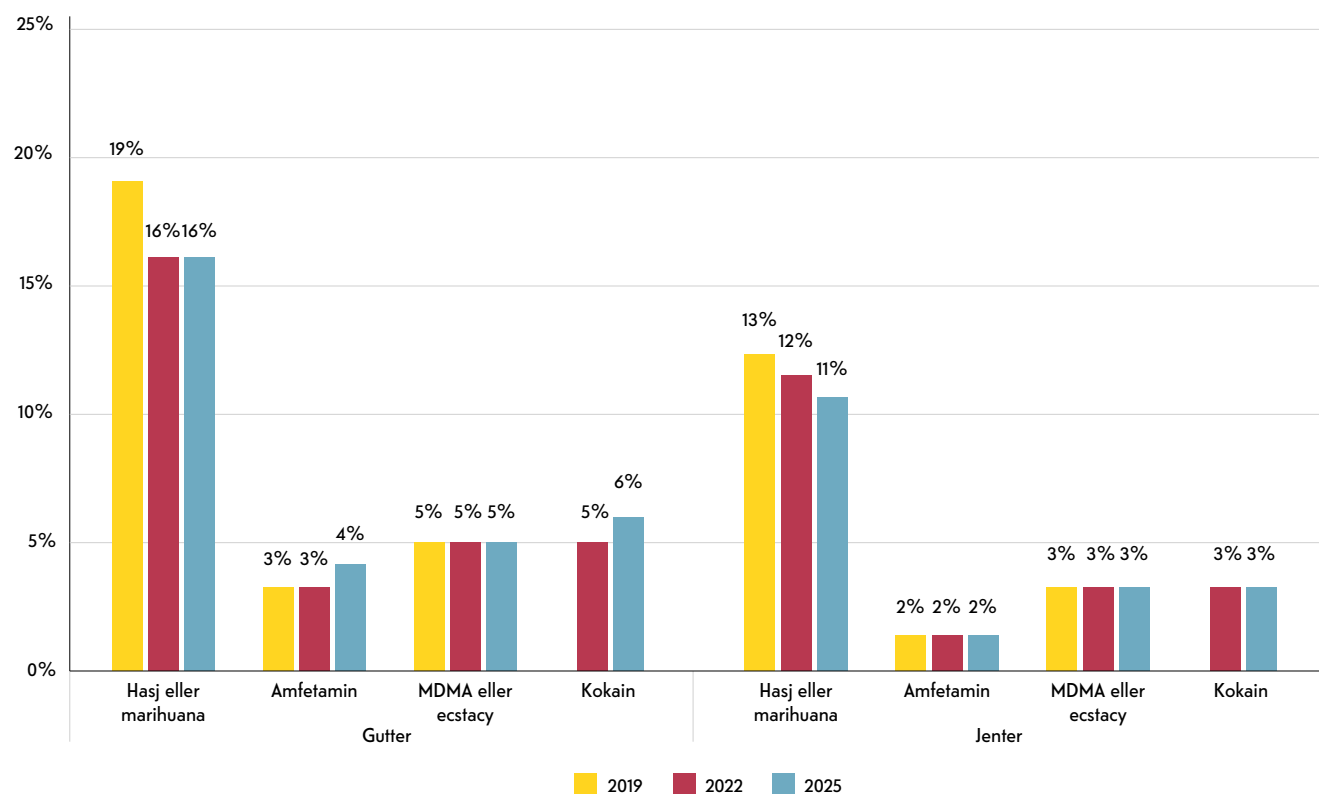
Figur 8.8. Andre narkotiske stoffer

Prosentandel som har brukt andre narkotiske stoffer minst én gang det siste året. Agder 2025. Vg1-Vg3 (kun 8. trinn-Vg1 i 2016).

Figur 8.9. Andre narkotiske stoffer

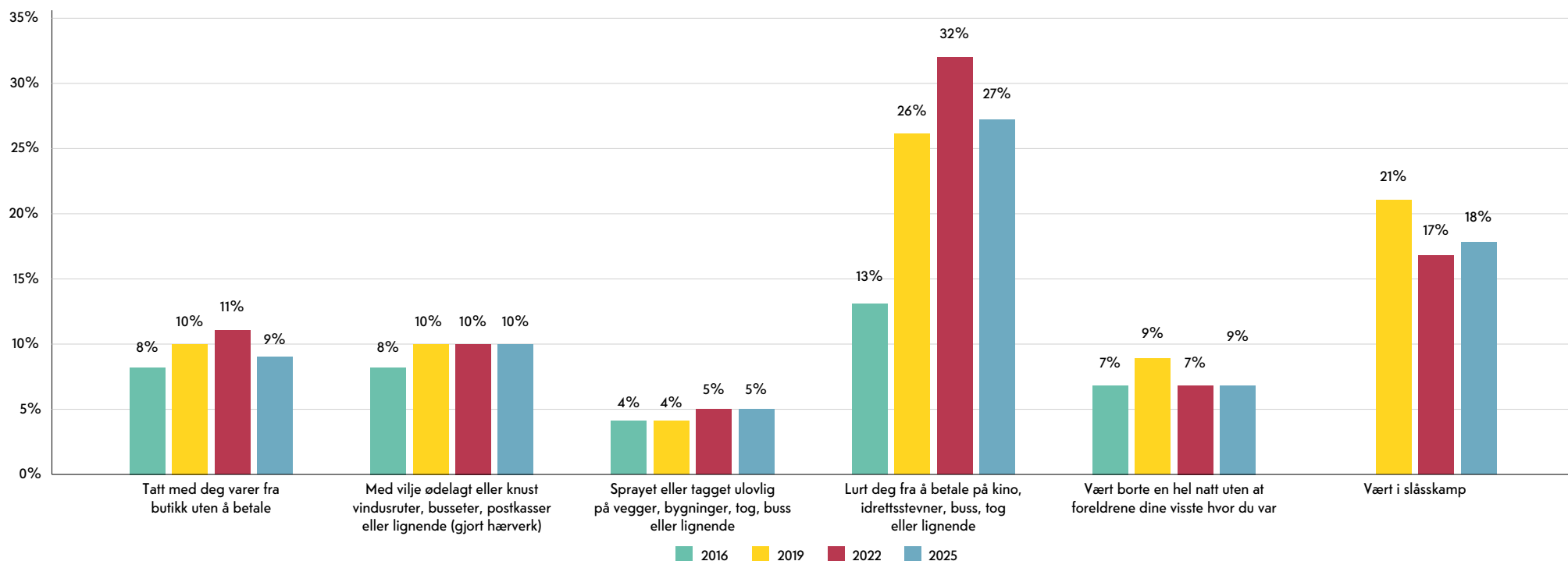
Prosentandel som én eller flere ganger har brukt ulike typer narkotiske stoffer. Agder 2019, 2022 og 2025. Vg1 – Vg3.

Elever på videregående har også fått spørsmål om de noen gang har brukt ulike typer narkotiske stoffer mer konkret. I figur 8.9 ser vi at om vi ser bort fra hasj eller marihuana er det lite bruk generelt, men det er MDMA og kokain som er mest vanlig. Det er en litt høyere andel gutter som noen gang har brukt kokain og amfetamin i 2025 sammenlignet med 2022 (det ble ikke spurt om kokain i 2019). Samlet sett svarer 5 % av elevene på videregående skole at de har brukt kokain én eller flere ganger. Omfanget er høyest blant gutter på Vg3 der 7 % svarer at de har brukt kokain én eller flere ganger, en nedgang fra 9 % i 2022. For MDMA og syntetiske rusmidler finner vi ingen endring i totalbruken.

Figur 8.10 Regelbrudd

Prosentandel involvert i ulike former for regelbrudd minst én gang det siste året. Agder 2016, 2019, 2022 og 2025. 8. trinn-Vg3 (kun 8. trinn-Vg1 i 2016).

Regelbrudd

Etter en nokså kraftig økning i ungdomskriminaliteten gjennom store deler av etterkrigstiden gikk omfanget av lovbrudd ned etter årtusenskiftet, og ifølge Ungdata har omfanget av vold blant ungdommer holdt seg relativt stabilt det siste tiåret. Det er et fåtall av ungdom som deltar i de alvorligste regelbruddene (Bakken, 2025).

I Ungdata blir ungdom spurt om de i løpet av det siste året har vært med på noen utvalgte former for regelbrudd av varierende alvorlighetsgrad. Figur 8.10 viser at andelen som svarer at de har deltatt i ulike regelbrudd generelt har gått ned eller er stabile sammenliknet med 2022. Andelen som har vært borte en hel natt uten at foreldrene visste om det har økt med to prosentpoeng, og litt flere har vært i slåsskamp.

Det er en god del vanligere at gutter begår ulike regelbrudd enn jenter. Blant gutter er det vanligst å ha vært i slåsskamp (28 %). Blant jenter er det vanligste regelbruddet å ikke ha betalt for kollektivtransport, kino eller liknende (27 %).

Seksuell trakassering

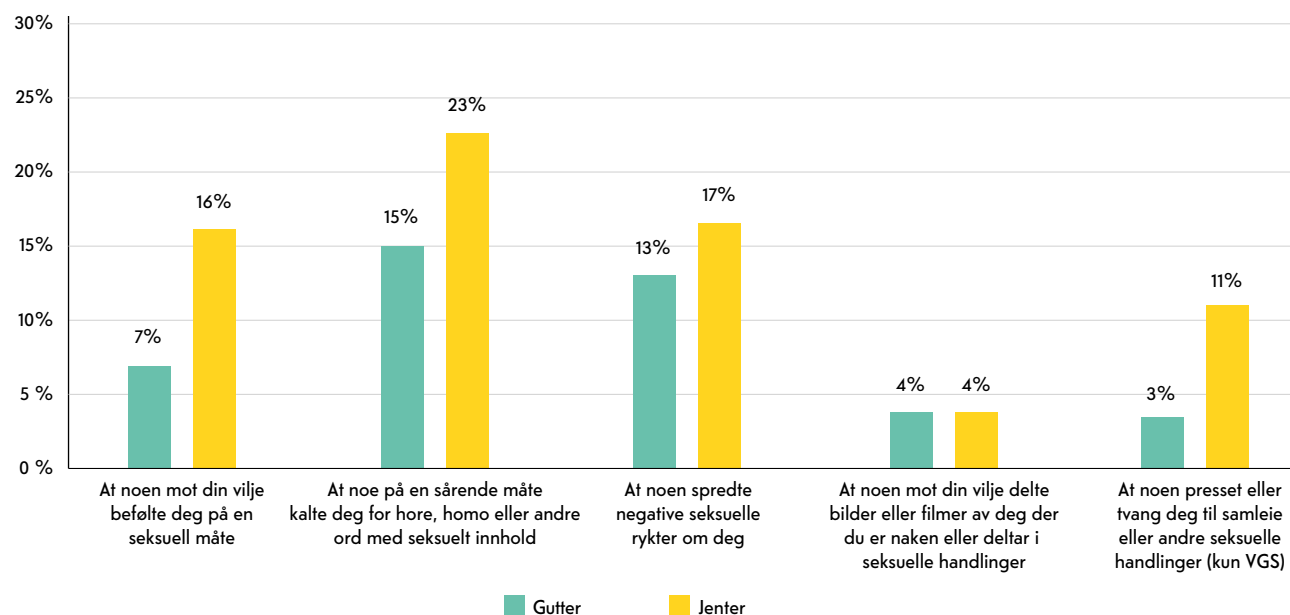
Seksuell trakassering handler om uønsket seksuell oppmerksomhet rettet mot kjønn, kropp og seksualitet, der en av partene opplever det som ugreit. Ungdata kartlegger verbale former for trakassering, uønsket deling av nakenbilder eller -filmer, negativ seksuell ryktespredning og uønsket beføling. For å avgrense trakassering fra legitime former for seksuell kontakt er spørsmålene formulert slik at de fanger opp handlinger som har skjedd mot de unges vilje, eller at det har skjedd på en negativ og/eller sårende måte, som de ikke likte (Bakken, 2024).

Figur 8.11 viser at det er vanligst å oppleve å bli kalt ting med seksuelt innhold, etterfulgt av negativ seksuell ryktespredning. Det er langt flere jenter enn gutter som opplever ulike former for seksuell trakassering. Bildedeling mot egen vilje og spredning av negative seksuelle rykter er like vanlig på ungdomsskolen som på videregående skole, mens beføling er mer vanlig på videregående, og det å oppleve å bli kalt ting med seksuelt innhold er mer vanlig på ungdomsskolen.

Ungdom på videregående blir også spurt om noen har presset eller tvunget dem til samleie eller andre seksuelle handlinger i løpet av det siste året. 11 % av jentene og 3 % av guttene svarte at dette hadde skjedd.

Figur 8.11. Seksuell trakassering

Prosentandel gutter og jenter som det siste året har blitt utsatt for ulike typer seksuell trakassering. Agder 2025. 8. trinn-Vg3.

Referanser

- Aase, K. N., m. fl. (2021). *Ung i Vestfold og Telemark 2021*. Skien, Kompetansesenter rus – region sør / Vestfold og Telemark fylkeskommune
- Bakken, A. (2025). *Ungdata 2025. Nasjonale resultater* (NOVA Rapport 4/25). NOVA, OsloMet – storbyuniversitetet
- Bakken, A. (2024). *Ungdata 2024. Nasjonale resultater* (NOVA Rapport 6/24). NOVA. OsloMet – storbyuniversitetet.
- Bakken, A. (2022). *Ungdata 2022. Nasjonale resultater* (NOVA Rapport 5/22). NOVA. <https://hdl.handle.net/11250/3011548>
- Bakken, A., Frøyland L. R. & Sletten, M. A. (2016). Sosiale forskjeller i unges liv (NOVA Rapport 3/16). NOVA. <https://hdl.handle.net/20.500.12199/5103>
- Bufdir. (u.å.). *Fritidserklæringen*. Hentet 16. oktober 2024 fra <https://www.bufdir.no/prosjekter/fritidserklaringen>
- Enstad, F. & Bakken, A. (2022). *Ungdata junior 2022. Nasjonale resultater* (NOVA Rapport 6/22). NOVA. <https://hdl.handle.net/11250/3011552>
- ESPAD Group (2025), ESPAD Report 2024: Results from the European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs, EUDA Joint Publications, Publications Office of the European Union, Luxembourg.
- Friesinger, J. G., Haugland, S. H. & Vederhus, J. K. (2022). The significance of the social and material environment to place attachment and quality of life: findings from a large population-based health survey. *Health Qual Life Outcomes* 20, 135. <https://doi.org/10.1186/s12955-022-02045-2>
- Jacobsen, S. E., Andersen, P. L., Nordø, Å. D., Sletten, M. & Arnsen, D. (2021). *Sosial ulikhet i barn og unges deltagelse i fritidsaktiviteter. Betydningen av sosioøkonomiske ressurser, geografi og landbakgrunn* (Rapport 2021:01). Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. <https://hdl.handle.net/11250/2757585>
- Lund I. O. & Bye E. K. (2022, 6. april). Bruken av alkohol og rusmiddel i Noreg. I: Folkehelse rapporten - Helsetilstanden i Norge. Folkehelseinstituttet. <https://www.fhi.no/he/folkehelse rapporten/levevaner/alkohol-og-andre-rusmiddel--folkehe/?term=>
- Lundetræ, R. S. & Bjorvatn, B. (2018). Kartlegging av søvnvaner hos norske ungdommer. *Søvn*, 2, 16-23. https://www.helse-bergen.no/4aaff5/siteassets/seksjon/sovno/documents/sovn_nr.2-202108.pdf
- Meld. St. 19 (2014-2015). Folkehelsemeldingen – Mestring og muligheter. Helse- og omsorgsdepartementet. www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-19-2014-2015/id2402807/
- Meruelo AD, Castro N, Cota CI, Tapert SF. Cannabis and alcohol use, and the developing brain. *Behav Brain Res*. 2017 May 15;325(Pt A):44-50. doi: 10.1016/j.bbr.2017.02.025. Epub 2017 Feb 20. PMID: 28223098; PMCID: PMC5406224.

Nes R. B., Hansen T., Eilertsen M., Røysamb E. & Nilsen T. S. (2021, 17. desember). Livskvalitet i Norge. I: *Folkehelse rapporten – Helsetilstanden i Norge*. Folkehelseinstituttet. <https://www.fhi.no/he/folkehelse rapporten/samfunn/livskvalitet-i-norge/?term=>

Nes, R. B., Hansen, T. & Barstad, A. (2018). *Livskvalitet – Anbefalinger for et bedre målesystem* (IS-2727). Helsedirektoratet. www.fhi.no/publ/2018/livskvalitet.-anbefalinger-for-et-bedre-malesystem

Prop. 36 S (2023-2024). *Opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner (2024–2028) Trygghet for alle*. Justis- og beredskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-36-s-20232024/id3018905/>

Statistisk sentralbyrå. (2024, 12. juni). *Gjennomføring i videregående opplæring*. <https://www.ssb.no/utdanning/videregaende-utdanning/statistikk/gjennomforing-i-videregaende-opplaering>

Vedlegg

Antall svar og svarprosent på kommunenivå

BARNESKOLE		
Kommune	Antall svar	Svarprosent
Risør	171	94
Grimstad	688	73
Arendal	1392	87
Kristiansand	3558	87
Farsund	328	93
Flekkefjord	313	91
Gjerstad	67	93
Vegårshei	66	88
Tvedestrand	154	81
Froland	192	89
Lillesand	364	86
Birkenes	210	96
Åmli	65	97
Iveland	50	86
Valle	24	96
Bykle	21	88
Vennesla	538	85
Lyngdal	416	90
Kvinesdal	206	90
Sirdal	57	80
Hægebostad	65	92

UNGDOMSSKOLE		
Kommune	Antall svar	Svarprosent
Risør	188	87
Grimstad	791	82
Arendal	1420	86
Kristiansand	3748	84
Lindesnes	743	83
Farsund	322	89
Flekkefjord	278	85
Gjerstad	74	90
Vegårshei	90	96
Tvedestrand	200	82
Froland	222	88
Lillesand	397	81
Birkenes	243	90
Åmli	49	88
Iveland	47	78
Evje og Hornnes	136	82
Bygland	30	94
Valle	36	100
Bykle	32	89
Vennesla	532	80
Åseral	39	100
Lyngdal	345	80
Hægebostad	57	95

VIDEREGÅENDE SKOLE (KUN KOMMUNER MED MINST ÉN VGS)		
Kommune	Antall svar	Svarprosent
Risør	95	92
Grimstad	689	77
Arendal	1394	75
Kristiansand	2943	69
Lindesnes	599	80
Farsund	308	73
Flekkefjord	296	76
Tvedestrand	360	77
Lillesand	267	72
Evje og Hornnes	116	79
Bygland	78	99
Valle	4	31
Bykle	59	87
Vennesla	329	91
Lyngdal	616	83
Kvinesdal	84	65
Sirdal	69	85

Ungdata

KORUS sør
www.korus-sor.no
Tlf.: 35 90 47 00

Agder fylkeskommune
www.agderfylke.no
Tlf.: 35 91 70 00

Ungdata
www.ungdata.no
Tlf.: 67 23 50 00